

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
SEDMO VANREDNO ZASEDANJE
U JEDANAESTOM SAZIVU
Drugi dan rada
13. jun 2018. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PRESEDNIK: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad sednice Sedmog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 80 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 87 narodnih poslanika i da možemo da nastavimo sa radom.

Prelazimo na tačke 1–14. dnevnog reda (nastavak zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa):

- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ SAMOUPRAVI,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O DRŽAVNOJ UPRAVI,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MATIČNIM KNJIGAMA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM AGENCIJAMA,
- PREDLOG ZAKONA O PLATAMA ZAPOSLENIH U JAVNIM AGENCIJAMA I DRUGIM ORGANIZACIJAMA KOJE JE

OSNOVALA REPUBLIKA SRBIJA, AUTONOMNA POKRAJINA
ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE,

- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O NACIONALNIM SAVETIMA NACIONALNIH MANJINA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA I SLOBODA NACIONALNIH MANJINA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SLUŽBENOJ UPOTREBI JEZIKA I PISAMA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TERITORIJALNOJ ORGANIZACIJI REPUBLIKE SRBIJE,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA EVROPSKOJ POVELJI O LOKALNOJ SAMOUPRAVI O PRAVU DA SE UČESTVUJE U POSLOVIMA LOKALNIH VLASTI,
- PREDLOG ZA IZBOR GUVERNERA NARODNE BANKE SRBIJE,
- PREDLOG ZA IZBOR VICEGUVERNERA NARODNE BANKE SRBIJE,
- IZBOR ČLANOVA ODBORA AGENCIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE,
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU PREDSEDNIKA SUDOVA.

Prvi govornik na listi je Nada Kostić.

Da li želite reč?

Nije tu.

Reč ima Vera Paunović.

Izvolite.

VERA PAUNOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani ministre i ostali članovi Vlade, sistem lokalne samouprave predstavlja jedan od važnih segmenata unutar političkog sistema svake države. U najvećem delu razvijenog sveta opštine i gradovi preuzimaju sve više klasičnih državnih funkcija i nadležnosti vezanih za rešavanje problema svojih građana, što zahteva i preciznije i detaljnije regulisanje podele nadležnosti između centralnog nivoa vlasti i jedinice lokalne samouprave, a to je i namera predloga zakona koji su nam upućeni na razmatranje.

Predlog izmena i dopuna Zakona o lokalnoj samoupravi donosi ključnu novinu koja se tiče regulisanja položaja mesne zajednice, koji je vrlo kompleksan. Postojeći Zakon o lokalnoj samoupravi gotovo da ne reguliše pitanje rada mesnih zajednica već je to ostavljeno na regulisanje opštinama, a njihov rad pretežno zavisi isključivo od ličnog entuzijazma i angažovanosti pojedinaca.

U zavisnosti od opštine do opštine mi sada imamo situaciju da se organi tih mesnih zajednica negde biraju na tajnim izborima, negde na javnim glasanjima, na zborovima građana, a u pojedinim opštinama izbori se čak i ne sprovode već se članovi tih organa jednostavno postavljaju odlukama opštinskih struktura.

Stoga izmenama u članu 74. postojećeg zakona pitanje mesnih zajednica biće daleko preciznije regulisano nego što je to dosada bio slučaj. Predviđa se da će svaka mesna zajednica ubuduće morati da ima svoj savet, koji će se birati na neposrednim i tajnim izborima građana, a savet će iz redova svojih članova birati predsednika mesne zajednice. Po prvi put sad će zakonski biti prepoznati određeni poslovi kojima će se baviti mesne zajednice, pa će tako one imati pravo da predlažu mere i razvoj za unapređenje komunalnih i drugih delatnosti na svom području i, što je još važnije, imaće pravo da donesu svoj finansijski plan za realizaciju tih aktivnosti.

U članu 76. i dodavanjem dva nova člana, 76a i 76b, biće detaljnije razrađena pravila o međusobnom odnosu organa vlasti mesne zajednice i opština i biće predviđeno kada se može raspustiti savet mesne zajednice i raspisati novi izbori.

U zakonu se insistira na tome da angažovanje predsednika i članova saveta mesnih zajednica ne može biti na profesionalnoj osnovi, odnosno da se time ne mogu stvarati dodatni finansijski troškovi za budžet mesnih zajednica.

Uz promene u članu 68, koje predviđaju obaveznu javnu raspravu o određenim dokumentima iz rada lokalne samouprave ako to potpisima zatraži 5% od broja birača ukupnog stanovništva lokalne samouprave, mislim da bi sve to trebalo da stvori osnovu za daleko veće zadovoljstvo građana radom lokalne samouprave.

Druge važne izmene ovog zakona odnose se na pitanja broja članova u pojedinim lokalnim organima. Iako bi to po suštini stvari trebalo da bude autonomni domen odlučivanja samih lokalnih samouprava, praksa i ovde, nažalost, pruža brojne negativne primere. Nije redak slučaj da se u pojedinim opštinama postavlja i imenuje po nekoliko ljudi na razne visoke izvršne funkcije, od zamenika i pomoćnika predsednika do članova opštinskih veća, čije se nadležnosti neretko prepliću a za svoj rad dobijaju zarade, što opterećuje lokalne budžete.

Ubuduće će u opštini do 15.000 stanovnika moći biti postavljen samo jedan pomoćnik predsednika opštine, do 50.000 stanovnika najviše dva pomoćnika, a u opštini do 100.000 stanovnika najviše tri pomoćnika, u skladu sa podacima poslednjeg popisa stanovništva. Slična pravila važe i za brojnost članova opštinskog veća, gde ono može da ima do pet članova za opštine do 15.000 stanovnika, do sedam za opštine do 50.000, do devet za opštine,

odnosno gradove do 100.000 stanovnika, odnosno 11 za gradove preko 100.000 stanovnika.

Ovim dopunama u ovoj oblasti će se uvesti izvestan red i postići veći efekti rada i ušteda u lokalnim budžetima.

Poštovani narodni poslanici, poštovani građani Srbije, mišljenja sam da su svi zakonski predlozi koji se danas nalaze na dnevnom redu veoma kvalitetni i koncizni. Predlozi zakona koji se odnose na sistem lokalne samouprave treba da omoguće da ponovo na pravi način profunkcioniše sistem mesnih zajednica, da rešavanje o konkretnim problemima građana bude povereno onim njihovim predstavnicima koji su najbolje upoznati sa njima.

Stoga će Poslanička grupa PUPS u danu za glasanje dati svoju apsolutnu podršku za usvajanje svih zakona koji se nalaze na dnevnom redu. Hvala na pažnji.

PREDSEDNIK: Hvala.

Sledeći govornik je Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice Skupštine.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, ministre Ružiću, pred nama je devet ciljeva vašeg ministarstva i to je ono što ste obećali i rekli ste da je ovo rešenje kako bi građani imali efikasniju i moderniju upravu, odnosno servis za njihov svakodnevni život.

Smatram neke od ovih ciljeva, da ne kažem većinu, više nego potrebnim za ono što su izazovi danas u Srbiji i mislim da ste dobro formulisali većinu ovih ciljeva. Vi ste ovde predložili i određene mere kako da rad opština i gradova postane efikasniji, kako da bude bolja primena instituta neposredne demokratije i veće uključivanje javnosti u određena pitanja koja se tiču života svakog čoveka u Srbiji. Mi ih pozdravljamo.

Ali ono što ne ide u skladu sa vašim ciljevima i ne ide u skladu sa ostvarivanjem vaših ciljeva jeste ono što se svakodnevno dešava na terenu u Srbiji, u svakodnevnom životu u Srbiji. Vi imate danas situaciju u kojoj jedan Zoran Milojević Zelja tokom prekjučerašnjeg dana posećuje Opštinu Paraćin, preti odbornicima, pokušava da namakne većinu koja nije u skladu sa voljom građana izraženom na izborima. Kako mi da razgovaramo ozbiljno o ovim temama ako znamo da jedan od najvećih batinaša SNS-a danima opседа Opštinu Paraćin pokušavajući da na svaki mogući način uplaši ili omogući neku drugu većinu od one koja postoji u Skupštini opštine? Ako su izbori na svake četiri godine, ako je vlast tamo stabilna, ako je gospodin Saša Paunović kao predsednik Opštine Paraćin sa izvanrednim rezultatima, da li je onda jedini problem to što on dolazi iz Demokratske stranke i što je jedan od retkih, ako ne i jedini opozicioni predsednik opštine danas u Srbiji?

Mislim da je izlišno govoriti o ciljevima vašeg ministarstva, ciljevima koji su veoma precizno postavljeni, kao što se vidi, dok se na terenu u Srbiji

dešavaju potpuno druge stvari. Član Glavnog odbora SNS pokušava da namakne većinu koju građani nisu izabrali kako bi se predsednik Opštine Saša Paunović smenio, kako bi on doveo nekog svog batinaša ili kriminalca da vodi Opštinu Paraćin mimo onoga što su građani Srbije glasali na izborima 2016. godine.

Da li je situacija bezbedna po građane Srbije i šta vi kao ministarstvo, s obzirom na to da se zalažete za efikasnu, modernu upravu, možete da učinite da bi se građani osećali bezbednije?

Isto tako, pozdravljamo što ste zajedno sa svojim saradnicima došli danas u Narodnu skupštinu i što ste pokazali izvestan i politički kapacitet, s obzirom na to da smo pre nekoliko dana ovde imali predsednicu Vlade Republike Srbije koja je predlagala ministra finansija, nije dovela nijednog saradnika, nijednog ministra, između ostalog niste bili ni vi, i pokazala ono što i tvrdi u javnosti, da nije politički premijer već isključivo tehokratski, što govori da Vlada Republike Srbije nema politički kapacitet da se izbori sa ovakvim problemima.

Ako vi imate politički kapacitet, pokažite ga, jer jedan Zelja ne može da vam se meša u posao ministra za lokalnu samoupravu, jer ne može jedan ministar da ima manje moći od jednog batinaša koji ide od opštine do opštine i pokušava da prekraja volju građana na izborima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Po Poslovniku, narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Član 107. Najgrublje je prekršeno dostojanstvo Narodne skupštine malopre, u minutima koje je iskoristio prethodni govornik da sve najgore ispriča o SNS-u, o članovima SNS-a. I ono što je još gore od toga to je da je upotrebio silne neistine kada je reč o situaciji u Opštini Paraćin. Spominjao je nekakvog Zelju i ne znam šta još.

Istina je to da Paraćinom vlada grupa kriminalaca predvođena Demokratskom strankom i Sašom Paunovićem, „paraćinskim despotom“. Spominjao je malopre kako neko želi da naruši izbornu volju. Izborna volja je odavno narušena u Paraćinu upravo zahvaljujući kriminalnim metodama Saše Paunovića, koji tamo kupuje odbornike i ko zna šta još radi u tom smislu.

Dakle, nemojte da izmišljate nikakve batinaše, nemojte da izmišljate nikakve kriminalce. Srpska napredna stranka nema nikakve veze sa tim. Građani Paraćina će vas zameniti na sledećim izborima. Hvala.

(Balša Božović: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Balša, da duže vremena provodite u sali, znali biste da na povredu Poslovnika nema replike.

(Radoslav Milojević: Šta vas briga koliko ko provodi u sali? Šta vas briga da li je u sali?)

Gospodine Milojeviću, izričem vam opomenu.

Po Poslovniku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

(Radoslav Milojević: Zbog čega opomena? Sram te bilo. Šta te briga ko je u sali i kad? Šta si ti ovde, supervizor?)

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovde je bilo reči, a pre svega povređen je član 27, bilo je reči o nekim batinašima iz SNS. Prekjuče je pretučen od strane batinaša Dragana Đilasa, Vuka Jeremića, Boška Obradovića i ostalih Božidar Milić, koji ima 48 godina, kome su zatvorena oba oka, koji je samo pitao one koji blokiraju puteve sa džipovima, be-em-veima, audijima, zašto to rade. O batinašima pričaju oni koji su 2008. godine policijskim čizmama izgazili glavu i ubili Ranka Panića. O batinašima pričaju...

(Radoslav Milojević: Sram te bilo, Martinoviću, lažeš kao Vučić.)

O batinašima pričaju oni koji su 2008. godine u svaku opštinu u kojoj na vlasti nije bila Demokratska stranka slali brigade interventne policije da nasilno ruše vlast koja nije po njihovoj volji, zato što je u svakoj opštini od 2008. godine do 2012. godine morala da bude, hteo to narod ili ne, na vlasti Demokratska stranka. Godine 2007. Marijan Rističević je po nalogu Demokratske stranke smenjen u Upravi Vodovoda zato što je tako odlučila Demokratska stranka, odnosno njihov tadašnji šef Pokrajinskog odbora Demokratske stranke za Vojvodinu. Od 2008. godine do 2012. godine cela Srbija je bila pod terorom, sve lokalne samouprave u Srbiji bile su pod terorom Demokratske stranke.

Ja vas pitam, evo, i time završavam – koliko novca iz republičkog ili pokrajinskog budžeta AP Vojvodine je mogla da dobije bilo koja opština u Srbiji, u AP Vojvodini, gde na vlasti nije bila Demokratska stranka? Nisu mogle da dobiju ni jedan jedini dinar.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

Po Poslovniku, narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, kad sin jednog telohranitelja priča o batinama, to je prvi znak za uzbunu.

Ja ću se setiti predsednika, ili zamenika predsednika, Opštine Beočin. Kada su videli da će izgubiti vlast u Indiji 2015. godine...

(Aleksandra Jerkov: Je l' ovo povreda Poslovnika?)

... Oni su angažovali batinaše da spreče odbornike da glasaju protiv predsednika Opštine Petra Filipovića. To je onaj isti Petar Filipović koji je sada organizovao blokade sa vrhuškom priveska od stranke Dragana Đilasa.

(Balša Božović: Po Poslovniku.)

Dakle, kad o batinama priča neko ko je hteo da tuče migrante 8.3.2013. godine, jedan od njih je ovde prisutan...

(Radoslav Milojević: Ti si ženu poslao.)

... Samo zato što su...

Pa makar nisam popio tenk za jedno veče kao ovaj što mi dobacuje. Dakle, popio je 470 i nešto hiljada dinara za jedno veče, za pivo, 300 i nešto piva, i zato je dobio nadimak Hajnekena. Posle toga je nasrnuo ispred kafića na čoveka od 63 godine, o tome postoji krivična prijava, i sad mi još dobacuje. Napali su migrante samo zato što su hteli dve večeri da prespavaju u Mladenovcu. Evo i fotografije od 8.3.2013. godine...

(Radoslav Milojević: Da li vidiš ovo, Arsiću?)

... I danas oni pričaju o batinama.

Gospodine predsedavajući, u skladu sa članom 108. i 109. trebalo je da zbog ove prevelike galame, buke itd. izreknete opomenu narodnim poslanicima koji ovo čine u ovom trenutku, jer ubuduće ja ne znam kako će oni dolaziti na sednicu, a ja predlažem da ih možda donesemo u kavezu ako budu ovakvi kao što su sad. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Olivera Pešić.

OLIVERA PEŠIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Osim što je povređen član 107, dostojanstvo Narodne skupštine, na šta su moje kolege narodni poslanici ukazali, povređen je i član 108, jer ste dužni da se starate o redu na sednici Skupštine.

Trebalo je prethodnog govornika da opomenete jer je on poslednji koji ima pravo da govori o moralu. Podsetiću građane Srbije i građane Leskovca da su 2009. godine lično Boris Tadić i Dragan Đilas došli u Leskovac i legalizovali kupovinu odbornika, izašli pred kamere i to javno rekli, i na taj način su dobili većinu u Leskovcu. Tako da je sigurno poslednji koji ima pravo ovde da govori o moralu prethodni govornik. Zahvaljujem.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika, Arsiću.)

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

(Balša Božović: Povreda Poslovnika.)

Pozivam se na član 106. stav 2, niko ne može da prekida govornika niti da ga opominje, iako se dok ja govorim čuje urlanje s druge strane sale. Ne znam zašto su poslanici Demokratske stranke ovako nervozni.

Predsedavajući, ne znam da li ste čuli kako je kolega Milojičić dobacio predsedniku naše poslaničke grupe Martinoviću „Lažeš kao Vučić“ i šta sve vama dobacuju?

Potpuno pozdravljam to što ste izrekli opomenu kolegi i tražim...

(Radoslav Milojičić: Izvinjavam se, ko Vučić niko ne laže.)

(Balša Božović: Po Poslovniku.)

Volela bih da kamere snime ovo divljanje s druge strane sale. Uopšte ne znam zašto vi dozvoljavate da ovako funkcioniše Parlament. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Studenka Kovačević.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Gospodine Arsiću, ima Poslovnik pre mene.

(Balša Božović: Po Poslovniku.)

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Blaža Knežević.

Izvolite.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dakle, ova ekipa prekoputa pre neki dan je bila u Šapcu, gradu gde su javno priznali, u Opštinskom sudu Šabac, da su kupovali glasove. To je jedina stranka u Evropi koja je priznala javno na sudu da je kupovala glasove.

(Maja Videnović: Arsiću, kako ovo vodiš sednicu?)

Ekipa predvođena Vukom Jeremićem, Draganom Đilasom, Dušanom Petrovićem okupila se u Šapcu i pokušala da na izvestan način preuzme...

(Radoslav Milojičić: Da preuzme vlast, šta?)

... Da preuzme na ulici, blokirajući mostove i sve ostalo...

Neće vam to poći za rukom, gospodine.

(Radoslav Milojičić: Pa mi smo na vlasti.)

Jeste na vlasti zato što ste kupovali odbornike.

Gospodine predsedavajući, 2012. godine su otimali odbornike. U tri ujutru su upadali u kuće šabačkih odbornika i otimali odbornike u Šapcu.

Prema tome, ja vas molim da ovakve i slične napade, pogotovo kada je reč o Šapcu, izuzmete i da date opomenu govornicima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pošto vidim kud ovo vodi, određujem pauzu, u skladu sa članom 112. Poslovnika, od pet minuta.

(Posle pauze – 10.40)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

(Balša Božović: Po Poslovniku.)

Kolega Balša Božoviću, sednica je prekinuta u skladu sa članom 112. Narodne skupštine, koji kaže: „Ako predsednik Narodne skupštine redovnim merama ne može da održi red na sednici, odrediće pauzu dok se ne uspostavi red“.

Upravo uspostavljam red. Prema tome, povredu Poslovnika moraćete neki drugi put da iskoristite.

(Radoslav Milojević: Svaka čast.)

Reč ima narodni poslanik Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Pretpostavljam da će mi DS dozvoliti da imam pravo da govorim kao i drugi jer sam prijavljena na listi govornika...

(Balša Božović: Replika.)

... I da nema pitanja „Otkud sad ona?“ kad god se ja javim da diskutujem, i to po temi dnevnog reda, a ne da se svađam s nekim ili da vičem na političke neistomišljenike.

Od jučerašnjih diskusija skrenula mi je pažnju samo jedna zato što je upravo najavila temu kojom će se baviti poslanici opozicionih stranaka i verovatno im je iz onog, kako se to popularno kaže, „mesidž boksa“ rečeno šta da ponavljaju na ovoj sednici i oko čega da naprave temu političku, a da tema u suštini ne postoji. To je bila jedna vrlo neobična diskusija jedne poslanice koja odskoro pripada partiji koja podržava Vuka Jeremića, a time i sve ostale političke lidere opozicionih stranaka. Prosto je s oduševljenjem govorila o tome da će se 28. juna raspravljati o nekakvoj kvazižalbi Saše Paunovića, predsednika Opštine Paraćin na Monitoring komitetu Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti. Prosto je bila srećna što će to biti upravo 28. juna, jednog simbolički važnog datuma za srpski narod i za istoriju naše države.

Ne mogu da se otmem od tog utiska kako je uvažena poslanica i svojom mimikom govorila koliko je srećna što je uspelo tužakanje nekih političara iz DS-a svoje države, sa lažnim optužbama nekoj međunarodnoj organizaciji, što je po meni žalosno, a ne nešto čime poslanici, bez obzira na to da li su vlast ili opozicija, treba da se hvale.

Prosto, vidi se iz političkog iskustva da neko ko ima ovoliko iskustva oseti svojim instinktom šta se tu u stvari dešava.

Zato je dosta važno, ne da bih razuverila njih koji su to dobili sad kao neku mantru da ponavljaju danas čitav dan, nego da građani Srbije znaju čime se sve bave ljudi koji su u opozicionim strankama u našoj državi i kako to zamišljaju da vlast može da se osvoji u ovoj državi mimo izbora.

(Aleksandra Jerkov: Tema.)

Da, vrlo sam na temi, a stvar je intelektualne sposobnosti da li neko razume kada neko diskutuje na temu, a ne „kao Švaba tra-la-la“, ponavlja nešto što mu je neko unapred rekao da govori ili više za mikrofonom. Viče:

„Poslovník, Poslovník!“ Poslovník nije tema, nego upravo žalba Saše Paunovića, predsednika Opštine Paraćin.

On kaže – opozicione opštine. Nije to opoziciona opština, to je opština kao i sve druge opštine u ovoj državi, a na čelu te opštine se nalazi član Demokratske stranke. Ne postoje opozicione i neopozicione opštine, pod jedan.

Imenovani se obratio prvo Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave – želim da skrenem pažnju, možda neko to prati iz neke beogradske kancelarije pa će dostaviti i ove moje navode Kongresu Saveta Evrope – potpuno različito od zahteva koji je upućen Kongresu. Znači, zavisi ko to sluša i kome bi šta trebalo da prija. Jedna žalba ide Ministarstvu, a druga, potpuno politički obojena, bez ikakvih činjenica, bez ikakvih argumenata, otišla je za uši inostranog tržišta. To vam dođe kao kada pevač snimi nešto što bi moglo dobro da se prodaje u Srbiji, a malo prilagodi ono što bi moglo da se dobro proda na nekom inostranom tržištu, gde su prosto senzitivni na pitanje demokratije u lokalnim samoupravama.

Naše ministarstvo, čini mi se, ne znam da li sam predsedavala, ali, koliko sam obaveštena, ministar je odgovorio na taj prvi dopis, žalbu koju je Saša Paunović, lider DS-a, poslao predsedniku...

(Balša Božović: Replika. Arsiću, imam pravo na reč.)

Mogu li da završim ili će Balša Božović da mi oduzme reč kao jedan dokazani demokrata u Srbiji? Molila bih da mi dozvolite da nesmetano govorim o vrlo važnom pitanju za Republiku Srbiju. Vrlo važnom.

(Aleksandra Jerkov: To nije tema.)

Jeste, gospođa poslanica je juče govorila o tome i vrlo ste bili zadovoljni njenim...

(Stefana Miladinović: Poslovník.)

Znači, dopis predsednika Opštine koji je uputio ministru Ružiću uopšte se ne odnosi ni na jednu konkretnu situaciju. Odnosi se samo na njegovu zabrinutost da bi do neke situacije možda moglo doći. Moja politička ocena je, kao što će i svaki građanin kada čuje ovo sigurno doneti zaključak, da je on vrlo zabrinut samo zbog jedne činjenice, a to je mogući gubitak vlasti nekad u budućnosti.

Znači, Saša Paunović piše žalbe i ministru, ali piše žalbu, naravno, i za inostrano tržište, samo zato što izražava veliku zabrinutost, što on malo nespretnim engleskim jezikom u svom pismu i govori, da bi možda moglo doći do smene i on, bože moj, više ne bi mogao da bude predsednik Opštine. To je baš zabrinjavajuća činjenica, ali u krajnjem slučaju i u prvom slučaju, po slovu zakona, o tome odlučuju samo građani te opštine; neće odlučivati ni Kongres lokalnih i regionalnih samouprava, niti će o tome odlučivati ministar. To je valjda naučio, pošto Saša Paunović je dosta školovan kadar, bio je u

SAD da se priprema za obavljanje vlasti u našoj državi; dobio je nagradu od NALED-a svojevremeno kao mlad i perspektivan političar za budućnost naše države. Znači, on zna vrlo dobro šta radi i šta piše.

On se požalio na neformalno prikupljanje potpisa građana jedne političke stranke. Gledajte velike tragedije, zabranjeno je u našoj državi obavljati političku delatnost ako je u pitanju opština u kojoj vlada neko koje iz Demokratske stranke. On se žali zašto se građani te opštine potpisuju i iskazuju time stav o aktuelnoj lokalnoj političkoj vlasti. Ja tu ne vidim ništa sporno, osim tendencije da se zabrani da građani iskazuju pismeno ili usmeno svoj stav o lokalnoj samoupravi. Izgleda da je to zabranjeno kada je u pitanju DS.

Ministarstvo je, naravno, odbacilo te njegove nebulozne navode o pritiscima.

I još nešto, on se žalio na to da se onemogućava Opštini Paraćin da se zapošljavaju ljudi – što je opet neistina, da ne kažem iskazana laž – i da se time vrši opstrukcija Opštine Paraćin. Znači, jedna velika neistina koja se plasira opet tamo negde u inostranstvo, pa i kod nas. On je dobio saglasnost za zapošljavanje ukupno 13 lica na neodređeno vreme i 35 lica na određeno vreme, i to je istina. Neka me ministar demantuje ako moji podaci nisu tačni. On, dakle, ima najpovoljniji tretman Opštine Paraćin u pogledu zapošljavanja u odnosu na druge opštine u sličnom položaju, u odnosu na broj zaposlenih. Zbog čega se on onda žali i navodi da u njegovoj opštini neka vlast u Srbiji sprečava da on zaposli?

Ne znam, Majo, šta vi imate protiv moje diskusije, osim što govorim istinite podatke da predsednik Opštine Paraćin izmišlja ovde i da je on deo projekta kao, eto, sada mi uz poskupljenje goriva, uz cene malina, uz ne znam šta će se još pojaviti, gušimo lokalnu samoupravu.

Nemojte da izmišljate, molim vas. Ovo je vrlo opasna teza koju poturate. Treba da razmislite o tome zašto Demokratska stranka teži da ih neko drugi dovede na vlast, a ne građani ove države i zašto se žalite u inostranstvu, izmišljate i blatite Srbiju.

Bila sam gradonačelnik Novog Sada. Blokirao me je Bojan Pajtić kao predsednik AP Vojvodine, nijedan projekat nije mogao da prođe kod njega. Vaša vlast je bila i u Republici. Jeste, gospođo Jerkov. Nikada mi nije palo ni na kraj pameti da pišem žalbe u inostranstvo. Bilo bi me sramota da pljujem Srbiju i da pišem kako Bojan Pajtić i DS u Republičkoj vladi ne daju novac nekoj lokalnoj samoupravi koja je opoziciona. Sramota! Umrla bih od sramote, kao što treba i Saša Paunović da se ponaša.

Naravno, da vidimo sada i tu žalbu koja je upućena Kongresu lokalne samouprave, tek to da vidite. Ovo je jedno, potpuno nešto drugo još piše strancima. Hoću prvo da vam kažem kome je sve uputio žalbu, samo da

pronađem. Žalba je ogromna, baš se raspisao, mogu vam reći. Raspisao se neko ko ima privilegiju da zapošljava ovolike ljude u Opštini Paraćin, a druge opštine ne mogu da dobiju dozvolu. Na primer, Južnobački okrug ne može da dobije dozvolu da zaposli i da primi još nekoliko veterinarskih i drugih inspektora, a Opština Paraćin kao, vi kažete, opoziciona opština, ma šta to značilo, dobije, godišnje zaposli 35 ljudi, plus 13 zastalno. Ne znam ko bi onda trebalo da se žali Kongresu lokalnih samouprava, da se žali SNS ili gospodin Paunović.

Da krenemo od ingeniozne žalbe protiv Srbije. Ovo je žalba protiv Srbije, da se razumemo. Svako ko želi da diskutuje o tome, neka uzme prvo da pročita, da vidi sadržinu toga što je Saša Paunović napisao o svojoj državi. A pogotovo što je izveštaj petogodišnjeg monitoringa za 2017. godinu imao apsolutno pozitivan ton. Ne razumem zašto onda neko želi da izveštaj Monitoring komisije sada poprими neke druge razmere.

Pravo učešća na tom sastanku 28. juna, koji ćemo svi proslaviti zajedno, sa Monitoring komisijom, imaju predstavnici Srbije u Monitoring komitetu. Sad gledajte ko su članovi pomenutog komiteta iz Srbije: Paunović Saša. Znači, on će razmatrati svoju žalbu tamo. Saša Paunović se žalio, a onda odlazi tamo i razmatra žalbu. Naravno, uz njegovu potvrdu, učešće je prijavio i Zoran Alimpić iz Beograda, bez obzira na to što on više nema nijednu funkciju na lokalnom nivou. Ali da znate vi koji predstavljate lokalne samouprave, on vas tamo predstavlja i vaše interese, opet, naravno, iz Demokratske stranke. On je zamenik ali odmah je potvrdio da ide da pomogne svom kolegi Saši Paunoviću da malo potkrepe te njegove izmišljene navode o stanju lokalne samouprave u Srbiji. Vrlo interesantno.

Mislim da bi Stalna konferencija, bez obzira na to ko vodi Stalnu konferenciju, morala malo da se posveti tome ko su članovi našeg komiteta. Tu ne mislim na Paunovića, nego šta će tamo Alimpić. Ako on nema više nijednu funkciju na lokalnom nivou, šta radi tamo? Koga on predstavlja? Koju lokalnu samoupravu on predstavlja tačno, poslaniče Balša Božoviću? Ne znam koga predstavlja, Demokratsku stranku, koja ima nameru da blatiti državu na tom komitetu i zaista ništa drugo? Ne znam, on je nekada bio valjda predsednik Skupštine Grada Beograda. To je izgleda, titula, kada je jednom osvojite, zauvek imate sve privilegije i predstavljate lokalne samouprave u inostranstvu.

Nije lepo ovo što govorim, ali mora neko da vam kaže istinu.

Navedena žalba protiv države Srbije upućena je, dakle, Kongresu, to smo čuli juče od uvažene poslanice, čuli smo od ministra, evo, volim to da ponovim nekoliko puta, i kaže – adresirana je, to on kaže, na razne međunarodne institucije. I kome se on žalio na stanje u Opštini Paraćin?

Ambasadi SAD u Beogradu. Nemam ništa protiv, ali je onda trebalo ta žalba da ide na adrese svih ambasada akreditovanih u Beogradu.

Je l' smeta ovo što govorim? Samo mi dajete podstrek da govorim i dalje.

Znači, Ambasada SAD u Beogradu treba da razmatra žalbu Opštine Paraćin. Ja se slažem, nemam ništa protiv, ali ne znam zašto onda nije to upućeno i drugim ambasadama u našoj državi, da se svi ovom krucijalnom pitanju za demokratiju u Evropi i svetu posvete jednako, svi.

Ja mislim da je ovo strašan problem, ne treba više da pričamo o ostalim tačkama, Saša je najvažniji, jer izražava bojazan, bojazan da jednog dana možda neće biti na vlasti, u skladu sa zakonom. Ne znam šta je tu sporno, ali dobro. Evropskom komitetu regiona, Savetu evropskih gradova i regiona, Komitetu za decentralizaciju lokalnog samoupravljanja, Asocijaciji agencija lokalnih demokratija i Komesaru za ljudska prava. Meni je žao što nije iskoristio juče samit između predsednika SAD i predsednika Severne Koreje da stave na sto za vreme pregovora i ovu veoma, veoma važnu tačku, jer se demokratija u svetu ozbiljno narušila jer će možda Saša Paunović jednoga dana ostati bez vlasti. Predlažem, pošto će tih sastanaka biti još, da njih dvojica razmotre ovo važno pitanje. A možda da prošire i na neki samit kome bi prisustvovala i Kina i Ruska Federacija. Mislim da ovo važno pitanje to zaslužuje. Ko god hoće, ja se zalažem svim ambasadama... Oni izaberu i maltretiraju jednog ambasadora u Srbiji koji ne zna šta će od posla, samo mu Saša Paunović još fali sa njegovom žalbom.

Sada da nađem još žalbu. Njegova žalba u stvari opisuje političku situaciju u Srbiji. On se žali što od 167... Ovako, pošto je ovo engleski, probaću da vam prevodim. Od 167 opština, kaže, samo u šest opština većinu čine političke organizacije bez participacije SNS-a. Pa šta je tu dramatično? Ne razumem. Pretpostavljam da Kongres lokalnih i regionalnih samouprava jednako razmišlja – ako su građani nekih lokalnih samouprava glasali za Srpsku naprednu stranku, glasali za njene koalicione partnere, onda valjda imaju pravo da formiraju opštinu. Kaže, to je jedna zabrinjavajuća činjenica. Tako počinje žalbu gospodin Paunović. Dalje on kaže – to je strašno. Kaže – ali oni imaju većinu i u Narodnoj skupštini Republike Srbije. To je isto jedna činjenica.

Zato ja kažem, to nije više za Kongres lokalnih samouprava, to je za samit Trampa i njegovog kolege iz Severne Koreje, jer ovo poprima neverovatne razmere. On se žali strancima na izborne rezultate u Srbiji. U stvari se žali na građane Srbije. Verovatno želi da postavi pitanje Kongresu lokalnih i regionalnih samouprava da li možda mogu da se menjaju građani Srbije, pa građani Srbije da idu, ne znam, da žive u Španiji, a oni iz Španije da dođu da glasaju za Sašu Paunovića i Demokratsku stranku, pretpostavljam. Ne

vidim uopšte kakva je to žalba, žalba u kojoj ti govoriš koliko ko vlada u kojoj opštini?

Čovek je meni simpatičan. Volela bih da ga lično upoznam, popijem kafu, jer kad mi je teško u životu, sedneš sa Sašom Paunovićem i on te dobro nasmeje.

Ali ovo je opasno. Bez ironisanja, ovo što on radi je opasno za Srbiju, jer oni to ozbiljno prihvate. Ljudi ne mogu da shvate da postoje politikanti u našoj državi, koji nemaju granica i koji će da blate državu na svakom mestu. Tako da mene ovo u stvari zabrinjava.

Onda upotrebljava izraze da je sakupljanje potpisa, pazite, sakupljanje potpisa, kaže, ilegalna akcija. Ja ne znam gde je ilegalna akcija prikupljanje potpisa, razgovori sa svojim pristalicama, građanima Srbije. Onda da napišemo žalbu da je ilegalna akcija svakako blokiranje saobraćaja, protesti malinara, pijenje kafa po pijacama sa svojim pristalicama ili s onim drugima, ne znam. Saša Paunović, ingeniozni demokrata, kaže u svojoj žalbi – ilegalna akcija, i žali se na to. To je nešto neverovatno.

Onda se žali na govor jednog poslanika Srpske napredne stranke. To vam kažem, niko živi nije čitao ovu žalbu. Ali ima onih koji stvarno, kad saslušaju jednu od diskusija gde mi dođe da plaćem nad sudbinom Saše Paunovića, onda se zainteresuju, uzmu tu žalbu i pogledaju. Žali se na govor poslanika, jednog političara iz druge partije, i kaže – on je najavio da će građani Paraćina možda promeniti svoje mišljenje, političku volju i promeniti vlast u Paraćinu. Pa šta? Ne znam da će neko da umre zbog toga što će jednog dana na izborima neko da promeni volju građana i neko drugi par godina ili par meseci ili par dana da obavlja lokalnu vlast.

Kaže on ovako: „Potpuno je jasno da je model“, on je izgleda i analitičar i sve, „simulacije peticije i“, molim vas, ovde se radi i o Parlamentu, pošto je ovo teška izmišljotina, „deklaracije koju će nacionalni parlament doneti povodom tog pitanja...“. Stvarno sam šokirana koliko Saša Paunović ima visoko mišljenje o sebi, da će Parlament, da će Narodna skupština Republike Srbije da razmatra uopšte ovu žalbu ili stanje u toj opštini, koje je svakako loše jer čovek nema vremena da brine o komunalnim problemima nego sedi pa piše ove naučne radove na petsto strana, koje šalje Kongresu lokalnih samouprava. I kaže da ćemo mi – izmišlja, laže, ne znam da li imam prava u tom postupku da pišem Kongresu lokalnih i regionalnih samouprava i da kažem da je ovo apsolutna izmišljotina – doneti deklaraciju ovde o toj situaciji. A, kaže, svakako će to biti usvojeno u ovom parlamentu, jer naša partija, SNS, ima većinu. Znači, takva monstruoza konstrukcija, koja me zaista brine, jer ko zna šta ko od vas piše po svetu, a to ne dolazi do nas, i vi blatite državu.

„Nadam se da ovakav razvoj situacije neće biti realizovan“, jer on mora da ostane na vlasti, dodajem ja, „pa sam o tome informisao...“ Opet jedna laž, ne znam za druge koje je naveo, ali kaže da je informisao mene kao predsednika Narodne skupštine Republike Srbije. To je izmislio. Mene nikada nije obavestio ni o čemu i ne znam zašto bih ja razmatrala pitanje Paraćina, nego on hoće tako da piše, da mlati praznu slamu, da nakupi dokumentaciju kako bi stranci bili fascinirani lošim stanjem i odnosom centralnih vlasti prema Opštini Paraćin i da se zabrani mogućnost da druge stranke u Opštini Paraćin obavljaju političku delatnost, ne smemo da ga kritikujemo. Ovim očigledno pokušava da se zaštiti od neke eventualne promene vlasti.

Ako bih se ja pitala, a ne pitam se ništa što se tiče Opštine Paraćin, insistirala bih da Saša Paunović ostane na čelu Opštine Paraćin, što nije upitno uopšte, jer niko ga ni ne dira tamo, i da nastavi ovako da vodi Opštinu Paraćin, da ne radi ništa drugo, neka se bavi samo politikantstvom, neka blati nacionalni parlament, neka izmišlja da je pisao nešto predsedniku Parlamenta, neka zabranjuje da se građani Paraćina izjašnjavaju o njegovom radu i, što je najvažnije, neka blati Srbiju. Ja mu želim sve najbolje, ostaće u istoriji zabeležen kao predsednik jedne opštine koji je blatio Srbiju, izmišljao da se ne znam ni ja šta tamo dešava. Mene neka mimoide u tim dopisima i neka ne izmišlja da mi je bilo šta uputio, kao što i nije.

Stalna konferencija neka se malo bavi suštinski svojim poslom, da vidi koji su to ljudi u delegacijama a ne obavljaju nijednu funkciju više u lokalnim samoupravama. To bi trebalo Kongres lokalnih i regionalnih samouprava da zna da imamo tamo neke lažne predstavnike lokalnih samouprava, da su to sve članovi jedne te iste političke stranke, Demokratske stranke, i da oni koriste ...

(Maja Videnović: To je laž.)

Nije laž, nego je istina. To su Saša Paunović i Zoran Alimpić iz Beograda, tako piše, ovaj je iz Paraćina. Brže-bolje su se prijavili da budu tamo, da razmatraju žalbu koju su sami napisali. To je isto fantastičan demokratski pomak u shvatanju demokratije: napišeš, pa sedneš ovako prekoputa pa razmatraš, pa ponovo to napišeš itd. Molim ga da ne piše samo jednoj ambasadi u Beogradu, oni nemaju vremena da razmatraju pitanja koja treba da razmatra Kongres lokalnih i regionalnih samouprava, oni se bave nekim drugim stvarima, nego neka dostave to čitavom diplomatskom koru; kada nemaju posla, da mogu na svojim sastancima malo da se nasmeju. A nama treba da bude tužno kako se ponašaju opozicioni političari prema svojoj državi. Hvala.

(Balša Božović: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Dijana Vukomanović, po Poslovniku.

DIJANA VUKOMANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pozivam se na član 107. koji, kao što znate vrlo dobro, štiti dostojanstvo Skupštine i takođe sprečava direktno obraćanje jednog poslanika drugom poslaniku.

Da ovo ne bi preraslo u repliku na izlaganje moje uvažene prethodnice i koleginice Maje Gojković, želim da ukažem i da stavim naglasak upravo na povredu dostojanstva Skupštine, jer mi ovde već duže vreme imamo jednu vrlo opasnu podelu. Ako je išta opasno po Srbiju, onda je opasna ta podela na tzv. patriote na vlasti i etiketiranje kao izdajnika svih onih koji se ne slažu sa stavovima vladajuće većine, bilo da su oni političari, poslanici, odbornici ili obični građani. Dakle, to je jedna vrlo opasna podela.

Prethodnica je ukazivala na jedno demokratsko pravo, u stvari, jednog građanina Srbije da se žali Savetu Evrope. Ja vas podsećam da je 2007. godine ova skupština potvrdila Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi koju je doneo Savet Evrope. Dakle, on koristi jedan mehanizam koji je u Evropi uobičajen i legitiman. To nije čin izdajstva, to nije čin protivan patriotizmu, nego to upravo čuva lokalnu demokratiju u Srbiji.

Želim ovom prilikom da kažem da bi isto tako, po toj analogiji koju plasira moja uvažena koleginica Gojković, roditelji nestale dece koji su se žalili Savetu Evrope, odnosno Evropskom sudu u Strazburu mogli biti etiketirani kao nedovoljne patriote zato što ne mogu da nađu pravdu i ne mogu da nađu pravnog leka.

Dakle, opasna je ta podela na veće ili manje patriote i vređa dostojanstvo svih nas i ove skupštine. Mi smo svi jednaki.

PRESEDAVAJUĆI: Pošto ste, koleginice Vukomanović, spomenuli neke stvari, ja u izlaganju koleginice Gojković nisam primetio nikakvu podelu na patriote i neke druge i nemojte da mešate babe i žabe zato što je predsednik opštine državni funkcioner.

(Radoslav Milojević: A predsednik Skupštine nije?)

Državni funkcioner.

(Radoslav Milojević: I lokalne.)

I lokalne samouprave su državni organi, ako već niste znali. Pa, prema tome, kao nosilac vlasti nema baš sva prava kao građani koji se ne bave politikom. On predstavlja jednu lokalnu...

(Balša Božović: Molim?)

Odgovaram na reklamaciju Poslovnika.

Ako je gubitak vlasti razlog da se neko obrati međunarodnim institucijama, gde je to rezultat promene neke političke volje, onda to nije normalno.

Reći ću vam kako su menjali vaše kolege koje sada podržavaju vlast. U jednoj opštini koja se zove Golubac, koja ima 7.000 birača, promenili su vlast...

(Dijana Vukomanović: Poslovník...)

Odgovaram vam na vašu povredu Poslovníka.

... Gde ima samo 7.000 birača, promenili su vlast tako što su predsedniku Opštine u Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu oglasili pečat nevažećim. Ti ljudi koji su tada nezakonito i neustavno smenjeni sa vlasti nisu hteli da blate i brukaju svoju državu, bez obzira na to što ju je predvodila Demokratska stranka.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovníka? (Da.)

U redu.

Reč ima narodni poslanik Maja Gojković, po Poslovníku.

MAJA GOJKOVIĆ: Zahvaljujem.

Član 27. Mislim da treba da vodite sednicu i koristite odredbe Poslovníka i ne dozvolite da replicira neko ko nije tražio repliku. Ne znam zašto koleginica nije tražila replika...

(Balša Božović: Ja sam tražio repliku.)

Vi niste koleginica, vi ste kolega.

Znate šta, neistine koje su ovde iznete, koje po drugi put ponavlja, zaista su alarmantne. Da je to neko ko se ne razume u politiku, ja bih odmahнула rukom, nego je opasno ovo što koleginica stalno ponavlja, bez obzira na to da li je povreda Poslovníka ili u svojim govorima. Očigledno su dobili mantru da stalno govore kako je neko ugrožen pa neko sme, neko ne sme.

Ma sme da piše žalbu ko god hoće, može. Naravno da treba da se žali na mogućnost da će možda jednog dana izgubiti vlast. To je jedan prirodan i ljudski strah, prevrće se u krevetu, teško mu je, možda jednog dana ne bude predsednik opštine, ali je važno šta se iznosi. Neistine ne možete iznositi na račun države. To je strašno da neko iznosi neistine, da kaže – pisao predsedniku Parlamenta. Laže. Laže predsednik opštine koga vi branite, laže. Je l' to princip za koji se zalažete?

(Radoslav Milojević dobacuje.)

Laže. Neće dobiti opomenu neko ko govori istinu. Pokažite mi njegov dopis. Niste pročitali njegovu žalbu, a branite je ovde. Pa vi niste pročitali, ne znate šta piše u žalbi. Znate šta žalba treba da sadrži? Činjenično stanje, a ne strahove nečije.

Molim vas, vodite sednicu. Nemojte se upuštati u raspravu sa poslanicima, nego striktno vodite sednicu. Član 27. to govori. Smatram da kršite Poslovník.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice Gojković.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni? (Da.)

Pravo na repliku, narodni poslanik Balša Božović.

(Nemanja Šarović: Povreda Poslovnika, tražim povredu Poslovnika. Na šta to liči?)

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Da li je sve ovo što smo čuli u skladu sa zdravim razumom, a kamoli u skladu sa zakonom i Ustavom, to je prvo i osnovno pitanje. Da se smatra izdajnikom i nepatriotom neko ko je koristio iste one mehanizme koje koriste i drugi predsednici opština širom EU kada su im ugrožena prava pred ministrom za državnu upravu i lokalnu samoupravu, da neko kaže da je Saša Paunović izdajnik zato što želi red u Srbiji, da se poštuju Ustav i zakoni, da se poštuje resorno zaduženi ministar, onda je Saša Paunović izdajnik. Kako da vam kažem, to je više nego bezobrazno. A niste na to reagovali.

S druge strane, političko delovanje Zorana Milojevića Zelje ne može da bude legitimno zato što je on čovek koji pretnjama, batinama, pritiscima pokušava da izmeni izbornu volju građana Paraćina i u drugim opštinama ostalih građana Srbije. Dakle, to je ono što nije po zakonu i Ustavu. Za to će kad-tad odgovarati i završiti iza rešetaka. To je političko obećanje vladavine prava iza kojeg stoji DS. Svako ko pritiska odbornike, građane ko ih tuče, ko ih prisiljava.

Kaže predsednica Narodne skupštine Maja Gojković da je to političko delovanje. To nije političko delovanje, to je nasilje.

Predsednik Srbije je rekao da opozicija može samo da ga smeni na izborima, a ovde se opozicija smenjuje u pojedinim opštinama, pre svega opozicioni lider Saša Paunović, mimo izbora, nasiljem i pretnjama. Onda će jednog dana neki veći Zelja od Zelje da smeni vas, što mi ne želimo. Što mi ne želimo. Ali to je mantra koju ste vi ustanovili.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Božoviću.

Povredu Poslovnika, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Zahvaljujem se, gospodine Arsiću.

Član 103. stav 8. Kad god je Srbiji bilo teško, Demokratska stranka je bila na strani onih koji Srbiji nisu želeli dobro. Zbog toga njihovo ponašanje danas, vezano za Opštinu Paraćin i Sašu Paunovića, ne treba nikoga da čudi.

Ako mi dozvolite, gospodine potpredsedniče, ispričaću nešto što je rekao Čedomir Antić, koji je svojevremeno bio član Demokratske stranke u vreme onih čuvenih protesta 1996/1997. godine, kada su imali sastanak u jednoj stranoj ambasadi. Onda su se naređale sve vođe protesta, sve vođe opozicije, ambasador ih je saslušao; svi su naravno napadali sopstvenu državu i tadašnju vlast i onda im je rekao sledeću stvar, ja mislim da im to kaže i danas – znate, gospodo, ja sam ambasador jedne velike države, završio sam jedan prestižni univerzitet...

(Aleksandra Jerkov: Gospodine Arsiću, ovo je povreda Poslovnika? U čemu se sastoji?)

... To su reči Čedomira Antića, koji sad vodi (istoričar je, zna ga Marko Atlagić) i Napredni klub. On je čovek rekao, taj ambasador – znate, ja sam završio jedan prestižni univerzitet u SAD, intelektualac sam, ali u suštini ja sam šljam i poslat sam u Beograd da radim sa istim takvim šljamom zato što su procenili da dobro radim svoj posao.

Tako vam je bilo 1996, 1997. godine, tako vam je i dan-danas. Ko ne veruje, neka uzme i pročita izjavu Čedomira Antića o tome kako su vođeni protesti u Srbiji u zimu 1996/1997. godine kada su protestovali u ime koalicije „Zajedno“.

Dakle, čovek im je u lice rekao – jeste, ja sam šljam, ali su me poslali ovde da razgovaram s istim takvim šljamom, jer su procenili da dobro radim taj posao.

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Maja Gojković.

(Balša Božović: Arsiću, šta je ovo? Povreda Poslovnika.)

MAJA GOJKOVIĆ: Izvinite, ja sam tražila repliku jer sam više puta spomenuta. Ako mogu da dobijem repliku?

PRESEDAVAJUĆI: Pošto vidim da ovoliko ima povreda Poslovnika, u skladu sa ...

(Balša Božović: Povreda Poslovnika.)

Po Poslovniku, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram član 107, dostojanstvo Narodne skupštine.

Ovde je gospodin Balša Božović govorio neistinu. Govorio je da je neko nekome rekao da je izdajnik. Ja ne mislim da ste vi izdajnici, ja mislim da ste vi nesrećnici. Zašto? Zato što u biografiji napišete da ste prošli kurseve CIA. Sada zamislite da u Americi neko od kongresmena napiše da je prošao obuku Federalne službe bezbednosti u Rusiji! Zamislite koliko bi taj kongresmen trajao, koliko bi on uopšte sedeo u Kongresu. Ja mislim da bi možda zanoćio, možda bi omrknuo, ali ne bi osvanuo. Zamislite, slučajno, da neki predstavniku u Kongresu napiše da je prošao obuku BIA u Srbiji! Mislim da bi to bio kraj SAD.

Sada neko priča o pravnoj državi, o vladavini prava... Gospodine predsedavajući, ne može neko da govori o vladavini prava, neko ko ugrožava građane, neko ko kaže da može da blokira, kao Balša Božović, Slaviju. Da li je vladavina prava da blokirate građane? Da li je vladavina prava da na saobraćajnu traku iznesete sto? Da li je vladavina prava da na Gazeli igrate fudbal? Da li je vladavina prava, ovo dobro uveličajte, da blokirate hitna kola sa bolesnicima? Da li je to vladavina prava?

(Predsedavajući: Privedite kraju, kolega.)

Ne znam ko je Zelja, ali znam ko su zeljovi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Maja Gojković.

(Aleksandra Jerkov, Radoslav Milošević, Balša Božović i Nemanja Šarović traže reč po Poslovniku.)

MAJA GOJKOVIĆ: Potpredsedniče, zahvaljujem.

Više puta...

(Aleksandra Jerkov: Nemate prava.)

O hvala, gospođa Jerkov mi ne da govorim, napisaću žalbu Kongresu lokalne i regionalne samouprave pošto me sprečavaju da govorim, upravo gospođa Jerkov kao najveća zagovornica...

Molim da reagujete, da mi date da govorim i da mi date čitavu repliku inače moram da se žalim Kongresu lokalne i regionalne samouprave, a prvo ministru Ružiću, i to najozbiljnije mislim.

(Aleksandra Jerkov: Poslovnik.)

Prete, viče, urlaju. Ja se bojim. Stvarno se bojim da govorim u ovom parlamentu. Dajte mi reč.

(Narodni poslanici dobacuju.)

PRESEDAVAJUĆI: U redu. U skladu sa članom 112. određujem sada pauzu dok se ne uspostavi red za redovno održavanje sednice, a onda će narodni poslanik Maja Gojković dobiti pravo na repliku.

(Radoslav Milošević i Balša Božović: Nema prava.)

Pauza je deset minuta.

(Posle pauze – 11.25)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Pravo na repliku, narodni poslanik Maja Gojković.

(Balša Božović: Po Poslovniku.)

Molim kolege da dozvole, dobićete kasnije pravo.

(Aleksandra Jerkov: Prvo Poslovnik.)

(Balša Božović: Ne možete da najavite.)

Zato što sam najavio koleginicu Maju Gojković pre pauze, mogu.

(Aleksandra Jerkov: Niste imali pravo.)

Najavio sam koleginicu Maju Gojković i molim vas...

(Radoslav Milošević: Niste imali pravo.)

Imao sam pravo.

(Radoslav Milošević: Po Poslovniku.)

Pa dobićete pravo da reklamirate Poslovnik.

Nećemo pregovarati kad sam već dao, maltene, reč koleginići Maji Gojković. Nema pregovora.

Molim vas, nema pregovora. Najavio sam, da bih uspostavio red u Skupštini, koleginići Maji Gojković reč.

Meni ne preostaje ništa drugo nego da primenjujem druge odredbe Poslovnika da bih zaveo red na sednici.

Znači, dozvolite koleginići Maji Gojković pravo na repliku, a onda ćete imati pravo na povredu Poslovnika.

(Aleksandra Jerkov: Da dozvolimo da govori preko reda?)

Izvolite, koleginiće Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Konačno da vi vodite sednicu. Ne razumem šta vam to znači – dozvolite da koleginića govori.

(Balša Božović: Replika.)

Bez obzira na urlanje iz klupe onih koji nemaju druge argumente, jasno je – novi predsednik (ali ne onaj koji je izabran nego onaj u senci) i novi maniri – agresivno vikanje i pretnje. Neistinit je navod Balše Božovića da je bilo ko u ovoj sali rekao za nekoga u ovoj državi da je izdajnik. Očekujem da Balša Božović ustane i izvini se meni, da mi se izvini za laži i izmišljotine koje ovde iznosi u direktnom televizijskom prenosu.

(Balša Božović: Evo sad ću, tražim repliku.)

Očekujem da mi se izvini, bez da suflira neko njemu iza leđa, i da prestane da izmišlja. Ako nema argumente, onda u redu.

Ono što me zaista zastrašuje, to je kako je završio svoj govor, a to je da će se jednog dana pojaviti neki veći nasilnici od nasilnika koje on spominje ovde pa ćemo mi videti. I, zaista, nije svejedno biti u Srpskoj naprednoj stranci, sedeti ovde u sali gde manjina teroriše većinu, urla i ne dozvoljava da se ovde razgovara i govori otvoreno, javno o žalbi Saše Paunovića koju je uputio ministru za lokalnu upravu i državnu samoupravu i Komitetu za lokalnu i regionalnu samoupravu. Mislim da je naše pravo i naša obaveza da govorimo pred građanima o svakoj tački dnevnog reda i o tome kako i šta je napisao Saša Paunović.

Ono što sam rekla i iza čega stojim – da su ovde neistiniti navodi, da on nikada meni nije uputio, kao predsedniku ovog parlamenta, bilo kakvu žalbu i da je sramno da ...

(Radoslav Milojević: Vreme.)

(Predsedavajući: Privodite kraju, koleginiće.)

Da, vreme je najveći argument onima koji ne znaju i ne mogu da odgovore na istinite navode. Odgovaraju agresijom, lažima i pretnjama.

I da vam kažem nešto, bez obzira na to što pretite – ovako izgleda demokratija koju vi najavljujete.

(Aleksandra Jerkov: Sram vas bilo!)

Ovako izgleda demokratija koju vi najavljujete. Samo me upozorite da skinem naočare pre nego što krene ta demokratija da se sprovodi u Srbiji, da me ne povredite baš jako.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Božoviću, ja bih vama dao pravo na repliku, ali pre toga imate koleginicu Jerkov, kolegu Milojičića, po Poslovniku.

(Balša Božović: Ako je po Poslovniku, u redu.)

U redu.

Po Poslovniku, narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Član 103, gospodine Arsiću. Molim vas, na šta ova sednica liči? Kako vi zamišljate da ova skupština izgleda i kako zamišljate da ova sednica teče ako predsednica Skupštine ovde dobija reč kad god zatraži, kako god zatraži, u momentu u kom zatraži, mimo svih pravila po Poslovniku, govori dva i po minuta, zloupotrebljava svoje pravo da u raspravi učestvuje kao i svaki drugi narodni poslanik, i vi joj to dozvoljavate?

Ali to je samo slika i prilika Srbije koju vi pravite, Srbije u kojoj je odabranima iz SNS-a dozvoljeno sve, ostalima nije dozvoljeno ništa, Srbije u kojoj taj isti Zelja, koji je prijavljen policiji... Bila sam lično prisutna kada je naš aktivista iz Temerina koga je ovaj isprebijao još pre tri godine, i to u prostorijama SNS-a, dao njegovo ime i prezime policiji, koja od tada nije uradila ništa zato što ga štiti SNS...

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Jerkov, zloupotrebljavate pravo na povredu Poslovnika. Izričem vam opomenu.

ALEKSANDRA JERKOV: Gospodine Arsiću, da li sam po vašem sudu jedina danas koja je ovako postupila kada je dobila reč da vam ukaže na povredu u postupanju i iskoristila priliku da kaže i nešto o temi dnevnog reda? Ili vam se čini da su to možda i drugi poslanici radili, da se nisu ni potrudili da navedu član Poslovnika i da ste vi to široka srca dopuštali samo zato što su bili iz Srpske napredne stranke?

Dosta je Srbije u kojoj Srpska napredna stranka može da radi šta joj padne na pamet. Mi u Skupštini svakako to nećemo dozvoliti, a branićemo i građane koje maltretirate, uništavate i svaki dan pokušavate da oblatite svojim lažima, kao što to činite nama ovde.

PRESEDAVAJUĆI: Sada, koleginice Jerkov, pošto ste reklamirali član 103. Poslovnika, mogu da vam kažem da mi je jako teško da vodim sednicu zato što iz vaših klupa čujem urlanje, lupanje i vikanje.

(Aleksandra Jerkov: Zato što ne vodite u skladu sa Poslovníkom.)

Evo, mogu da vam kažem da za sve ove godine koliko sam poslanik nisam doživeo ovako nešto.

(Aleksandra Jerkov: Ja jesam.)

Bio sam i narodni poslanik koji nije podržavao Vladu, opozicije. Ni približno niko iz tadašnje opozicije, dok ste vi vršili vlast, nije radio ovakve stvari.

(Aleksandra Jerkov: Gađali ste cipelama.)

Niste dozvoljavali koleginci Maji Gojković da se obrati Narodnoj skupštini, ometali ste čitavo njeno izlaganje i zato sam dozvolio da govori nešto duže.

Po Poslovníku, narodni poslanik Maja Gojković.

Da li želite da se u danu za glasanje Skupština izjasni?

(Aleksandra Jerkov: Da, naravno.)

Naravno, izjasniće se.

(Radoslav Milojić: Kako vas nije sramota, da se ona javila za reč po Poslovníku?)

(Aleksandra Jerkov: Arsiću, šta je ovo?)

MAJA GOJKOVIĆ: Hvala vam. Nije lako, znam, da vodite ovu sednicu pored ovakve agresije koja izbija sa leve strane, i vika, vređanje. Čula sam gore „ova“ za mene, za poslanika. Ne znam, to je primitivizam za koji treba da se zapita onaj ko to izgovara i za svoje ponašanje treba da odgovara sam. A pred Beograđanima su dobili nula glasova, nula procenata, tako će ih oceniti i Srbija.

Po članu 104, imala sam pravo da dobijem repliku.

Pa, da, toliko ih ima malo da su morali da uvezu i Novosađane u Skupštinu grada Beograda, Borka Stefanovića, tako da izgleda da nemaju ni dovoljno članova.

Ali član 104. govori o tome kada poslanik ima pravo na repliku. Pretpostavljam da „ova“, „ona“, a to sam ja, ima jednaka prava kao i oni koji urlaju danas na sednici, blokiraju rad Skupštine, i da imam pravo da repliciram poslaniku koji se uvredljivo izrazio, koji je izmislio da sam u svom govoru upotrebila reč izdajnik, koji je pretio šta će mi se desiti kada oni jednog dana dođu na red, ili njihove tabadžije, što smo i videli ovih dana.

Nije to ništa novo. Onaj ko je pismen, ko je intelektualac, zna o čemu govorim, sigurno je čitao „Tehniku državnog udara“ Kurcija Malapartea. Pa su onda malo osavremenili u „Kanvasu“ i to pojednostavili za one koji nisu baš intelektualno potkovani, pojednostavili i ovih dana vidimo tačno te metode – malo blokiram autom kolone, malo fejk fotografija da hiljade njih stoji iza mene, onog građanina koji se pobuni prebijem, a onda još ovu tuču naplatim i otmem mu 300 evra iz novčanika. Tako da je sve jasno.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se Skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)

Povreda Poslovníka, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, povređen je član 107.

Gospođa Maja Gojković je spomenula Kurcija Malapartea. Pošto gospoda iz DS-a nisu razumela o čemu se radi, taj čovek je napisao sledeću rečenicu: „Haos je dobar, ali samo kada je dobro organizovan“. E, taj haos koji su oni napravili ovih dana na ulicama srpskih gradova očigledno nije uspeo.

Novi predsednik Demokratske stranke Dragan Đilas im je rekao – kada dođete u Skupštinu, otvorite rafalnu paljbu na poslanike Srpske napredne stranke. Međutim, Srpska napredna stranka se Dragana Đilasa nije plašila ni kada je bio na vlasti, a pogotovo se neće plašiti Dragana Đilasa sada kada u Srbiji ne predstavlja apsolutno ništa sem jednog tajkuna koji se obogatio na grbači i mucu ovog naroda.

O batinašima, o pretnjama, o nasilju govore oni koji su ubili, da vas podsetim gospodine Arsiću i sve građane Srbije, Momira Gavrilovića, koji su ubili Boška Buhu...

(Balša Božović: Šta znači ovo?)

... Koji su ubili Nenada Batočanina ...

(Radoslav Milojević: Na šta ovo liči?)

... Koji su ubili Ranka Panića, koji su ubili novinara Milana Pantića. I koji su na vlast došli istim onim metodama kojima danas prete Maji Gojković, nasiljem, ulicom, paljenjem Narodne skupštine...

(Radoslav Milojević: Arsiću, Poslovnik.)

... Tako što su upadali mitraljezima u zgradu Narodne banke Srbije – lupajte jače – Savezne uprave carina, Skupštine grada, u Narodnu skupštinu Republike Srbije. Ja ih pozivam, i Zorana Živkovića i sve ostale, da vrate ukradene slike, umetnička dela, fotelje iz Narodne skupštine. Od 5. oktobra je prošlo više od 18 godina...

(Balša Božović: Sram te bilo.)

... Dakle, krajnje je vreme da lopovi vrate ono što su ukrali građanima i državi Srbiji.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Martinoviću, da li želite da se Skupština izjasni o vašoj povredi Poslovnika u danu za glasanje? (Ne.)

(Radoslav Milojević: Poslovnik.)

Kolega Božoviću, da li sam ja čuo to, dok je kolega Martinović govorio i nabrajao lica koja su ubijena, da ste vi spominjali i njegovo ime? Da li to da shvatim kao pretnju za njegovu bezbednost?

(Balša Božović: Vama sam rekao.)

A, meni ste rekli? Ja sam to sasvim drugačije shvatio, kao jako ozbiljnu pretnju.

(Balša Božović: Niste baš pametni ako ste tako shvatili.)

Sada, u skladu sa članom 112, određujem pauzu u trajanju od pet minuta da malo narodni poslanici smanje emocije i spadne adrenalin.

(Posle pauze – 11.45)

PREDSEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Kolega Arsić je, shodno članu 112, napravio pauzu upravo da bi sednicu vratio u normalne tokove, da bismo govorili o onome što je tačka dnevnog reda i zato se vraćamo na redosled narodnih poslanika prema prijavama za reč u zajedničkom načelnom i jedinstvenom pretresu.

Reč ima narodni poslanik Nemanja Šarović.

Izvolite.

NEMANJA ŠAROVIĆ: Gospodine Milićeviću, ja već sat vremena tražim reč, ali ne po spisku govornika nego po Poslovníku. Vi ste, hteli to ili ne, bili dužni da mi je date. Ako je već vaš kolega Veroljub Arsić grubo kršio Poslovnik, kršio moja prava, kršio, ako hoćete, i Ustav i zakone Republike Srbije i ako vi želite da se sednica vrati u normalan tok, to možete postići isključivo normalnim vođenjem sednice, u skladu sa Poslovníkom, za razliku od svega što smo gledali do malopre.

Čitava ova, reći ću slobodno, farsa, jer ovo je farsa, ovo je izrežiran sukob, unapred pripremljen, gde su akteri dobili šta treba da govore... Neki su tu, zahvaljujući političkom neiskustvu, uleteli u sve to, ali je svakome ko je politički pismen potpuno očigledno da je ovo farsa, da je sve ovo unapred izrežirano.

Zaista žalim što vi kao vladajuća većina nemate političke hrabrosti i nemate dovoljno osećaja za parlamentarnu demokratiju da na ozbiljan način pristupate rešavanju problema u Srbiji i zakazivanju sednica i vođenju sednica. Ovde je sve od početka, od samog sazivanja sednice pa nadalje, nakaradno.

Ministar Ružić je evidentno potpuno relaksiran i žali bože što je dolazio jutros, što je trošio vreme, kao i svi mi drugi koji smo se ponašali u skladu sa Poslovníkom, jer je potpuno jasno da ovde neke ozbiljne rasprave neće biti. Neće je biti, jer to vladajuća većina nije želela. Čime ste to pokazali? Time što ste po ko zna koji put sve tačke dnevnog reda objedinili u jedinstvenu raspravu.

To je suprotno Poslovníku Narodne skupštine, jer Poslovnik propisuje uslove pod kojima se može objediniti rasprava za određene zakone. Ponavljam, zakone, ni u kom slučaju nije moguće objediniti raspravu o izboru guvernera i viceguvernera i još neke druge tačke dnevnog reda sa drugim zakonima. Da bi bila jedinstvena rasprava, zakoni moraju biti međusobno povezani i uslovljeni, pa bih ja voleo da mi gospodin Ružić objasni šta je to

međusobno povezano i uslovljeno kod izmena Zakona o lokalnoj samoupravi, izbora guvernera, izbora viceguvernera i izbora članova Odbora Agencije za borbu protiv korupcije.

Vi veoma dobro znate da nije ništa. Vaša pozicija je jasna, vi ste juče, da kažem, sa lakoćom davali odgovore, da ne koristim drugi izraz, ali videli ste i sami da ovde nemate ni dostojnog protivnika i da ovde nema ozbiljne rasprave. Zakoni o lokalnoj samoupravi i državnoj upravi koji se menjaju to zaslužuju i vi kao ministar niste smeli da dozvolite da se spajaju tačke dnevnog reda vezane za izbor guvernera.

Ovo što se radi i činjenica da Jorgovanka Tabaković nije danas ovde u sali praktično pokazuje da je ona pobjegla, pobjegla od kritika, pobjegla od kriminala koji joj se ovde stavlja na teret, pobjegla od nestručnosti koja joj se ne samo stavlja na teret nego i dokazuje kroz diskusije poslanika. Vi ste onda našli rešenje, rekli ste – evo, nećemo ozbiljnu raspravu, nego ćemo suspendovati Poslovnik pa ćemo pričati o svemu i svačemu, pa će poslanici vladajuće koalicije pričati po tri minuta umesto dva, dobijati reč preko reda i onda sve može.

Nemoguće je govoriti o svim zakonima koji su na dnevnom redu. Mi smo prevashodno izabrali da govorimo o Jorgovanki Tabaković, o njenoj nestručnosti, o aferama u koje je umešana. U pravu postoji „teorija plodova otrovnog drveta“ i ona se na ovu situaciju može primeniti. Ako je Jorgovanka Tabaković osoba koja nema legitimitet, koja nema moralni kredibilitet da bude na čelu Narodne banke, onda se podrazumeva da sve posledice i sve ono što dolazi od nje kao guvernera, svi njeni predlozi, sve odluke Narodne banke, da su one upravo po toj „teoriji plodova otrovnog drveta“ manjkave, i moraju biti.

Mi smo postavili konkretna pitanja – na koji način je Jorgovanka Tabaković, dok je bila ministar, dok je bila narodni poslanik, uspela da se zaposli u javnom preduzeću; na koji način je obezbedila sredstva da kupi stan u Rimu?

Vi pričate neprestano o borbi protiv korupcije. Vi ste građanima Srbije bezbroj puta, od izbora do izbora, da budem precizniji, kad prođu izbori onda to zaboravite, ali pred svake izbore vi obećavate da ćete doneti zakon o utvrđivanju porekla imovine. Zašto taj zakon do sada nije donet? Obećavali su to i „žuti“, ali vi znate i onu narodnu „Vrana vrani oči ne kopa“. Svesni ste da biste, ukoliko bi takav zakon bio donet, najviše potpali pod udar upravo vi koji ste godinama na vlasti, vi koji ste vršili javne funkcije, vi koji ste došli do enormne količine ili do enormnog broja nekretnina u svom posedu, a da ne možete da objasnite odakle vam taj novac.

Ako niste spremni da ispitajte prvo najviše državne funkcionere, a guverner Narodne banke svakako u takve spada, kako onda možete očekivati da građani Srbije veruju u tu vašu borbu protiv korupcije?

Drugo pitanje je da li ste saglasni s tim, a očigledno je čim ne menjate Jorgovanku Tabaković, da ona ostane na funkciji i nakon afera sa zapošljavanjem bliskih srodnika, nakon otkrivene afere da je člana njene bliske porodice službeni auto Narodne banke praktično svakodnevno vozio u Beograd na ispite, predavanja, polaganja o trošku države i trošku poreskih obveznika.

Nemojte nam pričati o tome kako će biti konsultovani građani oko trošenja finansijskih sredstava – naravno, neće odlučivati, ali će biti konsultovani – ako vi probleme koji su evidentni, dokazani, nesporni nećete da prepoznate, ili prepoznajete a ćutite i pravite se da vas to ne zanima. Ako vas to ne zanima, onda vas ni ovi manji problemi nikako ne mogu zanimati.

Narodna banka Srbije je veoma bitna i zbog činjenice da se zbog načina održavanja deviznog kursa u velikoj meri kreira kakva će biti finansijska situacija u Srbiji. Nerealan kurs dinara je osnovni generator velikog deficita koji imamo u spoljnotrgovinskoj razmeni. Pazite, švajcarski franak pada, a dinar raste. Da li to znači da je naša privreda odjednom nadmašila njihovu, da je naša valuta jača? Jeste li čuli od nekoga da menja „švajcarce“ u dinare? Naravno da ne.

I kad sam već kod „švajcaraca“, možda jedna od najvećih zamerki Jorgovanki Tabaković jeste to što uporno štiti strane banke umesto da štiti građane Republike Srbije koji su potpisali kredite u švajcarskim francima, koji godinama grcaju, vraćaju rate, a veliki broj njih i dalje duguje više nego što je bila originalna isplata.

Mi postavljamo pitanje vama, jer ne možemo Jorgovanki Tabaković – da li je tačno da se prodaje „Komercijalna banka“, najveća domaća banka, odnosno banka u domaćem vlasništvu i da će nakon toga preko 90% bankarskog tržišta u Srbiji biti u rukama stranaca?

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Šaroviću.

Reč ima narodni poslanik Veroljub Arsić.

Izvolite.

VEROLJUB ARSIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, prvo bih nešto rekao o zakonu kojim se regulišu izbori u savete nacionalnih manjina, kratko doduše. Mada je bilo dosta kritika u odnosu na postojeći zakon i na nova zakonska rešenja, ja bih voleo da mi neko kaže u ovom parlamentu da li negde u Evropi, a možda i ostatku sveta, postoji bolja zakonska regulativa o pravima nacionalnih manjina nego što je to u Srbiji.

Jedno od osnovnih pravila kada su u pitanju nacionalne manjine jeste da se kroz zakonske propise njima obezbedi očuvanje njihovog nacionalnog identiteta, kulturnog identiteta, jezika, običaja i da im se omogući pozitivno

učeće u političkom životu države. Niko ne može da spori da je u Srbiji to rešeno na jedan od najboljih mogućih načina.

E sad, da li će nešto pisati u nekom ličnom dokumentu, neko je zaboravio da je lična karta na prvom mestu isprava kojom se dokazuje identitet, ime i prezime, adresa stanovanja i lična karta se ne pokazuje svakome, nego predstavniku nadležnog državnog organa koji vrši javna ovlašćenja. Ili, ako je neko totalno smetnuo s uma, pa podatke iz lične karte objavljuje na društvenim mrežama, a onda dođe u rizik da neko te podatke zloupotrebi, kao što je krađa identiteta, krađa novca s tekućih računa itd., i ako je to osnovna zamerka na ovaj zakon, molim kolege poslanike da smisle nešto originalnije.

Gospodine ministre, ja vas samo molim da se nikada ne ponove situacije kao što su bile 2009, 2010, 2011. godine, kao što je to bilo i u Opštini Golubac kada je neko iz Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu oglosio nezakonito i neustavno pečate predsednika Opštine i predsednika Skupštine opštine, nezakonito dodelio pravo da neko drugi napravi te pečate i na nezakonit način smenio tadašnjeg predsednika Opštine Nebojšu Mijovića i predsednika Skupštine opštine Golubac. Znači, korišćenjem grube sile Ministarstva. E tako je to bilo, a sada neko nama prebacuje kako se u Srbiji guši demokratija. Ovo je istina, može da se proveri u „Službenom glasniku“, mislim da je 4. ili 5. avgust 2010. godine.

Kakvu to demokratiju oni nama nude ovde? Evo, dva sata pokušavamo da uspostavimo red na sednici zato što nekome nije uspelo da onaj haos koji je planirao da napravi po ulicama Beograda i Srbije prenese u Narodnu skupštinu. To je bila namera, nikakvo pitanje demokratskih i ljudskih prava, nego da se u Skupštinu unese haos da bi se prikazalo kako građani ne podržavaju ovu vladu. Zato će imati priliku na nekim narednim izborima da se izjasne i o našoj i o njihovoj politici, a do tada neka se bore na fer politički način za to biračko telo.

Kada su u pitanju centralna banka i guverner, tu sam se naslušao mnogih nestručnih i neistinitih stvari. Neko je rekao da je dinar u Srbiji jak. Neću u to da ulazim, evo, to su neki drugi ekonomski pokazatelji i treba to da potvrde, ali ono što znam iz ekonomije – cilj jedne valute jeste da bude stabilna i da njeno kretanje bude u predvidivim okvirima. Zbog takvog načina vođenja kursne politike vi dozvoljavate privredi na prvom mestu, onima koji ovde privređuju, da imaju svoje planove kako će i na koji način da sprovedu investicije. To je jedan, ne primarni posao centralne banke, primarni posao jeste sprečavanje inflacije, odnosno da inflacija ostane u okvirima koji su predviđeni nekim ekonomskim pravilima. Drugi jeste kurs.

Da bih dokazao koliko su to političke besmislice i koliko neko može, kad to kaže, da ispadne neznalica... Kažu da se dinar čuva na veštački način na

jakom kursu. E neka mi objasni ekonomista kako to mi čuvamo dinar da on ne bude jeftiniji u odnosu na evro kada je razlika otkupljena u devizama za 2018. godinu milijardu evra. Znači, nismo prodali milijardu evra, kao što su to uradili neki drugi, nego smo otkupili milijardu evra da dinar ne bi postao prejak. Pa to možete da proverite. Jedino ako ne želite da vidite. Ali to jeste činjenica.

E sada ćemo da krenemo od one druge političke teorije, a to je da dinar treba da gubi na vrednosti neki određen procenat. Hajde da pogledamo kako to izgleda u ekonomskim okvirima. Ako dinar izgubi neki procenat koji je veći od onog planiranog, prvo moramo da postavimo pitanje šta je sa obezvređivanjem domaćeg kapitala u realnom sektoru, on sada postaje jeftiniji, obezvređuje se. Šta se dešava sa životnim standardom građana koji još uvek imaju indeksirane kredite u stranim valutama? Povećavaju im se rate.

Onda neko još kaže – štitite uvoznički lobi. Niko od njih nije pogledao strukturu našeg uvoza. Na prvom mestu u srpskom uvozu su energenti. Znači, na prvom mestu su nafta i gas. E sad, ko se opet razume malo u ekonomiju, ako poskupe nafta i gas, je l' poskupljuje sve u Srbiji? Poskupljuje. Znači, oko 75% domaćeg uvoza su energenti ili repromaterijal za izvoz. Znate, mnogo je lako iznositi političke ili pravne teorije koje ništa ne dokazuju; ja iznosim ekonomske činjenice koje su i tačne i lako proverljive.

Znači, centralna banka zauzima jako važno mesto u finansijskom i ekonomskom sistemu Republike Srbije i ona je ta koja treba da određenu stabilnost na finansijskom tržištu da bi mogle da se pokrenu investicije i proširuje proizvodnja.

E sada, neko je rekao – kako to da se (kažem, ekonomski uvek pazite šta govorite) sredstva koja imaju poslovne banke iz godine u godinu povećavaju? I pritom tvrde da je to opasno za finansijski sistem Srbije. Apsolutno nije. Prvo, povećavaju se, zato što banke ne mogu više na veštački način da otkupljuju za dinare od viška svoje zarade evre i iznose ih iz države Srbije. Prvo to.

Znate, ovi koji su bili na vlasti od 2008. do 2012. godine, bivši režim, poslovnim bankama su prodali 450.000.000 evra od prodaje Naftne industrije Srbije, znate za koliko – za manje od mesec dana. I onda oni pričaju o tome kako mi nešto otimamo i mi rasprodajemo nekakvu imovinu.

Znači, višak likvidnosti bankarskog sektora zasniva se na tome da banke svoje viškove ne mogu da plasiraju u kupovinu deviza i te iste devize iznose iz države. Krajnji cilj jeste da, kroz sprovođenje zakona koji važe svuda u svetu, pojeftinjuju krediti i za stanovništvo i za privredu. Ko ta ekonomska pravila ne razume, neka se ne bavi u politici ekonomskim temama, neznalica je.

Dalje imamo priču kako je veliki greh što neke domaće banke otkupljuju od viška svog novca državne hartije od vrednosti. A te iste banke u stvari prisiljavaju ostatak bankarskog sektora da kupuje državne hartije od vrednosti po manjim kamatama. Još nešto, može da se obezbedi portfolio državnih hartija od vrednosti za garancije kredita koje banke daju građanima i privredi, da ne dođemo u situaciju kao što je to bilo sa „Agrobankom“, Razvojnou bankom Vojvodine ili nekom drugom, nego da se od banaka naplaćuje šteta koju one same naprave.

Još veća ekonomska netačnost jeste da i osiguravajuća društva kupuju državne hartije od vrednosti i da je to nezakonito. Pa ne, nego treba da prebace taj novac u poslovne banke koje će od države da otkupljuju državne hartije od vrednosti za mnogo veću kamatu nego što to daju osiguravajućim društvima. Neka pročita malo Zakon o osiguranju, pa mora da zna da za svaku polisu koja se zaključi, bilo za imovinu, pokretnu, nepokretnu, životno osiguranje, zdravstveno osiguranje, mora jedan deo novca da se prebaci u određene fondove ili kod Narodne banke Srbije odakle bi se naplaćivala šteta na imovini ili po nekom drugom osnovu prava osiguranika.

Ako neko hoće da to prepusti nekima drugima, a ne srpskoj privredi i srpskim bankama, onda se mi ne razumemo. Isto to, doduše, imaju pravo da rade i strane banke i strana osiguranja, samo ne znam zašto ne rade. Ali to nije problem kojim bih se ja bavio.

E to su ekonomski pokazatelji koji preporučuju Jorgovanku Tabaković da ponovo bude izabrana za guvernera Narodne banke Srbije. Ne to kolika joj je plata ili kakvu frizuru ima, nego rezultati koje Narodna banka ima otkad je ona guvernerka.

Samo da podsetim neke, danas je kurs dinara još uvek manji nego što je bio kada je Jorgovanka postala guverner u prvom mandatu. I ne znam zašto se onda neki toliko brinu za švajcarski franak i kažu da on pada. Evo, čovek je rekao nešto što uopšte nema nikakve veze s ekonomskim pravilima, ekonomskom logikom, franak se brani štampanjem franka u svetu. Mi dinar držimo stabilnim po međunarodno priznatim pravilima kako treba održavati svoju nacionalnu valutu. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Dejan Radenković.

Izvolite.

DEJAN RADENKOVIĆ: Hvala, potpredsedniče.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, iz predloženog dnevnog reda više ću se fokusirati na tačku devet, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije,

koji smo kolege i ja podneli iz prostog razloga da se Prokuplju i Boru dodeli status grada. Mislim da se to tiče pre svega mogućnosti da se razviju te dve, slobodno mogu reći, najnerazvijenije regije u Republici Srbiji.

Prokuplje i Bor su jedina sedišta okruga u našoj zemlji... Mislim da je to dovoljno jasno iz predloga koji smo uputili i iz obrazloženja i da tu nema nekih velikih dilema zbog čega bi, po nekoj logici stvari, trebalo da budemo jednoglasni u glasanju kada je to u pitanju. Mislim da je to logično jer ta dva mesta, te dve opštine nemaju status grada a sedišta su okruga.

Mogu da kažem da su ova dva grada paradigma današnje Srbije. Oni simbolizuju i prošlost i sadašnjost i najbolje ilustruju privredna, socijalna i demografska i politička kretanja, kao i odnos države prema tim mestima ili, da kažem, prema provinciji.

Iz ovog dela ću se fokusirati više na Toplički okrug i na Prokuplje i malo izneti neke podatke kakvo je stanje u tom okrugu. Mogu samo da kažem da je Prokuplje centar Topličkog okruga, koji se prostire na 2.231 kvadratnom kilometru i obuhvata opštine Prokuplje, Kuršumliju, Žitorađu i Blace. Na ovom području živi, prema podacima, 91.754 stanovnika. Radi se o izuzetno siromašnom delu Srbije. Privreda je opustošena kriminalnom privatizacijom, prosečna neto zarada iznosi 36.000 dinara i teško je odrediti koja je od ove četiri opštine u težem položaju.

Najveći problem danas je smanjenje broja stanovnika. Privreda je, kao što sam rekao, opustošena kriminalnom privatizacijom, a onda su opustošena i mnoga sela, a rapidno opada i broj gradskog stanovništva. Od 2002. do 2011. godine broj stanovnika Prokuplja je smanjen za blizu šest hiljada, Kuršumlije za skoro tri hiljade, Žitorađe i Blaca za oko dve i po hiljade stanovnika. U tom periodu Toplički okrug je ostao bez oko 17.000 stanovnika, odnosno bez jedne svoje opštine. Konstantan pad nataliteta i rast stope mortaliteta je osnovni uzrok za ovako poraznu demografsku orijentaciju; tri puta je manje rođenih nego umrlih i taj odnos se pogoršava iz godine u godinu. Drugi razlog su izražene migracije ka razvijenim opštinama, a u poslednjih nekoliko godina u inostranstvo, mahom u nordijske zemlje.

U ovom gradu je sve više onih koji vanredno upisuju srednju školu; gotovo svi koji vanredno pohađaju srednju školu imaju poneki fakultet i fakultetske diplome i po tome je Prokuplje neobično, to moram posebno da napomenem. Oni sa visokom stručnom spremom upisuju srednju medicinsku školu i po završetku odlaze u Norvešku gde se zapošljavaju. Sinonim za migraciju iz ovog kraja je jedna komuna ili mesto, Stavanger u Norveškoj, u koje se sele čitave porodice Prokupčana i Topličana. Čak su skoro u šali rekli da je u jednoj od bolnica jedan kolegijum održan na srpskom jeziku.

Stvarnost Topličkog okruga su i opustela sela, retka staračka domaćinstva, zapuštene njive i livade i pad poljoprivredne proizvodnje.

Zamrla je i industrija, naravno. Čak 50 sela u prokupačkoj opštini ima ispod 100 stanovnika, a 40 sela manje od 50 stanovnika. Situacija u opštini Kuršumliji je znatno gora. Brojna sela su opustela u poslednjih nekoliko godina. U ovom kraju se uglavnom živi od niskih penzija i plata u budžetskim ustanovama.

Toplica je zaboravljena decenijama. Svima je opštepoznato što se tiče Topličkog puka jer je tokom Prvog svetskog rata tu ušao najспособniji deo muškog stanovništva, i pre proboja Solunskog fronta podignut je Toplički ustanak protiv bugarskog terora, koji je ugušen u krvi. Da ne navodim sad te podatke koliko je tamo poginulih i koliko je to promenilo, između ostalog, demografsku sliku tog kraja. Posle Drugog svetskog rata Toplica je bila zapostavljena, to je jedna velika istina, pod izgovorom da se radi o četničkom kraju. Takav odnos su pratile stalne migracije stanovništva.

Država se sećala Toplice samo za vreme mobilizacije i prikupljanja poreza, na neki način da kažem, a radi se o izuzetno bogatom delu Srbije, veoma pogodnom za razvoj poljoprivrede, naročito stočarstva, voćarstva i vinogradarstva. Tri banje, Prolom, Lukovska i Kuršumlijska, nekada su bile elitne banje. Danas, nažalost, Kuršumlijska Banja skoro da nema stanovnika, bogati termalni izvori se ne koriste, a hotelski kapaciteti propadaju. Ne traže se investitori ni partneri, niti bilo ko pokazuje interesovanje da se decenijsko propadanje zaustavi. To jest, nije baš da ne pokazuje, interesovanja je bilo i bilo je inicijativa, ali nekako se ne pomeramo s mrtve tačke, što loše utiče na razvoj tog kraja. Bitno je da se to decenijsko propadanje što pre zaustavi, a ovo je jedan korak da se ova nepravda koja je učinjena Prokuplju, kao sedištu okruga, konačno ispravi.

Razvoj Toplice u dobroj meri je prepušten entuzijazmu pojedinaca, a radi se o okrugu čiji dobar deo se naslanja na Kosovo i Metohiju i ima izuzetan strateški značaj za Republiku Srbiju. Prokuplje je administrativni, ekonomski i kulturni centar Topličkog okruga, to moramo da znamo, ova generacija ne sme sebi da dozvoli da ništa ne preduzme u oživljavanju topličkog kraja.

Od izuzetne važnosti je auto-put Niš–Merdare, koji je uticao na brži razvoj ovog kraja. Osim toga, neophodno je stimulisati razvoj poljoprivrede i banjskog turizma.

Davanjem statusa grada biće ispravljena samo jedna nepravda, kao što sam već rekao, u ovom kraju. Republiku Srbiju očekuje veliki posao u Topličkom okrugu, posao na oživljavanju ovog strateškog dela naše zemlje.

Ja vam se zahvaljujem na pažnji. Moje kolege iz Poslaničke grupe SPS koje su sledeće na spisku govoriće o ostalim predloženim zakonima. Još jednom vam se zahvaljujem na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Radenkoviću.

Reč ima narodna poslanica Ana Stevanović.

Nije prisutna.

Reč ima narodni poslanik Muamer Zukorlić.

Izvolite.

MUAMER ZUKORLIĆ: Dame i gospodo, narodni poslanici Stranke pravde i pomirenja će podržati većinu zakona koji su predloženi, a u diskusiji ću se osvrnuti na zakon o nacionalnim savetima i dati izvesne sugestije i primedbe.

Naime, institut nacionalnih saveta je jedan veoma važan iskorak u političkoj podršci unapređenju prava nacionalnih zajednica i manjinskih prava i sloboda. Zato je od izuzetne važnosti i unapređenje ovog zakona, očuvanje ove tekovine i, svakako, zaštita svih onih postupaka, uključujući izborne postupke za nacionalne savete, kako bi se ova ideja do kraja ispravno i u skladu s ciljem realizovala.

Lično sam bio učesnik izbora 2010. godine, a potom i posredno 2012. godine, i zato imamo iskustva koja nas teraju da budemo veoma oprezni, pre svega kada je u pitanju sama realizacija izbornog postupka.

No, pre toga zanima me ko je uopšte došao na ideju da se reducira pravo kandidovanja za važne funkcije u nacionalnim savetima kao što su izvršni odbori i predsedništvo nacionalnih saveta, bez argumentacije, ako se izume ono što smo čuli ovih dana – depolitizacija ili zaštita nacionalnih saveta od politizacije.

Sam pojam politizacije je veoma sporan. Najčešće se koristi demagoški, jer radi se o političkim telima, o telima u kojima su stranke ključni nosioci i ne znam koje političko telo je moguće zaštititi od politizacije. I šta je problem, na kraju krajeva, ukoliko imamo politizaciju i zašto bismo to telo, koje nije ni organ, niti ima tako važnu funkciju izvršne vlasti, zaštitili od politizacije, a ne štitimo najviše državne funkcije? Zato smo i ponudili amandman kojim bi se ovo pitanje rešilo.

Što se tiče biračkog spiska za nacionalne savete, formiranja tog biračkog spiska i upisa u birački spisak, smatramo spornim sam princip upisa, jer se na taj način oni glasači koji su zainteresovani za te izbore stavljaju u položaj izvesne procedure, a imamo iskustva na lokalnu gde lokalne vlasti kontrolišu opet političke partije, i to ne možemo da zaštitimo od politizacije, one kompliciraju iz raznih razloga proceduru samog upisa. Tako da smo ponudili rešenje po kojem bi se i popisni podaci ali i podaci iz opšteg biračkog spiska iskoristili kako bi se taj birački spisak validno formirao.

I, pitanje je zaštite samog izbornog postupka. Naše je iskustvo da su brojne manipulacije bile prisutne kod samog biračkog postupka, jer birački postupak sprovode lokalne uprave, koje su pod kontrolom pojedinih političkih partija koje imaju interes u tom biračkom postupku. Kroz ova rešenja ne

vidimo način da se to zaštiti. Zato je potrebno zaštititi taj postupak i dodatnim posmatračima od svih predstavnika svih lista ali i drugim mehanizmima, kako ne bi bilo zloupotreba.

Mi smo, recimo, 2010. godine imali priliku da je preko 20.000 već upisanih ljudi onemogućeno da glasaju zbog manipulacija sa biračkim spiskom, jer su premeštani ljudi sa adrese na adresu. Raznim drugim zloupotrebama su ti ljudi bili izvan mogućnosti da izvrše svoje biračko pravo. Zato je potrebno preduzeti potrebne mere, koje smo takođe predložili kroz amandman kako bismo mogli dati podršku ovom zakonu.

Isto tako, treba omogućiti pripadnicima nacionalnih zajednica u dijaspori da glasaju i na ovim izborima, po modelu parlamentarnih izbora, preko Ministarstva spoljnih poslova, konzulata, diplomatskih predstavništava, kroz regulisanje procedure prijave i vezano za spiskove ali i za samu proceduru tih izbora. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Zukorliću.

Reč ima ministar Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem.

Gospodine Zukorliću, ukazali ste na određene manjkavosti u odnosu na neka ranija vremena. Godine 2010. zaista jesu postojale nepravilnosti. Godine 2014. je izmenjen zakon u delu koji se upravo odnosi na sprovođenje izbora i 2014. godine je procedura sprovođenja bila mnogo bolja nego 2010. godine, što ne znači da je bila idealna.

Što se tiče depolitizacije, ona je važna zbog toga što nacionalni saveti nisu oblik političkog delovanja, već pre svega očuvanja tradicije, kulture i jezika. Naravno da smo svi svesni činjenice da ovde ne govorimo o depolitizaciji, nego o smanjenju prekomerne politizacije. Dakle, to je intencija i ministarstva koje je resorno zaduženo za ove izmene i dopune zakona, a moram reći da je početna pozicija naših partnera iz Saveta Evrope, dakle iz Savetodavnog komiteta Saveta Evrope, bila mnogo rigidnija i oštrija. U tom delu smo svakako izašli, rekao bih u velikoj meri, u susret jasnoj argumentaciji svih predstavnika nacionalnih manjina.

Što se tiče upisa u posebni birački spisak, on se vrši isključivo na lični zahtev, a promena podataka i brisanja će biti svakako i na lični zahtev i po službenoj dužnosti imajući u vidu da imamo nameru (i to ćemo uraditi) da unapredimo i posebni birački spisak, da ga ažuriramo i povežemo sa jedinstvenim biračkim spiskom, što nije bio slučaj do sada.

Što se tiče onoga što ste govorili vezano za dijasporu i korišćenje njihovog prava da se izjasne na izborima, smatram da je to pre svega predmet izbornog zakonodavstva, koje prepoznaje tu mogućnost za parlamentarne i druge izbore.

Što se tiče izbora za nacionalne savete, naravno da ćemo sve vaše amandmane sagledati sa puno pažnje, videti šta su mogućnosti, a da ne narušava pravni okvir.

Takođe mislim, ne samo vezano za bošnjačku nacionalnu manjinu nego za sve nacionalne manjine, da je osnovni fokus Ministarstva i Vlade Republike Srbije pre svega na eliminisanju bilo kakve mogućnosti zloupotrebe, od otpočinjanja procedure, dakle od upisa u posebni birački spisak, preko ažuriranja tog posebnog biračkog spiska, do samog održavanja izbora za nacionalne savete tog izbornog dana. Na tom polju ćemo svakako sarađivati, već danas potpisujemo sporazum sa Republičkom izbornom komisijom... Od 15 časova imamo prezentaciju upodobljavanja posebnog biračkog spiska sa jedinstvenim biračkim spiskom i na tu prezentaciju su pozvani, naravno, i svi narodni poslanici, naročito narodni poslanici koji su pripadnici nacionalnih manjina.

Nadam se da ćemo biti u prilici da dođemo do komplementarnog ili do najmanjeg zajedničkog imenitelja u ovom aktuelnom trenutku, a u vezi s onim zahtevima koje ste vi izneli kroz amandmane na ove zakone. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre Ružiću.

Reč ima narodni poslanik Tomislav Žigmanov.

Molim vas da se prijavite. Izvolite.

TOMISLAV ŽIGMANOV: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Mislim da nisu upitni naponi koje je Vlada učinila kada je u pitanju unapređenje pravnog položaja nacionalnih manjina u Srbiji i da je za svaku pohvalu ono što se čini na planu da se određeni problemi reše kada je u pitanju društveni položaj i ostvarivanje prava i interesa pripadnika nacionalnih manjina u Srbiji.

Ono što mislim da treba osvestiti... Istina, relativno mali broj narodnih zastupnika je govorio o ovim zakonima; čulo se dosta toga, mahom od strane predstavnika nacionalnih manjina, uz određene kritike. Treba reći i sledeće: zakonske promene koje se odnose na predloge zakona o ljudskim i manjinskim pravima pripadnika nacionalnih manjina i o nacionalnim većima nacionalnih manjina odvijale su se bez jasne platforme u Republici Srbiji kada je u pitanju integracija pripadnika nacionalnih manjina u srbijansko društvo. Naime, još uvek ne znamo šta su osnove te politike, da li je to politika segregacijskog multikulturalizma, da li hoćemo Srbiju kao zemlju u kojoj će pripadnici nacionalnih manjina biti integrativni delovi svih procesa donošenja odluka, svih segmenata društva ili nešto treće. Nažalost, ta vrsta politika ne može se iščitati iz onoga što je do sada bilo na sceni.

S druge strane, bilo je za očekivati da vidimo da li će se i kako rešiti pitanje izmene Ustava, naposve kada je u pitanju član 1. gde, kao što znamo,

imamo jednu dosta, ne čestu, ekskluzivnu odredbu Srbije kao države srpskog naroda i njenih građana.

Naravno, bilo je za očekivati da će određeni standardi koji postoje u suvremenim međunarodnim dokumentima koji se bave pitanjem manjinskih prava, pre svega načelo demokratske participacije, tj. sudelovanja predstavnika manjina u procesima donošenja odluka, biti više integrirani.

Već je bilo reći o inkluzivnosti. Tu je bilo određenih deficita. Predstavnici nacionalnih veća nacionalnih manjina bili su uključeni u proces izrade ovih dokumenata. Predstavnici političkih stranaka nacionalnih manjina nijednom nisu bili pozvani na skupove, čak ni kada je u pitanju bila javna rasprava, osim onoga što je bilo kao javni poziv na sajtu. Kada je u pitanju transparentnost, deo koji se odnosio na primedbe i predloge predstavnika zainteresovanih za izmene zakona, nikada nisu mogli videti šta je njihova sudbina, zašto su odbijeni, na koji način se oni ne prihvataju itd. U tom smislu, može se reći da je bilo u formalnom, proceduralnom smislu određenih deficita kada je u pitanju taj segment.

Na kraju, ali ne manje važno, i neke konkretne primedbe koje će biti razlog zašto ću ja uskratiti podršku ovim zakonskim rešenjima. Prvo, do sada nevidena zabrana političkim subjektima da obnašaju određene dužnosti. Nemamo u Srbiji niti jednu javnu poziciju, osim sudskog dela vlasti, u kojoj se eksplicitno zabranjuje, kada je u pitanju ovaj segment, sudjelovanje predstavnicima političkih partija, najvišim dužnosnicima njihovim da sudjeluju u ovome. Podsetiću vas da su političke stranke nacionalnih manjina osnovane da se bore za zaštitu interesa i prava pripadnika istih, a zbog ovakvih zakonskih rešenja to im se, kako bih rekao, najjači kredo njihovoga postojanja, na neki način uskraćuje.

Imamo deficite kada su u pitanju stečena prava. Naime, vi znate da je prethodni zakon, tj. zakon pre ovih izmena, omogućavao da nacionalna veća nacionalnih manjina proglašavaju ustanove u kulturi i obrazovanju od nacionalnog značaja za njihovu zajednicu. Sada se to pravo uskraćuje i samo se traži predlaganje.

Isto tako je i kada je u pitanju distribucija sredstava od strane onih koji su tela lokalne samouprave. Kada su u pitanju sredstva namenjena za kulturne i druge sadržaje nacionalnih manjina, dosad su nacionalna veća davala predloge za iste, a sada se to pravo derogira na davanje mišljenja kao pravno manje obavezujućeg oblika.

Isto tako, ali ne manje važno, jeste isključenost predstavnika nacionalnih veća nacionalnih manjina i uopšte manjina iz odlučivanja kada je u pitanju raspodela sredstava iz budžetskog fonda za nacionalne manjine. Mislim da je to poruka koja nije dobra jer princip demokratske participacije nacionalnih manjina po sebi podrazumeva da ste vi uključeni u svaku priliku

koja se vas neposredno tiče, da možete donositi odluke. Iskustva u drugim zemljama ukazuju da su u tim sredstvima u najvećem omjeru, najvećem broju slučajeva uključeni predstavnici manjina.

Na kraju ću reći samo to da postoje određena ograničenja prava na samoupravu u članu 122. Vaše ministarstvo može suspendirati bilo koju odluku, pojedinačni akt nacionalnog veća, pri čemu ono nema pravo sudske zaštite. Sud je isključen iz ovog postupka. Tu vidimo određenu vrstu etatizacije.

U članu 133. bojim se da je paušalno doneta procena da 50% sredstava treba da budu tzv. institucionalni troškovi, a 50% sredstava treba da bude namenjeno određenim projektima. To ne može vredeti za svaku nacionalnu zajednicu; nema svaka zajednica jednak broj, teritorijalnu disperziranost, institucionalnu razvijenost itd. Na kraju, kaznene odredbe su vrlo jasne i izričite, što naravno ne treba previše podvrći kritici. Ali kada su u pitanju druga tela koja su dužna osiguravati pretpostavke za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, recimo, što ukoliko lokalna samouprava ne zatraži mišljenje, a bilo je takvih slučajeva, od nacionalnog veća za nacionalne manjine za raspodelu sredstava? U tim slučajevima nemamo nikakvu vrstu kaznene mere.

U tom smislu, zbog navedenih razloga, kažem još jednom, biću u prilici uskratiti podršku ovim zakonima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vlado Babić.

VLADO BABIĆ: Hvala.

Ja bih samo rekao da u Srbiji nema diskriminacije.

(Predsedavajući: Samo član, molim vas.)

Član 107. Da su sve nacionalne zajednice iste, da su jednake, da SNS kao vodeća stranka u svojim redovima ima većinu nacionalnih manjina. Ja sam Bunjevac i ponosan sam što sam član Srpske napredne stranke. Nema nikakve asimilacije što se tiče SNS-a prema nama Bunjevcima i prema svim ostalim nacionalnim manjinama.

Činjenica je da u Srbiji postoji asimilacija jedne nacionalne manjine nad drugom. Tu se misli na bunjevačku nacionalnu manjinu, koja je asimilirana od strane druge nacionalne manjine, zato što druga nacionalna manjina pokušava da naše običaje, našu muziku, kulturu preinači i stavi da su to njihovi običaji. Tako da će Srpska napredna stranka kao takva, kao što i treba da bude, sigurno podržavati nacionalne manjine, a to znači i bunjevačku i sve ostale nacionalne manjine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Babiću, ne mislim da sam kao predsedavajući na bilo koji način povredio član koji ste naveli, član 107. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije. Ali moram da vas pitam da li

želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika. (Ne.) Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem.

Ovo je upravo jedan od primera po pitanju kritika (koje su, naravno, legitimne) oko inkompatibiliteta, da li je bilo mudro dati ekskluzivitet političkim partijama, manjinskim političkim partijama, ne govorim sada o nacionalnim savetima, a isključiti većinske partije koje u svojim organima imaju pripadnike nacionalnih manjina. Ovo je najbolji dokaz da smo imali ispravan pristup.

Što se tiče vrlo konstruktivnih kritika, moram reći da je u postupku učestvovala zainteresovana javnost, da smo imali osam okruglih stolova, da smo imali javne pozive. Ne znam koliko zvaničnije je moguće pozvati sve zainteresovane da uzmu učešća ako ne na sajtu ministarstva koje je resorno zaduženo za ove zakone. Dakle, stvar je samo zainteresovanosti. Ako smo imali osam okruglih stolova, to dovoljno govori o činjenici da je bilo mnogo prilika i šansi da se uzme učešće i da se sve kritike, koje su svakako dobrodošle i koje su inkorporirane u velikoj meri u ove zakonske predloge, saslušaju.

Naravno, i organizacije civilnog društva su preko mehanizma Vlade, dakle Kancelarije za civilno društvo, takođe upućivale pozive. Imali smo javne pozive i na lokalnim medijima koji imaju programe na jezicima nacionalnih manjina.

Proces je bio otvoren, participativno sproveden, u vrlo jasnom okviru, dakle u skladu s međunarodnim standardima, strateškim dokumentima, zakonima i Ustavom Srbije. Nema prirodnijeg i jasnijeg okvira za pripremu jednog zakona.

Ako je potrebno da ponovim, okrugli stolovi su održani i u Novom Sadu, i u Subotici, i u Beogradu, i u Bujanovcu, i u Petrovcu na Mlavi, i u Novom Pazaru i u drugim gradovima.

Što se tiče finansiranja nacionalnih saveta, predlog da se troškovi podele 50% za stalne troškove, a 50% za delatnosti za koje nacionalni saveti postoje, to je nešto što je sasvim, po našem mišljenju, odmereno, jer smo imali slučajeva da se praktično u nekim nacionalnim savetima sto procenata sredstava koja se dobijaju, podsećam, sa tri nivoa vlasti, dakle iz budžeta Republike Srbije, budžeta AP Vojvodine i budžeta jedinica lokalne samouprave, trošilo za plate.

Ono što je takođe bio deo ovog okvira, to je usklađivanje sa Odlukom Ustavnog suda iz 2014. godine, tako da Ustav kao najviši pravni akt naše

zemlje zaista nas obavezuje, kada pišemo zakone, da povedemo računa o odlukama Ustavnog suda i da to inkorporiramo u zakonske predloge.

U svakom slučaju, svaka kritika je dobrodošla. Žao mi je što nismo imali mogućnost da to čujemo i ranije. Videćemo da li je moguće nešto još razrešiti ukoliko je bilo nekih amandmana s vaše strane.

Što se tiče participacije, to jeste predmet, kao što sam rekao juče, a mislim i danas, drugih, odnosno izbornih zakona. Naravno da je legitimno i činjenično utemeljeno da se pozovete i na bilateralni sporazum između Republike Srbije i Republike Hrvatske, ali to prosto nije predmet ovog zakona. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre Ružiću.

Reč ima narodni poslanik Branimir Jovanović.

Izvolite.

BRANIMIR JOVANOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, predstavnici Ministarstva, kolegice i kolege, predložene izmene i dopune Zakona o lokalnoj samoupravi u ovom trenutku su neophodne i smatram da će doprineti reformi čitave ove oblasti i unaprediti ovu oblast o kojoj raspravljamo.

Lokalnu samoupravu ne smemo posmatrati samo kao jedan teorijski koncept. To je jedan praktičan sistem koji treba da doprinese unapređenju i boljem kvalitetu života u lokalnim sredinama. Zato su važne izmene i dopune Zakona, koje omogućavaju građanima da budu direktno uključeni u kreiranje lokalnih budžeta koji se odnose na investicije. Oni će na taj način imati mogućnost da više učestvuju u donošenju odluka koje se njih direktno tiču i moći će da predlažu i da iskažu svoje stavove koji se odnose na to da li će nešto biti izgrađeno u određenom delu grada, gde će se vršiti određene korekcije i šta će biti prioriteta.

Sve predložene promene su u skladu s Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Ona sadrži određene minimume koji se moraju ispuniti. Jedan od standarda je i uključivanje građana u javno odlučivanje na lokalnom nivou, a jedan je i uprava koja je efikasna i bliska građanima.

Jedna od izmena Zakona upravo se odnosi na mogućnost pokretanja građanske inicijative. Mislim da će ove izmene Zakona doprineti da bude jasnije koliko je potrebno potpisa za pokretanja građanske inicijative, to je sada 5%, tako da neće biti različitih tumačenja kao što je to nekada bio slučaj. Na taj način se jača uloga građana, jasno preciziraju uslovi i daju veće šanse za uspeh građanske inicijative.

Predložene izmene i dopune Zakona precizno definišu i broj lokalnih funkcionera, odnosno utvrđuju broj većnika i pomoćnika predsednika opština i gradonačelnika. Tako će sada broj lokalnih funkcionera biti srazmeran broju stanovnika lokalne samouprave.

Smatram da su dobri predlozi koji će imati pozitivne efekte na rad odbornika i dovešće odbornike u bolji položaj nego što je to bio slučaj do sada. Prvo, to je utvrđivanje minimalnog roka, roka od 24 sata, za sazivanje skupštine opštine ili skupštine grada. Na taj način će se sprečiti eventualne zloupotrebe i odbornici će dobiti dodatno vreme da se kvalitetnije sprema za ove sazive. Drugo, prema predloženim dopunama opštinske službe imaće obavezu da odbornicima dostave sve neophodne informacije koje su im potrebne da unaprede svoj rad. Na taj način će oni imati bolje uslove za funkcionisanje.

Kada govorimo o lokalnoj samoupravi i njenim nadležnostima, uvek pomislimo i na decentralizaciju, koja se uvek dovodi u vezu sa demokratijom, a decentralizacija zapravo jeste prenošenje nadležnosti sa centralnih organa vlasti na niže organe vlasti. Možda već sada treba da razmišljamo o promeni strukture nadležnosti kada govorimo o nivou upravnih okruga i nivou opština, odnosno o njihovom odnosu. Utisak je da sada upravni okruzi u Srbiji nemaju realnu snagu i da ne mogu da utiču na rukovođenje lokalnim zajednicama.

Možda bi u budućnosti trebalo da težimo jednostepenom sistemu lokalne samouprave ili eventualno dvostepenom sistemu, u kome bi bile preraspodeljene nadležnosti kada govorimo o upravnim okruzima ili opštinama. Navešću jedan primer iz Engleske. To je dobar primer, recimo, gde je dvostepeni sistem lokalne vlasti i gde su oblasti strateškog planiranja, socijalnih usluga, obrazovanja, vatrogasne službe u nadležnosti višeg nivoa lokalne samouprave odnosno lokalne vlasti, a manje strateška pitanja su u nadležnosti nižeg nivoa lokalne vlasti.

Lokalna samouprava je najbliža građanima i ona najbolje oseća njihove potrebe i njihove probleme. Zato ona u razvijenim evropskim državama zauzima veoma važno mesto u društvenopolitičkom okviru. Na primer, u Švedskoj, gde je dvostepena lokalna vlast, koja podrazumeva okruge i opštine, postoji jak sistem lokalne samouprave, a značaj i jačina tog sistema lokalne samouprave ogleda se u tome da od ukupnog broja zaposlenih u javnom sektoru Švedske čak 80% radi u lokalnoj samoupravi.

Reći ću nešto i o predloženim izmenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama. Očekujem da će uvođenjem registra matičnih knjiga biti rešeni problemi sa kojima su se građani svakodnevno suočavali, ne samo godinama nego decenijama unazad, jer su imali probleme kada treba da pribave izvod iz matične knjige rođenih a ne žive u mestu gde su rođeni ili su u nekom drugom kraju zemlje. A da ne govorim o problemima koje su imali raseljeni sa Kosova i Metohije, koji su izvode iz matičnih knjiga rođenih mogli da se dobiju samo u nekoliko gradova Srbije. Smatram da će sada to biti rešeno.

Na kraju da kažem da će poslanici Socijaldemokratske partije Srbije, pored predloženih izmena i dopuna zakona, glasati za predlog za izbor guvernera Narodne banke Srbije, za Jorgovanku Tabaković. Smatram da je rezultati iz prethodnog perioda preporučuju za tu funkciju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jovanoviću.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Trebalo je da u ovu papazjaniju od dnevnog reda uvrstite i predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma o zaštiti slepih miševa, pa da bude kompletan ugođaj.

Hteli ste valjda, stavljajući na dnevni red predlog za reizbor guvernera tek na 11. tačku, da skrenete pažnju narodnim poslanicima da se bave ovom šminkom od predloga zakona koje ovde zastupa ministar Ružić, jer ovde suštinskih promena nema, ali o tome ćemo kada budemo raspravljali o amandmanima.

Danas nam je tema, odnosno u načelnoj raspravi tema nam je predlog za ponovni izbor Jorgovanke Tabaković za guvernera Narodne banke. Čuli smo o njenom moralnom liku i delu dovoljno, ne treba ponavljati, ali je očigledan zaključak da je Jorgovanka sklona korupcionaškim poslovima i zato se može zaključiti da je to razlog zbog čega ona zapravo svoju funkciju obavlja u interesu stranih komercijalnih banaka, a ne u interesu građana Srbije.

Podsećamo da je Veroljub Dugalić, koji je sekretar tog, ne znam, Udruženja banaka, javno u medijima rekao, direktno u kameru, da bankarima u pojedinim bankama u Srbiji ne pada na pamet da poštuju odluke sudova u Srbiji koje su donete na zahtev, odnosno po tužbama građana koji su tužili banke zato što su im nezakonito obračunavali obradu i praćenje kredita. Naravno, Narodna banka, Jorgovanka Tabaković nije ni beknula na tu temu, što je zaista neverovatno, da Narodna banka ne reaguje kada neko ko predstavlja komercijalne banke izjavi nešto što je grubo kršenje i gaženje Ustava Republike Srbije.

Zamislite koja je zarada tih banaka od ovih provizija, odnosno od provizija za obradu kredita. Godine 2016, recimo, na to ime banke su u Srbiji zaradile 36 milijardi dinara. Koliko je to stvarno, govori činjenica da su u istom periodu na ime kamata banke zaradile 124 milijarde. Dakle, ovo je prosto neverovatno. To se valjda dešava samo u državi Srbiji zahvaljujući pre svega guverneru Narodne banke, dosadašnjem, a kako stvari stoje možda i budućem.

Upravo zbog njenog nesavesnog rada, neodgovornosti i neznanja, mi danas imamo u medijima vest da banke prodaju, recimo, na Vračaru stan za 13.000 evra. To je ono o čemu je trebalo da se govori pre neki dan kad je bila

ovde, kad se samo hvalila kako je najlepša i najpametnija, a nijednu reč nije rekla iz oblasti za koju je zadužena.

Nije rekla, recimo, da je stanje finansija u državi Srbiji u bilansima banaka, kojima rukovodi Jorgovanka Tabaković, na kraju 2007. godine 4,7 milijardi finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, a banka nema kome da ih plasira zato što je privredno nesposobna, zato što daje zaduživanja i zato što su se građani opekli u uzimanju kredita i danas kredite uzimaju samo oni koji baš, baš moraju. A da ne govorim o zaduženjima kada su u pitanju platne kartice, dozvoljeni minus itd. Ovaj iznos na kraju 2013. godine bio je 2,4 milijarde, a na kraju 2014. godine nešto više od tri milijarde evra.

O kolikim sredstvima se tu radi najbolje pokazuje podatak da je ukupan akcijski kapital 29 banaka na kraju 2017. godine – naravno, banaka u kojima su stranci vlasnici više od 88% – 3,4 milijarde evra, a ukupan kapital sa rezervama i neraspoređenom dobiti 5,6 milijardi evra, što znači da je 83% ukupnog sopstvenog kapitala svih banaka zamrznuto u sredstvima koja nemaju kome da se plasiraju. Nama se ovde pričaju potpuno drugačije priče, u Srbiji cveta cveće. Jedino ne znam kako to narod koji živi u Srbiji ne primećuje.

Guverner Narodne banke ima rok do 30. juna da objavi godišnji izveštaj o poslovanju Narodne banke za 2017. godinu i bilo bi u najmanju ruku korektno da ste ovu raspravu odložili do tog roka, pa da vidimo, da porazgovaramo o tom godišnjem izveštaju. Ali pošto nema toga, evo iz izveštaja za 2016. godinu: Narodna banka je imala sopstveni kapital od 3,1 milijardu evra, a ukupne obaveze 8,3 milijarde evra. Dakle, u njenim izvorima, izvorima Narodne banke, sredstva kapitala predstavljaju samo 27,5%.

Zašto je to tako? Zato što je Srbija prezadužena i zato što je postala finansijer najrazvijenijih zemalja i kupac njihovih hartija od vrednosti. To je ta politika koju ovde predstavljate kao najuspešniju a Jorgovanku kao najuspešnijeg guvernera na svetu i bližoj okolini.

Zašto, recimo, Narodna banka nikada nije uradila neki korak ka tome da se kreditiraju poljoprivrednici u Srbiji, seljaci? Zašto to rade druge banke u svetu? Znae, vi za sve što nećete da radite ovde kažete da tamo neka Evropska unija, tamo neki činovnici vam to ne daju. Ne daju vama, a u svojim državama, naravno, rade ono što je u interesu njihovih građana.

Znae svi dobro da je još u vreme DOS-a potpuno uništena poljoprivredna proizvodnja, mislim na prehrambenu proizvodnju, i da je ovo što je ostalo primarna proizvodnja, od koje teško može da se živi, od proizvodnje pšenice, malina, gde svake godine malinari moraju da se krve da se utvrdi koja je cena itd. Zato je guverner trebalo da uradi nešto, recimo, kao što je nedavno bilo u Francuskoj, da ne zabranjuje bankama da daju kredite, da slobodno plasiraju svoja sredstva, ali da ona banka koja da poljoprivredi kredit

dobije određena sredstva od Narodne banke. Naravno, to bi se nadomestilo tamo gde se daju krediti za neke neprofitabilne poslove pa bi onda banka opet bila na dobitku.

Postoji jedno malo pitanje, sitno. U godišnjem bilansu NBS za 2016. godinu stoji podatak da je u Narodnoj banci 82,5 milijarde dinara ili 668.000.000 vrednosti u zlatu. Pitanje na koje bi bilo lepo da nam odgovori Jorgovanka Tabaković, ali neće – da li se ovih petnaest tona zlata nalazi u Narodnoj banci ili u Bazelu? Kažu, u Bazelu. Takođe pitanje – da li se godišnje popisuje i da li je za to založen neki kredit?

Ozbiljna pitanja, na koja očigledno niko ne želi da odgovori zato što ste vi zacrtali, Jorgovanka će i u narednom mandatu biti guverner. A to što je povezana s nizom korupcionaških afera, što radi za banke a ne za građane, što se enormno obogatila, mnogo više od onoga što joj je regularna plata, koja je inače više od neverovatnih pola miliona dinara...

Ali da podsetimo da je potpredsednik EBRD-a Alen Piju nedavno izjavio da je EBRD sa Vladom Srbije otpočeo pregovore o privatizaciji „Komercijalne banke“. Naravno, govori se i o prodaji „Dunav osiguranja“, tako da ćemo ostati i bez tog tržišta, ali kada je u pitanju „Komercijalna banka“, pitamo mi – da li je tačno da je nekadašnji ministar finansija Lazar Krstić preko IPC London obezbedio da njegovih 25% vlasništva u akcijama „Komercijalne banke“ u slučaju prodaje vredi dvanaest puta više?

Pošto se očigledno radi o raznim sumnjivim poslovima i pošto jednog dana mora da se za neke stvari ide u zatvor, pitamo Vladu Republike Srbije – da li su smenili Mehu Omerovića, koji bi takođe trebalo da ide u zatvor zato što je lopov, zato što je krao na aerodromu u Frankfurtu, sa mesta predsednika, zamislite, Komisije za kontrolu izdržavanja kazni zatvora? Ironija sudbine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Replika, narodni poslanik Aleksandra Tomić.

Izvolite.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Mnogo toga smo čuli, a dokazi za tako nešto ne postoje. Najlakše je zalepiti određene etikete ljudima koji rade, ali činjenice kažu da smo 2012. godine imali 128 kreditnih linija sa kamatama od 8,3%, komercijalnih, zaduženih od strane budžeta Republike Srbije, koje su išle preko NBS, tako da se onaj javni dug o kome stalno pričamo, koji je bio 15 milijardi, u stvari odnosio na određene kreditne linije koje su se negde čuvale „ispod radara“, kako bi to rekli ekonomisti, kroz te izveštaje NBS.

Treba biti realan i reći da se guverner NBS od 2012. godine do danas nosila sa problemima koji se odnose na kredite Republike Srbije, ne samo kredite koji su bili sakrivani, onih koji su vladali do 2012. godine. Oni koji danas žele da napadnu lično guvernerku o nekim izmišljenim aferama u stvari žele da pokriju sve one koji su vladali do 2012. godine i da kažu da je to bila ispravna politika. A videli smo i kako su građani to ocenili kada su se na izborima opredelili za SNS. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Replika, narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Koleginica očigledno nije slušala. Da jeste, svakako bi primetila da sam pomenula ono što se dešavalo do 2012. godine kada sam pomenula gospođu Jorgovanku Tabaković, da je trebalo da obezbedi od komercijalnih banaka kredite za poljoprivrednike upravo zato što su ovi pre njih potpuno uništili kompletnu proizvodnju, prehrambenu industriju, i ne samo prehrambenu, nego celokupnu.

Nikada mi nismo abolirali „dosmanlije“, naprotiv, uvek javno kažemo da su oni bili najgori, da ste vi jako loši, ali su oni za nijansu gori od vas.

Što se tiče toga sa čim se Jorgovanka Tabaković nosila od 2012. godine, nosila se sa velikim problemima koje je ona iznela u javnost, a to je da toliko radi da nema kada da potroši pola miliona dinara koje mesečno dobija.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Tomić, želite repliku?

Izvolite.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Prošle nedelje smo imali prilike da čujemo o rezultatima NBS i sva pitanja koja su bila direktno upućena odnosila su se zaista na rad NBS i ono s čime se guverner nosila kao ozbiljna i odgovorna osoba.

Sve uvrede lične prirode jednostavno ne treba da budu predmet ove rasprave, niti ćemo uopšte dozvoliti da na taj način razgovaramo o rezultatima NBS i Vlade Republike Srbije i uopšte o budžetu Republike Srbije. Jer ako hoćete da budete iskreni, krediti su se odnosili na plate i penzije koje je isplaćivala dotadašnja vlast do 2012. godine. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Radeta, omogućiću vam repliku, ali vas molim da nakon toga ipak nastavimo po dnevnom redu.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Naravno, nemam ništa protiv da nastavimo, ali prošle nedelje se čulo, a i sada, kada se pomene plata guvernera NBS, da mi nekoga diramo, vređamo privatno. Izvinite, plata guvernera Narodne banke nije privatna stvar. Činjenica je da je plata Jorgovanke Tabaković, trenutnog guvernera, oko 551.000, nego lepše zvuči – više od pola miliona dinara. Građani to treba da znaju. To treba da zna milion ljudi u Srbiji koji rade za

garantovani lični dohodak, za garantovanu platu koja je 210 evra. Treba da znaju ljudi da je njena plata veća od dvadeset plata bilo kojeg građanina od tih milion koji rade za taj minimalac.

Građani treba da znaju da je plata Jorgovanke Tabaković veća nego zajedno plata predsednika države, predsednika Vlade, jednog ministra, jednog narodnog poslanika. Još 150.000 više od toga je njena plata. Izvinite, to nije privatna stvar, to je vrlo javna stvar i to je nešto što narod treba da zna.

Vi ste to izabrali, vi ćete je ponovo birati. Odgovornost je vaša. Hvalite se vi koliko god hoćete, i za koga su građani glasali itd., hvalićete se i za koga će glasati, ali vaša je odgovornost. I nije privatna stvar, već je vrlo javna stvar i stvar, pre svega, skupštinske većine koja će glasati za Jorgovanku Tabaković.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Koleginice Tomić, omogućiću i vama repliku, ali vas molim da...

(Vjerica Radeta: Čime sam ja izazvala repliku?)

Nadam se da koleginica Tomić neće izazvati dalju repliku.

Saslušaćemo i koleginicu pa ćemo onda.

Izvolite, koleginice Tomić.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Cela rasprava se svela na suštinu o plati guvernera NBS. Ona je bila ista kao i do 2012. godine i definisana je zakonima i pravilnicima. Ukoliko želimo nešto da menjamo u tom pogledu, Skupština je ta, na kraju krajeva, koja će to promeniti.

Znate šta, po zakonima tako postoji pravo poslanika koji je u penziji da ujedno ima i poslaničku platu. Pa kada stavite na vagu i izmerite kolika je odgovornost guvernera Narodne banke i kada stavite mogućnosti penzionera koji primaju i penziju i platu narodnih poslanika, onda, jednostavno, uvek će preteći tamo gde je veća odgovornost. Da li je to Jorgovanka ili bilo ko drugi, normalno je da u svakoj državi plata guvernera narodne banke bude definisana propisima i uvek iznad ranga narodnih poslanika.

Što se tiče plata premijera i predsednika, naravno da one nisu uopšte u skladu sa nomenklaturom svih primanja i da o tome treba da razgovaramo ovde, i to treba da menjamo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Izvolite, koleginice Radeta.

VJERICA RADETA: Očekivala sam, kolega Milićeviću, da ćete da prekinete koleginicu kada je govorila o odgovornosti guvernera Narodne banke i u tom kontekstu, koliko sam razumela, proglasila narodne poslanike neodgovornim, jer je rekla da ne može da se upoređuje odgovornost guvernera i odgovornost narodnog poslanika.

Da li je moguće da neko ko je deo još vladajuće većine ima takvo mišljenje o narodnim poslanicima? Ljudi, ovde se donose zakoni, ovde se bira guverner, ovde se rade mnogo važne stvari. Kako ih ko radi, to neka neko drugi ocenjuje, i ocenjivaće u svakom slučaju.

Upravo plata Jorgovanke Tabaković, za koju koleginica kaže da je nama osnov svih naših diskusija, i te kako jeste, jer, znate, da bi bila popularna, da bi je svi dočekali, da bi svi zaboravili da se zamrzla pa da će nekada da se odmrzne, Jorgovanka Tabaković rekla je da je Šoškićeva plata mnogo visoka, da će ona svoju platu drastično da smanji, da će od toga što ostane davati deo u humanitarne svrhe. Dakle, tada je obmanula javnost, i to mora biti osnov za svaku raspravu. Žao mi je što to ne vole da čuju kolege, možda su neki hteli takođe da budu guverneri. Sećam se ja i nekih rasprava još dok je Jorgovanka bila član SRS, ali, eto, zapalo Jorgovanku, pa sa tom funkcijom zapala joj i ta plata od više od pola miliona dinara.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Ljibuška Lakatoš.

Izvolite.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolege i koleginice narodni poslanici, Republika Srbija se opredelila za strateško unapređenje institucionalnog i zakonodavnog okvira u oblasti ljudskih i manjinskih prava otvaranjem pregovaračkog Poglavlja 23. U prilog tome govore i zakoni koji su danas na dnevnom redu, a to su zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina i zakon o izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Želela bih da pohvalim rad Ministarstva i da kažem da je, pre nego što će predloženi zakoni ući u plenum, održano dosta javnih tribina, okruglih stolova, što je jako pozitivno, a direktni učesnici na tim tribinama bili su upravo predstavnici nacionalnih manjina i nacionalnih saveta. Na nekima od tih tribina učestvovala sam i sama. Takođe je jako pozitivno da je Ministarstvo prihvatilo mnoge predloge i sugestije predstavnika nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Ubeđena sam da će velika većina mojih kolega poslanika pozitivno oceniti ove predložene zakone. Verovatno će biti i nekih koji će ove zakone kritikovati, ali, znate, teško je sašiti odelo koje će odgovarati svima.

Mislim da su u ovim predloženim zakonima sagledane sve prednosti i da će oni odgovarati i manjinskim zajednicama koje su višebrojne i broje preko 200.000 pripadnika nacionalne manjine i, isto tako, nacionalnim manjinama koje imaju manji broj, petnaest-šesnaest ili još manje, a žive na teritoriji naše države Srbije.

U svom kratkom izlaganju htela bih da ukažem na potrebe donošenja ovih zakona, jer time garantujemo sva prava pripadnika nacionalnih manjina kao ravnopravnih građana Republike Srbije.

Republika Srbija je multinacionalna zajednica gde pored većinskog srpskog stanovništva, koje čini 83% stanovnika, živi i dvadeset jedna etnička

zajednica koja broji preko 2.000 pripadnika. Pripadnici manjinskih zajednica najzastupljeniji su u Vojvodini, tu su Mađari, Slovaci, Bunjevci i Rusini, dok u južnoj i istočnoj Srbiji žive najviše Romi, a Bošnjaci u Šumadiji i zapadnoj Srbiji. Na osnovu rezultata popisa stanovništva iz 2011. godine, najbrojniji su pripadnici mađarske manjinske zajednice, zatim romske, Bošnjaci, Hrvati, Slovaci, Vlasi, Rumuni, Muslimani, Bugari, Bunjevci, Rusini, Makedonci i, takođe, pripadnici manjinskih zajednica koje broje manje od 2.000 stanovnika, a to su Aškalije, Cincari i Česi.

Ustavom Republike Srbije i nizom drugih zakona uređen je način ostvarivanja Ustavom garantovanih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina. Pored prava koja su Ustavom zagarantovana svim građanima pripadnicima manjinskih zajednica, garantuju se i dodatna individualna i kolektivna prava – individualna prava koja se ostvaruju pojedinačno, a kolektivna prava koja se ostvaruju u zajednici sa drugima, preko svojih predstavnika u nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Kroz kolektivna prava pripadnici nacionalnih manjina neposredno ili preko svojih predstavnika učestvuju u odlučivanju o pojedinim pitanjima koja se odnose na manjinsku kulturu, obrazovanje na jeziku manjine, informisanje i službenu upotrebu jezika i pisma, u skladu sa zakonom.

Kako bi ostvarili pravo na samoupravu u kulturi, obrazovanju i informisanju i službenoj upotrebi jezika i pisma, pripadnicima nacionalnih manjina data je mogućnost da izaberu svoje nacionalne savete. To pravo konstituisanja nacionalnih saveta za sada su iskoristili pripadnici 21 nacionalne manjine.

U Srbiji je pripadnicima nacionalnih manjina, kao i svim građanima, zagarantovana ravnopravnost pred zakonom, kao i jednaka zakonska zaštita. Pripadnici nacionalnih manjina pod istim uslovima kao i ostali građani Srbije imaju mogućnost i pravo da učestvuju u upravljanju javnim poslovima i da stupaju na javne funkcije.

Sama sam pripadnica slovačke nacionalne manjine, koja je prostore Vojvodine naselila još 1770. godine. Naša država, jedna jedina, jeste Srbija, koju neizmerno cenimo i poštujemo. Zahvaljujući zakonima i pravima koja proizilaze iz Ustava naše države, opstali smo na ovim prostorima već dva i po veka, negujući svoju kulturu, tradiciju i jezik. Ponosni smo na svoje poreklo, naravno, ne zaboravljamo ni Republiku Slovačku, odakle su došli naši preci, Republiku Slovačku sa kojom naša država ima izuzetne odnose, jer nas vezuje dugogodišnja istorija, prijateljski odnosi, što smo imali prilike da čujemo i u obraćanju predsednika Narodne skupštine Slovačke Andreja Danka, ali mi sa ponosom kažemo da živimo u Srbiji, čiji smo lojalni građani.

Srbija može biti primer svim zemljama u regionu kako se poštuju prava pripadnika nacionalnih manjina. Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih

manjina usvojen je u Saveznoj skupštini SRJ još 2002. godine. Od tada su usledile značajne ustavne promene, tako da je neophodno izmeniti i uskladiti niz rešenja sadržanih u odredbama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina s odredbama Ustava Republike Srbije, kao i sa odgovarajućim rešenjima sadržanim u sistemskim zakonima.

Potrebe unapređenja položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji i dalji razvoj politike u oblasti zaštite nacionalnih manjina jednostavno iziskuju dopune postojećeg zakona kako bi se stvorio pravni osnov za zakonsko uređivanje mera za unapređenje ravnopravnosti u cilju zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u javnom sektoru, kao i za ostvarivanje prava za upis podataka o nacionalnoj pripadnosti u službene evidencije, zatim, kako bi se preciznije uredila službena upotreba jezika i pisma nacionalnih manjina i prava na izbor i upotrebu nacionalnih simbola.

Takođe, izmene se odnose i na uvođenje kaznenih odredaba kako bi se obezbedilo dosledno poštovanje i primena zakonskih odredaba.

Ovim zakonom se ne smanjuje dostignuti nivo manjinskih prava koja su zagarantovana Ustavom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima. Zakonom se omogućava zaštita stečenih prava, službena upotreba jezika i pisma. Primera radi, ako u lokalnoj zajednici procenat pripadnika nacionalne manjine od ukupnog broja stanovnika dostiže 15% prema poslednjim rezultatima popisa stanovništva, jedinica lokalne samouprave uvodi jezik nacionalne manjine u službenu upotrebu. Kao primer mogu da navedem i Staru Pazovu gde slovački jezik jeste u ravnopravnoj upotrebi, zatim Bački Petrovac, Kovačicu, Novi Sad gde su čak četiri jezika u ravnopravnoj upotrebi.

Zakon obezbeđuje pravo na negovanje kulture i tradicije, školovanje na maternjem jeziku, formiranje nacionalnih saveta radi ostvarivanja Ustavom zajemčenih prava na samoupravu u kulturi, obrazovanju, informisanju i službenoj upotrebi jezika i pisma.

Nacionalni saveti su organizacije kojima se zakonom poveravaju određena javna ovlašćenja da učestvuju u odlučivanju ili da samostalno odlučuju o pojedinim pitanjima iz oblasti kulture, obrazovanja, obaveštavanja i službene upotrebe jezika i pisma, u cilju ostvarivanja kolektivnih prava nacionalne manjine na samoupravu u već pomenutim oblastima.

S obzirom na to da je postojećim zakonom utvrđena obaveza sprovođenja redovnih izbora za članove nacionalnih saveta, koji treba da se održe u 2018. godini, neophodno je da se ovaj zakon donese po hitnom postupku kako bi se omogućilo sprovođenje izbora i konstituisanje nacionalnih saveta.

Izglasavanjem ovih predloženih zakona pripadnici nacionalnih manjina će i dalje biti u mogućnosti da neguju svoju tradiciju, kulturu i jezik, a na taj način da upotpune sliku Srbije kao multinacionalne zajednice.

U danu za glasanje poslanici Srpske napredne stranke podržaće sve predložene zakone. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Goran Bogdanović.

Nije prisutan.

Najpre, poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18 časova zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese akta iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

Izvolite.

VLADO BABIĆ: Hvala, predsedavajući.

Cenjeni gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, danas je na redu zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina i zakon o izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Rekao bih prvo da AP Vojvodina obuhvata 27,9% teritorije Srbije, administrativno je podeljena na 45 opština i sedam upravnih okruga. Najviši pravni akt Autonomne Pokrajine je Statut, iznad kojeg je, normalno, Ustav Republike Srbije. Najviše zakonodavno telo je Skupština sa 120 poslanika. Autonomna Pokrajina Vojvodina je članica Saveta evropskih regija pri Parlamentu EU.

U Vojvodini živi, pored Srba, i 25 nacionalnih ili etničkih zajednica, koje čine oko 35% vojvođanskog stanovništva. Prema poslednjem popisu, najviše je Srba – 65%, slede Mađari sa 14,28%, Slovaci – 2,79, Hrvati – 2,78, Crnogorci – 1,75. Na našu veliku radost, mi Bunjevci prelazimo 1%.

U Vojvodini je u službenoj upotrebi šest jezika, uz upotrebu njihovih pisama, i to: srpsko ćirilčno pismo, sa mogućnošću upotrebe latiničnog pisma, zatim mađarska, slovačka, hrvatska i rumunska latinica i rusinska ćirilica.

Vojvodina se 25. novembra 1918. godine na Velikoj ustavotvornoj skupštini u Novom Sadu ujedinila sa Srbijom. Na Skupštini je bilo 757 delegata, od kojih su bila 84 Bunjevca, od kojih je bilo i šest žena. Ove godine održaće se proslava stogodišnjice prisajedinjenja Vojvodine Srbiji, a pokrovitelj manifestacije je naš predsednik Aleksandar Vučić. Bunjevcima je matična i domicilna domovina samo ova naša Srbija, jer mi druge zemlje nemamo.

Osim Vojvodine, nacionalne manjine žive na celoj teritoriji Republike Srbije, tako da je ona u etničkom smislu multinacionalna zajednica. Popisom

iz 2011. godine pokazalo se da u Srbiji ima 21 etnička zajednica čija je brojnost preko 2.000 pripadnika.

Republika Srbija je svojim Ustavom i nizom zakona uredila način ostvarivanja ustavno zagarantovanih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina. Naime, pored prava koja su zajemčena svim građanima, Ustavom se nacionalnim manjinama jemče i dodatna individualna ili kolektivna prava. Individualna prava se ostvaruju pojedinačno, a kolektivna u zajednici sa drugim, u skladu s Ustavom, zakonom i međunarodnim ugovorima.

Putem kolektivnih prava pripadnici nacionalnih manjina, neposredno ili preko svojih predstavnika, učestvuju u odlučivanju ili sami odlučuju o pojedinim pitanjima vezanim za svoju kulturu, obrazovanje, obaveštavanje i službenu upotrebu jezika i pisma, u skladu sa zakonom.

Koristeći to svoje pravo, pripadnici dvadeset jedne nacionalne manjine konstituisali su svoje nacionalne savete, to su pre svega Bunjevci, Bugari, Bošnjaci, Mađari, Romi, Rusini, Slovaci, Česi itd. Na taj način nacionalni saveti su uključeni u proces saradnje sa nadležnim državnim organima.

Pripadnicima nacionalnih manjina jemče se ravnopravnost pred zakonom i jednaka zakonska zaštita. Shodno tome, zabranjena je bilo kakva diskriminacija zbog pripadnosti nekoj od nacionalnih manjina. Oni imaju isto pravo kao i ostali građani Republike Srbije da učestvuju u upravljanju javnim funkcijama, kao i da stupaju na javne funkcije. Isto tako, zabranjuje se svaka diskriminacija, bilo posredna ili neposredna, po bilo kom osnovu, a naročito po osnovu rase, pola, nacionalne pripadnosti, društvenog porekla, rođenja, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, imovinskog stanja, kulture, jezika, kao i psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

U svakom slučaju, jemči se sloboda misli, uverenja i veroispovesti. Takođe je zabranjeno i kažnjivo izazivanje i podsticanje rasne, nacionalne, verske mržnje i netrpeljivosti. Zabranjena je nasilna asimilacija pripadnika nacionalne manjine, kao i veštački prouzrokovano menjanje nacionalnog sastava stanovništva na područjima gde pripadnici neke nacionalne manjine žive već dugo i gde ih ima u velikom broju.

U oblasti obrazovanja, kulture i informisanja Srbija podstiče duh tolerancije i međukulturnog dijaloga, uz preduzimanje vrlo efikasnih mera za unapređenje međusobnog poštovanja, razumevanja i saradnje između svih građana koji žive na njenoj teritoriji, bez obzira na etnički, kulturni, jezički ili verski identitet.

Sve ove činjenice uključene su u zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, sadržane u članu 14, čl. 75–81. i članu 97. stav 2. Ustava Republike Srbije, kojim se jemči nacionalnim manjinama ostvarivanje potpune ravnopravnosti i očuvanje njihovog identiteta.

Što se tiče udžbenika koji su pisani pismom i jezikom nacionalne manjine, treba reći da su to uglavnom niskotiražni udžbenici gde su troškovi proizvodnje, odnosno štampanja, kao i zavisni troškovi veći od maloprodajne cene istih. Takav udžbenik se izdaje samo u slučaju kada se na jeziku i pismu nacionalne manjine izvodi obrazovno-vaspitni rad. Plan udžbenika na jeziku i pismu nacionalne manjine, kao i udžbenika za predmete od opšteg interesa za nacionalnu manjinu, na predlog Zavoda i nacionalnog saveta nacionalne manjine, a nakon dobijanja mišljenja od Nacionalnog prosvetnog saveta, na kraju ipak donosi ministar.

Da bi nacionalne manjine uopšte bile u prilici da zadrže i zatraže mogućnost da se na njihovom jeziku i pismu izda udžbenik, moraju prethodno da izvrše standardizaciju svog jezika. Tako je bunjevačka nacionalna manjina nakon usvajanja, odnosno završetka rada na standardizaciji bunjevačkog jezika dospela do pozicije da se već pišu i štampaju udžbenici za učenike osnovnih škola koji izučavaju predmet Bunjevački govor s elementima nacionalne kulture.

Za nas Bunjevce standard je nešto što smo propisali kroz rečnik, pravopisni i gramatički priručnik, na koji i na kakav način pišemo mi Bunjevci danas u 21. veku u našim medijima, knjigama i beletristici; u suštini, na koji način se mi Bunjevci i obraćamo sadašnjoj vlasti i državnim organima. Standardi sami po sebi predstavljaju uslove koji se odnose na sadržinu, pedagoško-psihološke zahteve, didaktičku i metodičku obradu, kao i jezičke zahteve i izradu, grafičku, likovnu i tehničku opremljenost udžbenika.

Čitavih petnaest godina je bilo potrebno da se proglasi standard bunjevačkog jezika. Priručnik za gramatiku, pravopis i rečnik trebalo bi da izađu iz štampe do kraja ove godine. U ovom prvom izdanju rečnika ne nalaze se, nažalost, i reči somborskih Bunjevaca. Za pripremu, pisanje i štampanje ovog izuzetno bitnog dokumenta za nas Bunjevce bilo je potrebno nekoliko godina teškog terenskog rada i istraživanja, sa praćenjem najčešćih jezičkih pojava, pre svega ikavice, koja je na području Sombora i Subotice dobro očuvana u smislu korišćenja glagolskih i imenskih nastavaka kao i načina korišćenja padeža.

Naime, maternji jezik je kamen temeljac za svaku nacionalnu manjinu, pa tako i našu bunjevačku, radi očuvanja nacionalnog identiteta jedne manjine. Kroz istoriju, Bunjevci su se nacionalno samoidentifikovali, tako da imamo naš jezik, govor i prepoznatljiv dijalekt. Bunjevci su na ove prostore došli pre 330 godina, pismeni, a prva knjiga na bunjevačkom je štampana u Rimu početkom 17. veka. Mi se trudimo, pošto imamo svoj maternji jezik, u tome ćemo i uspeti, jer želimo da dođemo na najviši lingvistički nivo, tako da ćemo mi Bunjevci sami da se brinemo o našem jeziku i da ga stalno unapređujemo.

Dugi niz godina vršena je asimilacija i osporavanje Bunjevaca kao nacionalne manjine. Vrhunac te asimilacije i osporavanja dogodio se 1945. godine kada je dekretom Bunjevcima zabranjeno da se izjašnjavaju kao Bunjevci. Ukinute su i sve škole koje su postojale na bunjevačkom jeziku. Nadležnim službama u Pokrajini podneli smo zahtev za ukidanje ovog dekreta, a na ovaj način svoju nacionalnu zajednicu želimo da stavimo u ravnopravan položaj sa drugim zajednicama. Sada imamo jezik kao vrstu identifikacije, što je za nas Bunjevce jako bitno.

Što se tiče zakona o izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, rekao bih da su se Bunjevci aktivno uključili u rad na izradi ove izmene i dopune Zakona. Čak je i Udruženje građana „Bunjevačko kolo“ iz Sombora, kao jedina bunjevačka institucija osim Nacionalnog saveta, učestvovalo na jednom od okruglih stolova koji je bio u Klubu poslanika u Beogradu, gde je iznelo svoje stavove o pojedinim članovima vezanim za izmenu i dopunu Zakona o nacionalnim savetima.

U članu 7a nabraja se ko sve ne može biti član nacionalnog saveta. Nejasno je da li se to sve odnosi na stranke nacionalnih manjina ili su funkcioneri ovih stranaka izuzeti iz tih slučajeva.

Takođe smatramo da nije utemeljeno da u zakonu stoji odrednica: „Član nacionalnog saveta ne može biti član rukovodećih organa političke stranke kao što su predsednik, predsedništvo, izvršni odbor i slično“. Ove reči na kraju citata „i slično“ sigurno otvaraju mogućnost različitih manipulacija.

Zatim, član nacionalnog saveta ne može biti funkcioner, postavljeno lice ili rukovodilac u organu državne uprave, pokrajinskom organu uprave, odnosno organu jedinice lokalne samouprave koji u okvirima svojih nadležnosti odlučuje o pitanjima koja se tiču rada nacionalnih saveta. Ni ovde nije povučena jasna granica između značenja i ograničenja.

Mi smo predložili da ovakva ograničenja u članu 7a ne treba da postoje, i to smo obrazložili sledećim činjenicama. Izuzimanje političkih funkcionera, funkcionera i rukovodilaca u nacionalnim savetima jeste čak i ustavna stvar garantovanja određenih prava pojedinim licima. To što se određena lica profesionalno bave politikom ne sme da isključuje ove ljude iz rada nacionalnih saveta, naprotiv, mislimo da je poželjno da se iskusni ljudi u politici uključe u rad istih. To što se nacionalni saveti ne bave politikom pa političari nisu potrebni, nacionalni saveti se ne bave ni projektovanjem građevina, ni poljoprivredom, pravom, zdravstvenom zaštitom, pa u njima ipak sede i inženjeri, i lekari, i advokati i stručnjaci različitih profila.

Naprotiv, mi smatramo da je poželjno da se funkcioneri i društvenopolitički aktivna lica svih profila uključe u rad nacionalnih saveta. Čak smatramo da je izuzetno važno da pokrajinski poslanici i republički poslanici imaju mogućnost biti članovi nacionalnih saveta, jer bi to

predstavljalo izuzetno važnu kariku u ostvarivanju zakonodavnog okvira razvijanja opštih građanskih prava, a tako i prava nacionalnih manjina.

Ministarstvo lokalne samouprave je u sklopu Predloga zakona prihvatilo uočene promene, tako da je sada član 7a postao prihvatljiv za sve nacionalne manjine.

Što se tiče člana 7b, mi smatramo da u ovom članu treba da bude navedeno sledeće: „Član nacionalnog saveta ne može biti lice koje je zaposleno u ustanovi, preduzeću i bilo kom pravnom licu čiji je osnivač nacionalni savet, koji je direktni korisnik sredstava nacionalnog saveta i koji obavlja bilo kakve poslove u ime nacionalnog saveta i za nacionalni savet.“ Ovo se odnosi i na članove porodica članova nacionalnog saveta, kako to definišu članovi zakona u kojima se reguliše sukob interesa i inače.

Ovaj vid manipulacije je prisutan, koliko smo videli, manje-više u svim nacionalnim savetima. Naime, svedoci smo da su članovi nacionalnog saveta u isto vreme i uposlenici u institucijama i ustanovama čiji su suosnivači upravo nacionalni saveti. Tako u poslednjem sazivu Bunjevačkog nacionalnog saveta imamo situaciju da su članovi Nacionalnog saveta, pa i članovi Izvršnog odbora, istovremeno direktori ustanova koje se finansiraju direktno iz sredstava Nacionalnog saveta; da su pojedina pravna lica čiji su osnivači članovi Nacionalnog saveta postala u međuvremenu, odlukom Nacionalnog saveta, institucije od značaja za nacionalne manjine, a njihovi vlasnici su istovremeno članovi Saveta, pa su se tako stvorili uslovi da ista lica odlučuju da sama sebi opredeljuju sredstva namenjena nacionalnim manjinama. Ovo svakako predstavlja klasičan primer sukoba interesa, na kojima bi i deca shvatila suštinu samog smisla sukoba interesa. Čitave porodice su uposlenici u ovakvim institucijama, pa je i nacionalna pripadnost po rođenju postala vrlo unosna profesija, koja vremenom postaje sama sebi cilj, uz istovremeno otuđenje od nacionalnog bića i od osnovnih, podrazumevajućih ciljeva.

Možemo reći da je i član 7b u raskoraku sa članom 38. jer se nacrtom zakona predviđa 50% stečenih sredstava predviđenih za stalne troškove i redovne delatnosti, a nije definisan i ograničen broj stalno zaposlenih u nacionalnim savetima. Znači, nije jasno definisano da li svi članovi nacionalnog saveta mogu da se zaposle u istom ili ne, a ako ne, koliko njih može.

Što se tiče člana 10, u stavu 1. gde se dodaje tačka 16) koja govori o raspodeli sredstava dodeljenih nacionalnim savetima za rad ustanova, udruženja i fondacija u skladu s njihovim programima rada, shodno pomenutoj raspodeli, Bunjevački nacionalni savet je zaboravio da usmeri deo sredstava namenjen za te svrhe Udruženju građana „Bunjevačko kolo“ iz Sombora, tako da u toku 2017. godine „Bunjevačko kolo“ nije dobilo ništa u raspodeli sredstava, kao ni mnoga druga bunjevačka udruženja i institucije.

Nacionalni savet bunjevačke nacionalne manjine je 2017. godine, a i ranijih godina za ove svrhe potrošio više od 80% sredstava opredeljenih budžetom, pa se osnovano može postaviti pitanje svrhe postojanja Nacionalnog saveta u ovakvim uslovima. Ispada da Nacionalni savet postoji sam zbog sebe.

Baš zbog toga, na sledećim izborima za nacionalne savete, koji treba da budu tokom jeseni, ne treba više dozvoliti da stranke bivšeg režima ponovo vode većinu nacionalnih saveta, pa tako i Bunjevački nacionalni savet.

U danu za glasanje SNS će podržati sve predložene zakone. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Babiću.

Reč ima narodni poslanik Branislav Mihajlović.

Izvolite.

BRANISLAV MIHAJLOVIĆ: Zahvaljujem. Ja ću se u svom izlaganju osvrnuti na predlog predsednika Srbije gospodina Aleksandra Vučića za izbor Jorgovanke Tabaković na funkciju guvernera Narodne banke Srbije.

Da podsetim, 2013. godine Saša Radulović je bio ministar privrede u Vladi Republike Srbije. On je predlagao izmene zakona i mnoge reforme. Da su oni usvojeni, mi danas sasvim izvesno ne bismo birali Jorgovanku Tabaković za funkciju guvernera NBS.

Pre dve nedelje u ovoj skupštini smo imali inauguraciju gospodina Siniše Malog za ministra finansija, i pored toga što je ovde raspravljano o mnogo afera korupcionaških koje su ga pratile; ja sam sam izneo nekih petnaest-šesnaest afera koje su ga pratile. Tri dana posle njegove inauguracije ovde je u Skupštini razmatran set finansijskih zakona, od kojih je pet predlagala Narodna banka Srbije. Usvajanjem tih zakona širom su se otvorila vrata za dominaciju krupnog kapitala i bankarskog lobija, što Srbiju ubrzano uvodi u zemlje jeftine radne snage. Sve više i više postajemo daleka periferija Evrope.

Mi smo postali zemlja iz koje se ubrzano beži. Do pre godinu-dve iz zemlje su odlazili najbolji među nama, najstručniji, mladi, sposobni stručnjaci koji su bili traženi na kadrovskom tržištu Evrope i dalje. Međutim, u poslednje vreme svedoci smo da iz zemlje beži svako ko ima imalo šanse da nađe bolju perspektivu nego što je ima u ovoj zemlji. Da li aktuelna vlast zna koliko trenutno građana Srbije boravi van svoje zemlje? Zna sigurno, ali mi do te informacije ne možemo doći.

Izbor Jorgovanke Tabaković na funkciju guvernera Narodne banke Srbije svakako će povećati nezadovoljstvo građana i pojačati taj trend. Na takav način, izborom takvih kadrova, vlast se sve više otuđuje od građana i ne čude protesti i nezadovoljstvo koje ovih dana vidimo na našim ulicama. Sigurni smo da to nije samo zbog goriva, nego je još mnogo drugih faktora

koji nagomilavaju nezadovoljstvo građana, među kojima je svakako i predlog ovakvih kadrova koji nisu dostojni funkcija na koje se predlažu.

Zbog toga, „Dosta je bilo“ energično je protiv ovakvog predloga. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Mihajloviću.

Reč ima narodni poslanik Predrag Jelenković.

Izvolite.

PREDRAG JELENKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege, nešto o Predlogu zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi.

Cilj usvajanja Evropske povelje o lokalnoj samoupravi jeste očuvanje i unapređenje sistema lokalne samouprave, odnosno prihvatanje savremenih rešenja do kojih se u toj oblasti došlo u svim razvijenim demokratskim zemljama Evrope, a koja se pre svega odnose na same principe demokratizacije i decentralizacije vlasti.

Ono što je važno, ovaj dodatni protokol odražava i poštuje upravo različitost načina učešća i procedura uspostavljenih u nacionalnom, regionalnom i lokalnom zakonodavstvu, pritom obuhvatajući pravo na učešće pre svega u javnom životu na lokalnom nivou, zatim pravo na informisanje od strane lokalnih vlasti, kao i obaveze lokalnih organa vlasti da omogućе ostvarivanje ovih prava.

Što se tiče Zakona o lokalnoj samoupravi, u članu 68. se navodi da građani putem građanske inicijative predlažu skupštini jedinice lokalne samouprave donošenja akta kojim će se urediti određeno pitanje iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave, promenu statuta ili drugih akata i raspisivanje referenduma u skladu sa zakonom i statutom.

U istom članu stoji da nadležni odbor, kako ste ovde naveli, skupštine jedinice lokalne samouprave odlučuje po primljenom predlogu građana o sprovođenju postupka javne rasprave. To znači da statuti jedinica lokalnih samouprava i gradskih opština, bez obzira na to što to tamo ne piše tako, odnosno nije decidirano ostavljeno... One mogu biti u skladu sa statutima gradova, pre svega mislim na Niš jer dolazim iz Niša, da neke gradske opštine nisu uskladile svoje statute onako kako im je Grad naložio. Ako formiranje nadležnog odbora postaje obaveza jedinica lokalne samouprave, trebalo bi da bude obaveza i gradskih opština, što bi valjalo možda napomenuti u samoj komunikaciji sa njima.

Socijaldemokratska partija Srbije smatra takođe da treba predvideti i prisustvo građana na sednicama skupština lokalne samouprave, što je kroz Kodeks dobre prakse za učešće građana u procesu donošenja odluka usvojio

Savet Evrope još 2009. godine, u smislu definisanja opštih principa, instrumenata i mehanizama za aktivno učešće zainteresovane javnosti.

Mi predlažemo lokalnim samoupravama uvođenje termina tzv. odborničkog sata, u kojem bi građani mogli da pre svake sednice skupštine lokalne samouprave razgovaraju s odbornicima. Za taj razgovor, na primer, svaka odbornička grupa bi delegirala po jednog odbornika, a obavljao bi se u sali u kojoj se održavaju sednice skupštine lokalne samouprave. Kako bi građani ili predstavnici građanskih inicijativa mogli da iskoriste ovu mogućnost, potrebno je da taj mehanizam institucionalizujemo kroz novo skupštinsko telo koje bi se, na primer, zvalo odbor za građanske inicijative. Građani i predstavnici grupa građana bi odbornicima obrazlagali svoja pitanja u određenom vremenskom periodu ili bi ih predavali u pisanoj formi. To bi bilo mnogo efikasnije negoli čekati odgovore na klasična odbornička pitanja i inicijative.

Takođe, SDPS se zalaže, pored referendumskih aktivnosti, da se uvede obaveza tzv. javne ankete preko koje bi organi lokalne samouprave konsultovali građane o pitanjima iz svoje nadležnosti, ne samo kada su u pitanju budžet i neke infrastrukturne kapitalne investicije. Javna anketa bi se sprovodila jednom mesečno po mesnim kancelarijama preko unapred pripremljenih upitnika, sa tačno navedenim temama.

U danu za glasanje SDPS će podržati set predloga zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jelenkoviću.

Reč ima narodna poslanica Maja Videnović.

Izvolite.

MAJA VIDENOVIĆ: Hvala, gospodine potpredsedniče.

Gospodine ministre, dame i gospodo, kolegice i kolege, vreme me obavezuje, nažalost, s obzirom na veliki broj tačaka koje su ponovo spojene u objedinjenu raspravu, da govorim u nekoliko minuta o dve ključne stvari koje objedinjavaju ono što je suština ove vlasti već šestu godinu, a to je da ne postoji razlog, ne postoji Ustav i ne postoji zakon koji je Srpskoj naprednoj stranci važniji od njihovog jedinog i isključivog cilja, a to je da samovoljom, kršenjem zakona svu vlast uzmu u svoje ruke.

Zašto ovo kažem? Biću vrlo precizna i argumentovaću to govoreći o dva zakona. Prvi je Zakon o lokalnoj samoupravi. Gospodine ministre, svi zakoni koji su došli bili su prilika da mi ne govorimo samo o tome, o poboljšanju zakonodavnog okvira, nego da govorimo o tome kako građani danas žive u našim lokalnim samoupravama i koja je obaveza Vlade, ako hoćete i nas poslanika, da amandmanima na Predlog zakona učinimo da njihova funkcija, odnosno njihovo pravo... A ja vas podsećam da u članu Ustava piše da je državna vlast ograničena pravom građana na lokalnu samoupravu. Međutim, ta državna vlast, odnosno ova vlast Srpske napredne

stranke nije ograničena ni Ustavom ni zakonom, zato što tamo gde prestaje Ustav za SNS, pojavljuje se neki Zelja.

Mi smo danas videli od kolega poslanika SNS-a da njih ne interesuje ne samo tema o tome kako građani u opštinama i gradovima žive, već ni tema zakona o kojima su sada kolege govorile, o nacionalnim manjinama, o zaštiti prava nacionalnih manjina, o nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Sve to nije važno za SNS, važno je da govore o predsedniku jedne od šest opština koju nisu srušili do sada, važno je da Opština Paraćin bude nešto poslednje što će SNS, mimo volje građana, uzeti i srušiti.

Mi smo videli neverovatne stvari, da predsednica Parlamenta Republike Srbije osam puta uzastopno dobija reč; kršeći proceduru i rugajući se građanima Srbije, govori da je neko lopov, da je neko kriminalac. Poslanici SNS-a nas optužuju da smo lopovi i kriminalci, impliciraju da smo odgovorni za nečiju smrt.

Moram da vam postavim pitanje šta znači kada se kaže – šta on pokušava, da državu uvede u opasnost time što Savetu Evrope (informišite se elementarno) piše i upozorava na stanje u lokalnim samoupravama u Srbiji? Šta to implicira, da je čovek državni neprijatelj? Šta vi radite ljudima ovih šest godina? Tvitovi običnih građana i građanki koje ovde pokazujete su samo potvrda i dokaz onoga što govorimo i što radite ovih šest godina.

Dakle, najveći problem za SNS, i to smo čuli u današnjoj raspravi, jeste to što Paraćin nisu oteli. I sve ove Zelje, sve ovo kršenje zakona i Ustava posledica je činjenice da je to isključivo misija.

Kada govorimo o tome, samo nekoliko sekundi. Mi danas, nažalost, nismo imali prilike da čujemo nešto... Ja pozivam predlagača koji je predložio da za člana odbora Agencije za borbu protiv korupcije... Kada kažem korupcije, mi moramo, kao odgovorni narodni poslanici, da budemo svesni da iz godine u godinu Srbija, svake godine, po međunarodno priznatim parametrima pada na toj lestevici, društvo je ugušeno u korupciji.

Vi se danas, kršeći proceduru, kršeći zakon, rugate i Parlamentu i građanima time što nezakonit predlog podnosite, zato što Poverenik i Zaštitnik građana zajednički podnose predlog za člana odbora Agencije za borbu protiv korupcije. Tako nešto se nije desilo. Ne postoji zajednički predlog, postoje dva predloga. Ukoliko vi prihvatite da Skupština bude saučesnik u misiji da i Agencija za borbu protiv korupcije bude sačinjena isključivo od predstavnika Srpske napredne stranke, a znamo da je direktor te agencije bio član SNS-a i donator na tom sajtu sopstvene agencije, čiji je sada direktor, to će biti poslednja agencija i udar na vladavinu prava i sve ovo što viđamo u poslednjih šest godina. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, vidim da su ovde ponovo glavna tema Saša Paunović i njegove žalbe koje piše kako evropskim institucijama tako i Ambasadi SAD. To je njegovo pravo. Mi se time, naravno, nikada nismo služili. Bili smo u opoziciji dugi niz godina, ali nikada nismo opanjkavali i ružili svoju državu u inostranstvu kao što to radite vi. Ali nije to praksa koju ste izmislili u 2018. godini, vi svoju državu ružite kad god niste na vlasti, to je praksa od devedesetih godina. Dakle, kad god Demokratska stranka nije na vlasti, ona napada i iznosi najgore moguće neistine na račun sopstvene države.

Vi imate jedan politički problem – ne razlikujete državu od aktuelne vlasti. Vi mislite da je dobra samo ona vlast u kojoj vi participirate i u kojoj vi učestvujete, a ona vlast u kojoj vi ne učestvujete ne valja.

Bilo bi dobro da taj gospodin, kad je već presavio tabak pa se žalio evropskim i američkim zvaničnicima, napiše nešto i o javnim nabavkama u Opštini Paraćin, kako ih on sprovodi, koliko je miliona evra narodnog novca potrošio za neke javne nabavke koje su izašle tri, četiri, pet puta skuplje nego što je realna cena na tržištu, da napiše koliko se obogatio za vreme dok je predsednik Opštine Paraćin. Neka kaže koliko je novozaposlenih primio u Opštinsku upravu i u javna preduzeća za vreme vlasti Srpske napredne stranke, pa ćete videti da Opština Paraćin, i time završavam, ne da nije diskriminisana, nego je povlašćena i privilegovana u odnosu na sve opštine u kojima je na vlasti SNS.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

Izvolite, kolegice Videnović.

MAJA VIDENOVIĆ: Drago mi je, kolega Martinoviću, što ste podvukli ono na šta mi ukazujemo sve vreme, ali ja ne znam kako da vam pažljivije i jasnije kažem da SNS nije država. I kada neko ukazuje na kršenje zakona, na kršenje Ustava, na kršenje ljudskih i manjinskih prava, na gušenje slobode medija, to nije napad na državu nego napad na ono kako Srpska napredna stranka smatra da je ona vlast i da je ona država.

Vas podsećam, vi ste kolega pravnik i verujem da su vam ove stvari poznate, potpuno je nedopustivo da tako nešto dolazi odavde. Vi kažete – taj čovek, vi imate tu tendenciju da kada god niste na vlasti blatite državu. Ono što vi radite kada ste na vlasti, nažalost, plaćaju građani Srbije. A ono što odgovorni političari, u kojoj god stranci bili... Elementarno je da razlikujete, apelujem na vas – Srpska napredna stranka nije, i hvala bogu, nijedna, a posebno SNS, nikada neće biti država.

Obaveza je svakog čestitog građanina da ne ćuti na bezakonje, da ne ćuti na sve ovo što vi radite šest godina. Nemojte da imate bilo kakvu dilemu da ćete nas u tako nečem sprečiti, zaplašiti, zastrašiti, da li ovde u Parlamentu

time što će se na jednog nas javiti sto vas ili time što ćete u Paraćinu, i ne samo u Paraćinu, nego šest godina u svim gradovima i opštinama Srbije, slati Zelju i ostale Zelje i ostavljati prebijene glave, kao našeg kandidata za predsednika Opštine Mionica, prebijene glave, kidnapovane ljude, zastrašene građane. To nije vlast i to nije država, to je, nažalost, vlast Srpske napredne stranke. Verujte mi, njoj će doći kraj mnogo brže nego što vi mislite.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: U vreme vašeg predsednika Dragana Đilasa država je bila poistovećena sa vladajućom strankom. Dakle, tu praksu ste vi uveli. Mi smo sa tom praksom prekinuli. Srpska napredna stranka nije država i SNS ne vrši vlast neposredno, nego preko slobodno izabranih predstavnika. A da vas podsetim, gospođo Videnović, te slobodno izabrane predstavnike je kandidovala Srpska napredna stranka ali su ih izabrali građani.

Ono sa čim vi ne možete da se pomirite, to je da građani neće Dragana Đilasa, da građani neće Demokratsku stranku. Znače, vi sada pokušavate na silu da od Demokratske stranke, koja 1989. odnosno 1990. godine nije nastala kao nekakva socijaldemokratska stranka, nego kao stranka klasične građanske orijentacije kakva je bila u vreme Milana Grola, sada od nje pokušavate veštački da napravite neku levičarsku partiju, a vodi vas čovek koji ima prijavljenih 25.000.000 evra! Pa kakve to veze ima sa socijaldemokratijom? I, da je taj novac zarađen na pošten način, pa, što bi rekao naš narod, bože pomози, nego je ukraden od ovog naroda za vreme dok je Dragan Đilas vedrio i oblačio Srbijom.

Govorite o nekakvom Zelji? Ne znam da li ste vi tog čoveka nekada videli u životu ili vam je to rekao Dragan Đilas da govorite na sednici Narodne skupštine, ali ono što sam ja video svojim očima i što je videla cela Srbija, to je fotografija Božidara Milića koga su prebili batinaši vašeg predsednika Dragana Đilasa samo zato što je pitao – ko vam je dozvolio da blokirate puteve u Srbiji pa da tim putevima ne mogu da se prevoze stare osobe, trudnice, mala deca, na kraju krajeva, uključujući i patrijarha SPC.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Martinoviću.

Koleginice Videnović, želite repliku?

Izvolite.

MAJA VIDENOVIĆ: Nekoliko stvari, ne znam odakle da počnem. Ja sam stalno u nadi da će neka vaša teza izdržati do kraja i biti konzistentna, ali način na koji vi upadate sami sebi je priča za sebe, neću o tome da govorim.

Vi govorite i ponovo dokazujete da ne razumete da država i vlast SNS-a nije isto. Kada neko ko je obavezan, koga su građani obavezali da se za njih bori, da ukazuje na sve ono što SNS radi, a to je gaženje ljudskih prava,

gaženje svih zakona i Ustava, gušenje slobode medija, kada ukazujemo na to, kada razgovaramo o tome, vi kažete da neko zbog toga blati državu. I, mnogo opasnije od toga, da je opasno po državu što neko tako nešto govori. Šta to zapravo implicira, gospodine Martinoviću, da je taj ko tako nešto radi državni neprijatelj? Da je njegovo delovanje opasno po Srbiju? Da li ste vi svesni posledica sopstvenih reči? To je pod jedan.

Pod dva, građani su slobodno, ako uopšte tako nešto možemo da kažemo, od 2012. godine na lokalnim izborima – za koje je nažalost kao i za parlamentarne postala redovna stvar da budu vanredni – glasali, izabrali, konstituisale su se nekakve lokalne samouprave. U preko četrdeset lokalnih samouprava, Vračar, Despotovac, to su samo neke od njih, Srpska napredna stranka je uz pretnje, silu, kidnapovanje, najgrublje moguće stvari koje se maltene ni devedesetih godina nisu dešavale u Srbiji, prekrojila, prekomponovala... To su nove reči u srpskom jeziku koje je ustanovila Srpska napredna stranka. Nikada na taj način nismo govorili, zato što nikad na način koji se danas dešava, a to je da neki ljudi u crnim, a verujem da ovo ne čujete prvi put, u crnim džipovima, ljudi interesantne fizionomije, vrlo karakteristične, idu iz grada u grad i prekomponuju, zastrašuju, kidnapuju aktiviste i odbornike, i tako kažete da ste došli na vlast. To je vlast koja će trajati koliko će trajati, nažalost ne po nas nego po građane Srbije, ali to je vlast koja će biti smenjena.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Martinoviću, vi želite repliku, a kolega Rističević se javio po povredi Poslovnika.

Prioritet je povreda Poslovnika.

Izvolite, kolega Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, za njih je vlast slast. Važnije je opštine i države uređivati, nego njima vladati.

Reklamiram povredu člana 107, dostojanstvo. Neko ko je najgrublje kršio ljudska prava, neko ko je tukao demonstrante na Trgu Republike, tukao funkcionere opozicionih stranaka, ubio pristalicu cokulama, taj neko priča o ljudskim pravima.

Taj neko priča o kidnapovanju. Pa da vas podsetim, u Opštini Indija, koju su gurnuli u dug od 2.600.000.000, smenjen je predsednik Skupštine u zgradi Uprave vodovoda, bez kvoruma, u prostorijama te stranke, koja je bila u javnom preduzeću. I oni pričaju o ljudskim pravima i kidnapovanju. A pritom su 2015. godine, čuvajući vlast, bolje reći slast, kidnapovali u Indiji dvadeset odbornika zato što im se vlast ljuljala. Bojan Pajtić ih odveo na Letenku. Da li je tako, gospodine Martinoviću? Držali su ih zatvorene tri ili četiri dana, do sednice Skupštine, da se ne bi promenila vlast, zato što su verovali da su njihovi odbornici nepokolebljivi, pa su morali da ih sklone,

kidnapuju na nekoliko dana da bi sprečili da svoju demokratsku volju iskažu na ovaj ili onaj način. Da li je to bilo kidnapovanje?

Zatim su angažovali pitbula, koji se zvao Vlada Ješić, koji je usput na Letenki prebio zamenika predsednika Opštine Beočin samo zato što je došao da večera u taj restoran, gde su oni pomislili da će on jedan sam valjda da otme tih dvadeset kidnapovanih odbornika. Ako je od njih, predsedavajući, mnogo je. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika?

(Marijan Rističević: Ne.)

Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Ja ću se zaista potruditi, budući da mi je sagovornik jedna dama, da ne budem suviše grub u izražavanju.

Gospođo Videnović, u vreme vaše vlasti ljudi su prebijani na ulicama.

(Radoslav Milojević: To pričaš SPS-u?)

(Mihailo Jokić: Hajde ćuti ti tamo.)

(Radoslav Milojević: Šta je bilo?)

Svi oni koji su se protivili politici DS-a bili su prebijani, na njih je bacan suzavac.

Godine 2008, kada je ubijen, kao što je rekao gospodin Rističević, policijskim cokolama Ranko Panić, na ljude ste bacali bojne otrove...

(Narodni poslanik Radoslav Milojević dobacuje.)

Ne smeta mi, gospodine Miličeviću. Navikao sam na njih, već godinama se tako ponašaju. To je njihova praksa, oni drugačije ne umeju. Oni imaju taj prefiks „demokratski“ samo u nazivu, inače sa demokratijom blage veze nemaju.

(Radoslav Milojević: A ti u glavi nemaš ništa.)

U vreme njihove vlasti ubijani su na ulicama najviši policijski funkcioneri.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

Jedna koleginica me je danas podsetila kada sam danas nabrajao imena ubijenih, pa u vreme njihove vlasti ubijen je čak i premijer, predsednik Vlade Republike Srbije Zoran Đinđić.

(Radoslav Milojević: Đorđe, da li ćeš da reaguješ na ovo?)

Toliko su oni brinuli o bezbednosti građana, toliko su brinuli o bezbednosti sopstvenih funkcionera da su dozvolili da se u Srbiji...

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

... U 21. veku desi nešto što se nije desilo ni u jednoj evropskoj državi. Godine 2017...

(Radoslav Milojević: Vreme.)

Vidite kako su nervozni? Dobili su novog gazdu, novog predsednika, i odmah se uvukla nervoza u njihove redove.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dakle, 2017. godine, kada je Aleksandar Vučić dobio skoro 60% glasova na izborima...

(Radoslav Milojević: Vreme.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Martinoviću.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Završavam. Tri meseca ste protestovali po Beogradu zato što ste bili nezadovoljni rezultatima izbora.

(Radoslav Milojević: Vreme, dva minuta i šesnaest sekundi.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Na ulici niste mogli da vidite ni jednog jedinog policajca, a u vreme vaše vlasti ljudi su prebijani, ljudi su ubijani, na ljude je bacan bojni otrov.

(Radoslav Milojević: Polako, Đorđe, dva minuta i četrdeset sekundi.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

Poštovani narodni poslanici, u skladu sa članom 87. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, sada određujem pauzu.

(Radoslav Milojević: Sram te bilo!)

Sa radom nastavljamo u 15 časova.

(Posle pauze – 15.05)

PRESEDAVAJUĆI: Nastavljamo sa radom.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Dame i gospodo narodni poslanici, želim na početku da naglasim da snažno podržavam sve predloge zakona koji su danas na dnevnom redu.

Kada je reč o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, mislim da su u pitanju dobra rešenja, koja će otkloniti dosadašnje nedostatke u primeni ovog zakona kada je reč o sazivanju sednica skupština gradova i opština i kada je reč o vršenju odborničke funkcije i utvrđivanju broja članova opštinskih, odnosno gradskih veća i utvrđivanju broja i položaja pomoćnika predsednika opštine ili gradonačelnika.

Mislim da su u pitanju izmene koje će rezultirati boljim funkcionisanjem opština i gradova u Srbiji imajući u vidu da je u pitanju specifična oblast. Uostalom, svi smo svedoci da su u prošlosti bile prisutne velike zloupotrebe i nepravilnosti u radu većeg broja opština i gradova u Srbiji. Da ne nabrajam sve, prosto nemam dovoljno vremena za sve, ali

dovoljno je samo setiti se primera i rezultata vlasti jedne lokalne samouprave, jedne opštine u Srbiji. U pitanju je Smederevska Palanka, koju je vodio jedan naš kolega koji sedi prekoputa nas, a danas je divljao uglavnom na sednici Narodne skupštine. To je sasvim dovoljno da nam se svima upali signal da je potrebno da učinimo dodatan napor da se tako nešto nikada ne ponovi u Srbiji.

Šta je bio rezultat njegove vlasti u Smederevskoj Palanci svi već znaju, a naročito pogubno su to osetili građani Smederevske Palanke – dakle preko četiri milijarde dinara ukupnih gubitaka, minusa i dugova koji su ostali za vreme njegovog predsednikovanja.

Ja dolazim iz beogradske opštine Vračar. Tamo sam dvanaest godina kontinuirano bio odbornik u Skupštine opštine Vračar i više puta sam obaveštavao javnost i ukazivao na brojne primere nepravilnosti i zloupotreba i propusta u radu Gradske opštine Vračar dok je vlast vršila Demokratska stranka. Rezultat njihove vlasti je bio isto tako poguban kao malopre kada smo pričali o Smederevskoj Palanci. Dakle, više od 780.000.000 dinara dugova, gubitaka i minusa u javnim preduzećima čiji je osnivač Opština Vračar, nestali stanovi, nestali lokali, kvadrati poslovnog prostora itd.

Ponekad bi kreativnost opštinskih čelnika iz DS-a u nalaženju načina da se zaobiđe zakon pošto-poto bila zaista na nesvakidašnjem nivou. Želim, ministre, da vas upozorim na jedan način kako su uspevali da prevare zakon baš kada je reč o onom delu zakona koji tretira izbor, odnosno postavljenje pomoćnika predsednika Opštine Vračar.

Dakle, na Vračaru su... Ja mislim da su oni osmislili baš taj institut, čak mislim da su ga patentirali. Oni bi imenovali pomoćnika predsednika opštine; zatim bi ga posle 15 ili 20 dana, možda mesec dana najviše, razrešili funkcije. Za to vreme on bi zasnovao radni odnos, pa bi, po Zakonu o radu, mogao da ima primanja još tri meseca iako mu je istekla funkcija. Onda bi oni postavili drugog pomoćnika, pa bi onda i njega razrešili posle 15 dana, i tako ukруг. To je dovelo do toga da je u jednom trenutku na Vračaru u okviru Opštinske uprave bilo četrdeset pomoćnika predsednika opštine. To je jedna manipulacija i jedan vid zaobilaženja, ako ne direktnog kršenja zakona. Ja ne mogu da izračunam koliko su na taj način oštetili budžet i građane Vračara.

Dakle, bili su vrlo kreativni kada je trebalo da se zaobiđe zakon, kada je trebalo da se osmisli, kako oni to popularno kažu, kombinacija, kada je trebalo da napune svoje džepove.

Evo, imamo i danas (i danas smo dosta govorili o tome) jedan aktuelan primer neodgovorne i bahate vlasti u jednoj opštini u Srbiji, u pitanju je Opština Paraćin. Ja želim da iskoristim priliku da paraćinskom despotu iz Demokratske stranke, Saši Paunoviću, čestitam svojevrsno punoletstvo, ovih dana je otkrivena osamnaesta velika afera u tom gradu.

Šta on radi? Umesto da, u najmanju ruku, momentalno podnese ostavku, kao jedini vid spasavanja to malo časti što je moglo da mu ostane, on piše neka pisma, tužaka državu, tužaka Srbiju, žali se kome stigne, žali se Briselu, Strazburu, Savetu Evrope, ambasadorima. Jedino još očekujem u narednim danima da se Fifi požali, evo sada će Svetsko prvenstvo za koji dan pa bi mogao još da Fifi napiše žalbu na SNS i državu Srbiju.

Zaključak je isti: gde god da je Demokratska stranka vršila vlast, iza njih su ostale brojne zloupotrebe, nepravilnosti u radu, oštećen budžet, napunjeni džepovi opštinskih funkcionera, a osiromašeni džepovi građana Srbije.

Iz svih razloga koje sam naveo, a zaključak je da će pozitivni efekti ovog zakona biti bolji rad opština i gradova u Srbiji i, što je najvažnije, veće učešće građana u donošenju politika lokalnih samouprava, želim da pozovem sve da podržimo ove predloge zakona u danu za glasanje. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Hvala lepo.

Reč ima Milorad Mirčić.

MILORAD MIRČIĆ: Pre nego što pređemo na konkretnu diskusiju o tačkama dnevnog reda, želeo bih da naglasim da mi iz Srpske radikalne stranke podržavamo ovu inicijativu koju je pokrenulo Nacionalno veće Bunjevaca da se u godini jubileja, stogodišnjici prisajedinjenja Srpske Vojvodine matici Srbiji, ispravi jedna velika nepravda prema bunjevačkom nacionalnom korpusu. A to je da je komunistička pogubna velikohrvatska politika 1945. godine donela odluku o asimilaciji Bunjevaca u Hrvate, zabranjeno im je da se izjašnjavaju kao pripadnici bunjevačkog naroda.

To je formalnost koju treba da usvoji većina u Pokrajinskoj skupštini. Koristim ovu priliku da pozovem većinu u Pokrajinskoj skupštini, kojoj pripada i sam doktor Babić, da ispravi tu istorijsku nepravdu. To je jedna forma.

Drugo, hteo bih da iskoristim priliku da pitam predsednika Skupštine da li je i kada će zatražiti snimak vezano za slučaj Mehe Omerovića, da vidimo šta su to Nemci snimili kamerama i kako je to Meho Omerović predstavljao, prezentovao državu Srbiju.

Ono na šta se usredsredila Srpska radikalna stranka kada su u pitanju ove tačke dnevnog reda, a što je po nama najbitnije, to je Narodna banka Srbije. O predloženom kandidatu za guvernera manje-više sve se zna. Politička karijera te ličnosti počinje 1990. godine u redovima SRS, traje sve do 2000. godine. Birana je na visoke stranačke funkcije, birana na visoke funkcije u državi Srbiji, ministar u Vladi narodnog jedinstva i 2000. godine vraća člansku kartu SRS, pasivizira se, ne odgovara joj politika, jer očigledno u tom periodu posle 5. oktobra nije izabrana od strane opštinskog odbora i okružnog odbora za poslanika, odnosno nije kandidovana za poslanika u Republičkoj

Skupštini. Ovo vam govorim... Ima tu i živih svedoka koji su zajedno sa mnom prisustvovali kada su na najdemokratskiji način birani kandidati za poslanike. Očigledno je da je po sistemu koliko para, toliko muzike postupala i ova osoba.

Međutim, svako ima pravo na takvo postupanje, može da menja mišljenje, može, kao Jorgovanka Tabaković, da dođe posle 2004. godine da uzme svoju člansku kartu, to je kod SRS sasvim legalno, obnovi zaostalu članarinu i nastavi dalje da funkcioniše u Srpskoj radikalnoj stranci. Ovo govorim više iz razloga da prikažem javnosti koliko je SRS kao politička organizacija korektno i časno postupila prema svakom pojedincu, pa i prema i ovome pojedincu. Tako da nema nijedne trunke i doze nekog revanšizma ili, kako to kažu, neke ljutnje prema ovoj ličnosti.

Ovde su se čula i objašnjenja da se diskusija srpskih radikala kada je u pitanju ova ličnost može tumačiti kao ostavljeni muž koga je napustila žena. Možda je jednim delom to utemeljeno, ali nije do detalja objašnjeno da je „muž ostavljeni“ saznao da se žena bavi političkom prostitucijom. To nije veoma bitan element, znate, to je... Politička prostitucija je zastupljena i danas, a to je kad uzmete mandat od neke druge političke organizacije, stranke, napustite tu stranku i onda se predstavljate kao vlasnik mandata, kako je to nakaradno tumačeno u Ustavu Srbije, i kažete – mene je narod birao. Samo je to „muž“ u međuvremenu, ako hoćete to tako da objašnjavate, saznao.

Što se tiče samog rada u prethodnih šest godina, osnovni zadatak u članu 3. Zakona o Narodnoj banci Srbije je da Narodna banka Srbije vodi računa o cenovnoj politici, odnosno da održava stabilne cene.

Evo, vas pitam, drage kolege, a i javnost, da objasnite kako su to bile stabilne cene, kako nije bio rast cena proteklih šest godina. Svi živimo u ovoj Srbiji, manje-više imamo određena primanja. Pogledajte samo koliko su troškovi života u međuvremenu, za ovih šest godina, porasli. Da li je isto kao pre šest godina? Da li penzioner, da li zaposleni radnik ili bilo ko ko ima kakva primanja može da kupi istu količinu hleba kao pre šest godina, istu količinu brašna, istu količinu soli? To su osnovne životne namirnice. Tu se gleda koliko su stabilne cene, kolika je inflacija i koliki je standard građana. To su parametri, osnovni elementi po kojima se orijentiše svuda u svetu, pa i kod nas.

Lako je to veštački tumačiti, objašnjavati – bile su stabilne cene. Možete vi u statistici šta god hoćete, pogotovo ako u Zavodu za statistiku radi Kovačević, već prepoznatljiv po falsifikatima. On je čak falsifikovao izbore.

Što se tiče kontrole toka novca, mi imamo surovu realnost i nakon šest godina preko 20% kapitala, gotovog novca obrće se na pijacama, na buvljacima. Kakav je to uspeh da se tolika količina novca obrće tamo gde je smanjena kontrola države? Valjda je suština da se taj novac bukvalno uvede u

regularne tokove, koji će biti pod kontrolom. Sada se predlaže plaćanje na daljinu, međutim, i dalje će ostati, ako ne ovaj, onda možda i veći procenat gotovog novca koji će biti u opticaju na buvljacima, na zelenim pijacama. Pa kakva je to politika koja se vodi, politika koja upravlja cenama?

Što se tiče deviznih rezervi, gospodo, deset milijardi deviznih rezervi, obavezna deponovana sredstva na ime garancije od strane banaka su oko četiri milijarde, to je četrnaest milijardi. I, štednja građana Srbije koja se nalazi u komercijalnim bankama je devet milijardi. To je ogroman kapital. Suština, umešnost, umeće NBS je da aktivira taj i te kako značajni kapital, da ga stavi u funkciju razvoja privrede, a ne da ga drži u stranim bankama i na ime deviznih rezervi da se pod minimalnom kamatom ubiraju neki prihodi. Nije to suština, nije to umetnost, nije to nešto za hvalu. Da se dalo privredi po minimalnoj kamati od 1,5%, imali bismo razvijenu svoju privedu za ovih šest godina, a mi ovde ističemo ono što se u svetu u svakom slučaju smatra kao nesposobnost centralne banke.

Mi iz Srpske radikalne stranke ćemo glasati protiv ovog predloga. I ono što je veoma bitno...

(Predsednik: Hvala. Vreme ste prekoračili u velikoj meri zahvaljujući mojoj toleranciji. Izvolite.)

Evo, završavam. Hvala vam puno.

Kada su u pitanju aktivnosti samog guvernera, guverner je bio za to da se izvrši dokapitalizacija Razvojne banke Vojvodine, što je bio kraj Razvojne banke Vojvodine.

PREDSEDNIK: Reč ima Aleksandra Tomić.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Zahvaljujem.

Zbog javnosti treba reći, pre svega, da cena hleba i mleka nije promenjena u proteklih šest godina, da se cene na malo praktično formiraju na osnovu potrošačke korpe, da ono što je trebalo vratiti 2012. godine jesu veliki dugovi koji su ostali na bilansima banaka, koji su upravo bili zaduženi na osnovu zaduženja budžeta Republike Srbije, koji nisu prikazani ni kroz javni dug, a odjednom su se pojavili onoga trenutka kada je trebalo da Republika Srbija otvori aranžman sa MMF-om, jer su MMF i sve finansijske institucije tražili istinu, a ta je istina upravo govorila koliko smo prezaduženi i zaduženi.

Kad pričamo o standardu, onda treba da se ogledamo na osnovu prosečnog ličnog dohotka, koji je danas blizu petsto evra zahvaljujući tome što smo imali ekonomske reforme, fiskalnu konsolidaciju i otvaranje mnogih radnih mesta i preko osamdeset fabrika. E, to je zasluga ove vlade.

Naravno, Narodna banka Srbije, da nije imala koordinaciju sa Ministarstvom finansija, Vladom Republike Srbije, ne bi mogla praktično da izvede ono što je izvela, a to je da sačuva rezerve NBS. Jer da je dala sav svoj kapital u privredu, otišao bi na troškove kredita, koji su jednostavno pojeli

svoju supstancu, pojeli budućnost naše dece. To ne bi uradio nijedan guverner narodne banke, pa ni Republike Srbije. Hvala.

PRESEDNIK: Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

(Milorad Mirčić: Da li može replika?)

Nije vas pomenula. Dala je svoje mišljenje, odgovorila...

(Milorad Mirčić: Pogrešno je protumačila.)

Nije, nije. Sve je odlično protumačila.

To ćemo po amandmanima.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Dame i gospodo, drugarice i drugovi, Poslanička grupa Pokreta socijalista, Narodne seljačke stranke i Ujedinjene seljačke stranke će glasati za predlog za guvernera, gospođu Jorgovanku Tabaković.

Neću trošiti svojim kolegama vreme da obrazlažem sve ono što smatram kao razlog za ovakvu odluku ove poslaničke grupe da podrži produžetak i nastavak njenog uspešnog rada. Istaći ću samo sledeću činjenicu, a to je da je 7. avgusta 2012. godine srednji kurs evra bio 118,23 dinara, a danas, 13. juna 2018. godine, kurs je 118,22 dinara. Mislim da to više nego jasno i dovoljno govori o monetarnoj politici koju su vodili gospođa Jorgovanka Tabaković i NBS. Iz tog razloga mi smatramo da treba pružiti šansu da još bolje rade u korist građana Srbije. Hvala.

PRESEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Darko Laketić.

Izvolite.

DARKO LAKETIĆ: Zahvaljujem se.

Poštovana predsednice, uvažene kolege narodni poslanici, ja ću danas na ovoj sednici govoriti o jednom značajnom razlogu da opština Prokuplje dobije status grada. Razlozi zašto opština Prokuplje treba da dobije status grada su ekonomski, demografski, geografski i istorijski.

Naime, dobijanje statusa grada i sam status grada znači mnogo, ne samo u formalnom smislu već, pre svega, u ekonomskom smislu. Gradovi imaju posebne pogodnosti. Velika je stvar kad pred strane ali i domaće investitore izadeš kao predstavnik grada, a ne kao predstavnik opštine. Velika je stvar i za lokalni transfer kada samo administrativno sedište upravnog okruga dobije status grada, a ne zadrži onaj status koji je imalo, status opštine.

Zašto je ovo značajno? Reći ću da iz pograničnih oblasti i tzv. pasivnih krajeva postoji značajan odliv stanovništva. Upravo taj odliv stanovništva – po pravilu, to su mlade osobe, visokoobrazovane, odlaze ka većim gradovima, neki odlaze ka inostranstvu – jeste nešto što u perspektivi predstavlja jedan bezbednosni problem, ali i ometa, svakako, ravnomerni regionalni razvoj.

Upravo unapređenje statusa ovih lokalnih samouprava koje predstavljaju administrativna sedišta upravnih okruga predstavlja jedan, rekao bih, vrlo značajan vid borbe u sprečavanju ovih civilizacijskih tokova, prirodnih migracija ili kako već to možemo nazvati.

Prokuplje je najveća opština Topličkog okruga i predstavlja administrativno sedište ovog okruga. Ima vrlo dugu administrativnu liniju sa Kosovom i Metohijom i upravo iz tih razloga ima veliki značaj u bezbednosnom smislu. Opština Prokuplje se prostire na površini od 759 kilometara kvadratnih i opštinu čini ukupno 107 naseljenih mesta.

Ono što je vrlo značajno jeste upravo geostrateški, geopolitički značaj ovog regiona. Naime, Toplički okrug predstavlja teritoriju gde se nalazi najkraći put tzv. srednjobalkanske transverzale koja spaja Crno more sa Jadranskim morem, gde se preko Topličkog okruga i Prokuplja, naravno i preko Kosova i Metohije, dolazi do Jadranskog mora.

Ono što sam danas čuo od pojedinih poslanika, a to je da u Topličkom okrugu nema napretka, razvoja, da stvari stoje, apsolutno nije tačno. Ovo mogu tvrditi pod moralnom i materijalnom odgovornošću. Dakle, stvari se intenzivno kreću, a reći ću vam i na koji način. Reći ću vam kakvi projekti su trenutno aktuelni, šta se realizuje, šta je u planu da se realizuje, a šta je već realizovano.

Ono što je najznačajnije za sam Toplički okrug i Prokuplje kao sedište okruga, na sutrašnjoj sednici Skupštine opštine Prokuplje doneće se odluka kojom će se određeni prostor, površina koja se nalazi u blizini fabrike „Hisar“ prevesti u vlasništvo Skupštine opštine Prokuplje. Taj prostor je, naime, predviđen za izgradnju industrijske zone. Projekat je vredan 400.000.000 dinara i dogovor je da se realizuje u nekoliko faza u narednih nekoliko godina. Reč je o prostoru od 16,5 hektara na kome bi mesto za svoj rad našlo mnogo domaćih i inostranih firmi.

Projekat prebacivanja Opšte bolnice, koja je okružnog tipa, u novi dom zdravlja vredan je preko dve milijarde dinara. Trenutno traje javni poziv za izradu projekta.

Zatim, izgradnja spomen-parka Gvozdenom topličkom puku, vrednost projekta je 29.000.000. On se otvara oktobra i mislim da će to biti jedan od najlepših spomen-parkova u našoj zemlji, i to za one ljude koji su žrtvovali, dali svoj život za našu slobodu.

Ono što bih pomenuo jeste intenzivan rad na dovođenju investitora. Pomenuću otvaranje fabrike „Bizlink“ koje se dogodilo pre otprilike dva meseca, gde trenutno radi četiristo ljudi, a do kraja godine će raditi osamsto ljudi. Fabrika „Leoni“ zapošljava oko dve i po hiljade ljudi. Takođe, ima mnogo malih i srednjih preduzeća, pomenuću nekoliko: „Gama“, „Čip“, „Egzit“ itd.

Ono što je značajno, a značajno je ne samo za ovaj naš auditorijum, za narodne poslanike, već i za javnost, jeste da je u Prokuplju smanjena nezaposlenost; trenutno je na birou 6.000 lica a ta cifra je bila mnogo, mnogo veća pre nekoliko godina.

Ono što bih takođe naglasio, a što se tiče istorijskih činjenica, jeste da opštinu Prokuplje karakteriše bogato istorijsko nasleđe. Naime, u arheološkom nalazištu Pločnik pronađeni su predmeti koji odgovaraju neolitskoj kulturi. Takođe, tragovi najstarijeg naselja na području grada potiču iz predrimskog doba i otkriveni su u podnožju brda Hisar. Pretpostavka je da se na vrhu brda nalazio veliki rimski logor; prednost u odbrani tog brda, tog utvrđenja jeste čuveno kretanje reke Toplice oko brda Hisar gde reka u dužini od dva kilometra ide uzvodno i pravi tzv. epigeniju.

Ono što je vrlo značajno za Prokuplje jeste da se u podnožju Hisara nalazi čuvena Crkva Svetog Prokopija u kojoj se nalaze mošti Svetog Prokopija po kojem je grad dobio ime. Takođe, pored te crkve nalazi se i čuvena Latinska crkva ili Jug Bogdanova crkva iz 14. veka. Na 27 kilometara severozapadno od Prokuplja nalazi se stari i čuveni Manastir Ajdanovac.

Ono što je vrlo značajno za sam grad jeste da od turističkih potencijala poseduje fantastično prirodno bogatstvo, bogatstvo u šumama, u obradivom poljoprivrednom zemljištu, ali je vrlo bitno naglasiti da posedujemo najmoderniju, najsavremeniju opservatoriju, koja se nalazi na planini Vidojevici, koja se nalazi na nadmorskoj visini od 1.155 metara. Godine 2003. počela je njena izgradnja, ona je završena i predstavlja mesto odakle se astrometeorološki uslovi zaista mogu posmatrati na najbolji način u našoj zemlji.

Kad sumiram sve ovo što sam izrekao, zaista mogu reći da Prokuplje po svim ovim aspektima zaslužuje da dobije status grada. Građani Prokuplja odavno imaju te aspiracije i mislim da ćemo na ovaj način dati Prokuplju jednu značajnu razvojnu šansu. Hvala.

PREDSEDNIK: Sledeći govornik je Dejan Nikolić.

Nije tu.

Žika Gojković.

ŽIKA GOJKOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo kolege poslanici, svoje vreme ću iskoristiti da govorim o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, da kažem nekoliko reči o tome.

Već dugi niz godina, kada govorimo o reformi političkog sistema, naglašavamo svi, politički faktori u Srbiji, neophodnost dalje decentralizacije vlasti i jačanja ekonomske snage opština i gradova. Opštine i gradovi su mesta gde građani neposredno ostvaruju svoja prava, izvršavaju građanske dužnosti i

zato je veoma značajno da imamo dobre zakone kojima se utvrđuju nadležnosti jedinica lokalne samouprave i njenih organa.

Nažalost, često u praksi to bude drugačije. Suština je da kada ste u opoziciji, puna su vam usta decentralizacije; čim se dograbite vlasti, to se zaboravi i nastavlja se nekako proces centralizacije. Nažalost, toga smo se nagledali u prošlosti, pogotovo u periodu neposredno posle 2000. godine kada su bila baš velika očekivanja građana, kada nije bila ekonomska kriza i kada su vrlo solidna finansijska sredstva iz evropskih fondova po pitanju ravnomernog regionalnog razvoja dolazila u Srbiju.

Srbija jednostavno ne može da očekuje ekonomski razvoj i napredak ako se osim Beograda ne razvijaju druge oblasti. Posledica dugogodišnjeg centralizovanog vođenja vlasti je da je Beograd progutao Srbiju i da je 40% BDP-a iz Beograda. U isto vreme, sela nam umiru jer svi hoće, naravno, da žive u Beogradu. To nije interes ni Beograda ni ostatka Srbije. Za vreme Kraljevine Srbije Beograd je imao 3% stanovnika Srbije, a danas 30% stanovnika živi u Beogradu.

Zato, dame i gospodo, kolege moje, danas sam slušao raspravu ceo dan, smatram da nije vreme da se delimo, optužujemo jedni druge, pogotovo da uvlačimo strane institucije u naše nesporazume, već je konačno došlo vreme za jedinstvo, da se saberemo i pokušamo da se dogovorimo bar oko onih ključnih stvari koje su nam svima važne, pogotovo u onim opštinama iz kojih dolazimo, jer svako prvo gleda svoju sredinu.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi koji danas razmatramo sadrži novine, i pomenuću neke najznačajnije jer zaslužuju da budu pomenute. Propisana je obavezna sadržina statuta jedinica lokalne samouprave; utvrđeni su kriterijumi za određivanje broja članova opštinskih veća, kao i nove nadležnosti opštinskih veća, posebno one koje se odnose na koordinaciju i nadzor nad radom javnih preduzeća. Ovo je vrlo značajno. Malopre je moj kolega Marković, a mislim i neki drugi poslanici, govorio kakve su sve zloupotrebe bile kada je u pitanju uhlebljivanje stranačkih kadrova u prošlosti i koliko je, nažalost, novaca odlazilo na takvo udomljavanje.

Propisana je kontrola zakonitosti rada mesnih zajednica ali i obaveza opština i gradova da pružaju pomoć u radu mesnim zajednicama, što je takođe važno. Predviđeno je formiranje saveta mesnih zajednica, sa utvrđenim nadležnostima, i to naravno treba pohvaliti.

Propisana je i obaveza redovnog obaveštavanja odbornika o svim pitanjima od značaja za vršenje odborničke dužnosti, kao i obaveza obaveštavanja javnosti o pripremi propisa radi organizovanja javne rasprave.

Tu su zatim i odredbe kojima se preciziraju rokovi za sazivanje sednice skupštine, kao i odredbe o utvrđivanju radnopravnog statusa zamenika,

predsednika skupštine, pomoćnika predsednika opštine, načelnika opštinske uprave.

Novina je da će se u postupku promene naziva ulica i trgova, pored nacionalnih saveta, konsultovati i savet za međunacionalne odnose, što smatram da je izuzetno važno jer i sam dolazim iz multietničke sredine, i ovakav način je jednostavno prirodan.

Dakle, nesumnjivo je da nova rešenja u ovom predlogu zakona mogu doprineti efikasnijem i potpunijem funkcionisanju lokalne samouprave u korist svih građana koji tu žive. Donošenjem dobrih zakona, ali i primenjivih, što je jako važno, približavamo se zacrtanom cilju, a to je država kao servis građana, što jeste suštinski smisao javne uprave i načina njenog rada.

Na ovaj predlog zakona podneo sam nekoliko amandmana sa ciljem da svaka odredba u zakonu bude jasno napisana i razumljiva, ali o tome kada bude bilo prilike da govorimo o amandmanima.

Lično, a i kao predsednik Pokreta obnove Kraljevine Srbije, kao monarhista, voleo bih da se posle usvajanja ovog zakona pristupi promenama Zakona o lokalnim izborima. Smatram, gospodine ministre, da je to izuzetno važno. Zalažem se za to da se odbornici biraju po proporcionalnom i većinskom sistemu, kombinovano. Ubeđen sam da bi mešoviti izborni sistem obezbedio ravnomerniju zastupljenost kandidata iz različitih sredina. Glavni nedostatak primene čisto proporcionalnog sistema jeste to da on ne omogućava vrednovanje izbornih rezultata kandidata sa izborne liste.

Takođe smo svedoci raznih zloupotreba sadašnjeg izbornog zakona, koje smo mogli da vidimo na poslednjim izborima za Grad Beograd. Samo jedan primer, a bilo ih je puno, da iza nosioca liste stoji šira i uža familija i da se raznim spinovima to u potpunosti sakrije od očiju javnosti. Nažalost, to je samo jedan od primera zloupotrebe. Smatram da su neophodne izmene zakona da sličnih zloupotreba u budućnosti ne bi bilo. Po istom principu, zalažem se i za direktan izbor gradonačelnika, gde bi se lakše prepoznao i kvalitet pojedinca ali i jasno preuzela odgovornost za ono što će taj pojedinac uraditi.

Smatram da bismo posle usvajanja tih zakona, Zakona o lokalnoj samoupravi, koji danas razmatramo i Zakona o lokalnim izborima, koji bi bio predložen u dogledno vreme, imali veoma čvrste osnove za dalju decentralizaciju vlasti i neposredno odlučivanje građana o merama ekonomskog razvoja opština i gradova i raspolaganju sredstvima. Zato je zadatak ove skupštine i svih nas ovde da kroz zakonodavnu aktivnost i kontrolu izvršne vlasti – podvlačim, kontrolu izvršne vlasti – stvaramo ambijent u kome državni organi, a posebno organi lokalne samouprave, neće biti arogantni i otuđeni od naroda. Svedoci smo vremena kada se sa zebnjom išlo na opštinske i državne šaltere, znajući unapred, pogotovo su naši stariji

sugrađani znali unapred da neće biti dočekani kako treba i da će sa teškom mukom doći, ili neće doći, do onoga što im po zakonu pripada.

To su pojave koje su uglavnom nastale zbog pogrešnog kadrovskeg rasporeda i neznanja da se organizuje proces rada, što je opet deo politike.

Pošto aroganciju u svakoj vlasti u suštini ipak daje partokratija, od velike je važnosti da se nastavi proces profesionalizacije državne i lokalne uprave. Profesionalizacija takođe ne podrazumeva samo završene fakultete i državne škole zaposlenih u državnoj i lokalnoj upravi, nego stalni proces dodatnih obuka i usvajanje evropskih načela dobrog upravljanja. Naši zakoni o državnim službenicima i zaposlenima u jedinicama lokalne samouprave propisuju obaveznu obuku kao i način njenog sprovođenja, i to su veoma važne odredbe u ovim i drugim zakonima koje smo usvojili. Nadam se da se nećemo na tome zaustaviti, gospodine ministre. Zahvaljujem se na pažnji.

PREDSEDNIK: Hvala.

Sledeći govornik je Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministri, svoje izlaganje ću uporediti sa činjeničnim stanjem na terenu u svim lokalnim samoupravama, kako žive ljudi koji su izabrani od strane građana, kako žive građani u tim lokalnim samoupravama.

U zemljama Evropske unije... Prvo moramo videti kakvo je tamo stanje, znam da se ministar interesuje za to. Ja bih voleo da u Srbiji polovina ukupnih budžetskih prihoda pripada lokalnim samoupravama, a polovina državi, tj. Vladi Republike Srbije, što u Srbiji nije činjenica. U Srbiji samo 10,6%, poštovani ministre, ukupnih budžetskih prihoda pripada lokalnim samoupravama, zajedno sa AP Vojvodinom, a 89% budžetskih prihoda pripada Vladi Republike Srbije, što je loše.

S druge strane, Srbija je 2007. godine ratifikovala Evropsku povelju, koja garantuje svim lokalnim samoupravama političku, finansijsku i administrativnu nezavisnost. Voleo bih da mi odgovorite da li ste upoznati sa činjenicom, kao ministar lokalne samouprave, da u Srbiji nijedna lokalna samouprava nema niti finansijsku niti političku nezavisnost. Lokalnim samoupravama u Srbiji upravljaju kriminalci, poput Branka Malovića, kriminalci poput Zelje, koji je sada na privremenom radu u Paraćinu, bio je na privremenom radu u Zaječaru, bio je na privremenom radu u Mionici, gde je brutalno pretučen i vaš kandidat za predsednika Opštine, kao i kandidat za predsednika Opštine ispred Demokratske stranke. To su činjenice s kojima se danas građani Srbije suočavaju.

Činjenice su i da je Srpska napredna stranka svojom bahatom, korumpiranom vladavinom za poslednjih šest i po godina lokalnim samoupravama oduzela pedeset milijardi dinara; samo zakonom, kada je

sadašnja premijerka obavljala vašu funkciju, pet milijardi dinara. Zbog čega? Zato da biste bili u obavezi da dođete u Beograd, da Maloviću poljubite ruku, da Zelji poljubite ruku i da vam oni kažu – e, mi ćemo sada da vas nagradimo, ali sve tendere, sve javne nabavke morate da date kriminalcima iz redova SNS-a. To tako funkcioniše u SNS-u.

(Predsednik: Poslaniče, malo pristojnosti ne bi škodilo.)

Naravno, pričam kako žive građani Srbije. Voleo bih da je neko vaš bio na mestu Milana Gavrilovića iz Mionice kome su nanete teške telesne povrede samo zbog toga što je zastupao građane Mionice...

(Predsednik: Hvala lepo.)

... Nije imao prava da se kandiduje na izborima.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovo moram da kažem zbog građana Srbije, ne zbog prethodnog govornika koji je upropastio sopstvenu opštinu i doveo je u dugovanja kakva ne postoje nigde, ni u jednoj zemlji EU i van EU.

Toliki strah od jednog čoveka ja u životu nisam video. Dakle, taj čuveni Zelja o kome prethodni govornik po ceo dan govori, i njegove kolege, zove se Zoran Milojević, on je član Glavnog i Izvršnog odbora SNS-a. Nikoga nije pretukao, nikome nije pretio, nema prijavljenu imovinu kao predsednik DS-a Dragan Đilas od dvadeset pet miliona evra, ne vozi se ni u kakvim crnim džipovima, kao ovi koji su blokirali puteve pre nekoliko dana i koji su pre dva dana premlatili ovog nesrećnog čoveka Božidara Milića, koji ima 48 godina i zbog pretrpljenih povreda mora da ide na dve operacije, a pritom su mu... Evo, gospođo Vukomanović, pošto vidim da fotografišete, fotografišite slobodno i prenesite vašem Vuku Jeremiću da su njegovi batinaši unesrećili jednog čoveka, mora da ide na dve operacije, a inače su mu oteli i trista evra. Dakle, ne samo da su blokirali put, nego su i secikese i kradljivci.

Inače, kada već fotografišete, nije mi jasno kod Vuka Jeremića, hajde razumem da su ljudi koji se voze automobilima možda i nezadovoljni cenom goriva, ali Vuk Jeremić ne izlazi iz aviona, on bi trebalo da se žali na cenu kerozina a ne na cenu goriva. Molim vas, prenesite vašem predsedniku Vuku Jeremiću da prestane da batina ljude po ulicama i auto-putevima, jer on s auto-putevima nema mnogo veze, sem što ga automobil preveze od njegove vile na Dedinju do Aerodroma „Nikola Tesla“. Inače, njegove kosti su šuplje, postao je kao ptica pošto manje-više stalno živi u vazduhu.

PREDSEDNIK: Vreme, hvala.

Reč ima Dijana Vukomanović.

DIJANA VUKOMANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsednice.

Istine radi, ovo će biti pokazna vežba iz toga kako šef Poslaničke grupe SNS falsifikuje događanja u sali i zloupotrebljava mikrofona. U trenutku kada sam fotografisala, fotografisala sam, a to može i da se proveriti na mom mobilnom telefonu, listu govornika zato što naša mala ali odabrana poslanička grupa ima svega šest minuta da govori i zato što našoj uvaženoj kolegici dr Sandi Rašković Ivić šaljem informaciju o spisku govornika, da bi znala da li će stići u salu.

Za sve ostale, da tako kažem, insinacije koje ste izgovorili, vi odgovarate pod vašim punim imenom i prezimenom. Opšte je poznato da ste do sada menjali vaše političko mišljenje. Prosto, to je građanima opštepoznato. Neću vas nazivati nijednim od onih pogrdnih imena kojima ste javno, u emisiji RTS-a sami sebe nazvali.

U političkoj areni je zaista sve dozvoljeno. Svako od nas ima svoje političko ime i prezime, svoju političku savest, a građani neka nam sude. Ja zaista nisam ničiji advokat, ali sam ponosna što sam bliski saradnik bivšeg predsednika Generalne skupštine UN.

PREDESDNIK: Molim vas, moram da intervenišem.

Uvažena poslanice, vaša poslanička grupa nema vreme uopšte. Znači, nema.

(Dijana Vukomanović: Kako nema?)

Upravo ste vi rekli u svojoj diskusiji, potpuno nespretno, o nekakvim prelascima iz stranaka. Vaša poslanička grupa ne bi trebalo da ima uopšte nikakvo vreme jer vi pripadate poslaničkoj grupi i listi na kojoj ste zadobili mandat, vi ste iz Socijalističke partije Srbije. Vi niste došli ovde kao poslanik Vuka Jeremića, uvaženog bivšeg predsednika svemira.

Demokratska stranka Srbije je druga lista koja je izgubila svoje mandate samo zato što je Sanda Rašković Ivić, kao prva na listi, odlučila da napusti tu poslaničku grupu. Time ste oštetili listu koja je učestvovala na izborima, i poslanici koji ne dolaze na zasedanje ali su na listi bili SNS-a.

Prema tome, vaša poslanička grupa je jedna veštačka tvorevina i, sticajem okolnosti, ne znam kako to Poslovník prepoznaje...

(Dijana Vukomanović: Replika.)

Ne, vi nemate pravo da replicirate na moje objašnjenje.

(Dijana Vukomanović: Kako nemam?)

Jednostavno nemate, eto, nemate, nemate pravo. Vi mislite da imate sva prava ovog sveta.

(Dijana Vukomanović: Nemate prava direktno da mi se obraćate.)

Molim vas, nemojte da dobacujete, budite pristojni. Budite pristojni onoliko koliko ste pristojni u svojoj najnovijoj političkoj opciji. I dva mandata Srpske napredne stranke.

Prema tome, nemojte ovde ...

(Dijana Vukomanović: Vi pričate, koji ste preleteli iz jedne stranke u drugu.)

Kaže Dijana Vukomanović sa liste SPS – Ivica Dačić –Jedinstvena Srbija. Nemojte nas zasmeyavati i nemojte biti nepristojni.

(Dijana Vukomanović: Vi kažete, vi koji ste simbol preletanja.)

Jeste, ja sam simbol, vi ste simbol doslednosti. U kampanji ste pljuvali Vuka Jeremića, a sada se kunete u njega. Prestanite, molim vas. Završili smo raspravu. Kada budete predsednik Parlamenta, vi vodite sednice kako želite.

Samo vas opominjem da ne obmanjujete javnost nekakvim vašim najnovijim političkim opredeljenjima i objašnjenjem kako vi imate neko vreme od šest minuta i trinaest sekundi.

(Dijana Vukomanović: Šta ste vi meni? Morate da pošujete Poslovník.)

Ja vama nisam ništa, osim što sam predsednik Parlamenta.

Imate opomenu zato što ne dozvoljavate predsedniku Parlamenta da vodi sednicu i da objasni građanima Srbije kako obmanjujete javnost.

(Dijana Vukomanović: Vi ste simbol demokratičnosti.)

Simbol demokratičnosti ste vi. Uzeli ste mandat Socijalističkoj partiji Srbije, Sanda Rašković Ivić Demokratskoj stranci Srbije, i još dvoje sa liste Srpske napredne stranke, na osnovu toga su ušli u Parlament. Nemojte da čitate nikom, ovde poslanicima, kako vaša mala uvažena grupa ima šest minuta i trinaest sekundi. Molim vas, još ste uzeli mesta u odborima Demokratskoj stranci Srbije, koja sada volšebno nema poslaničku grupu.

(Dijana Vukomanović: Pa vidite kako upravljate Parlamentom.)

Samo vi možete da govorite. Vas boli kada neko vama kaže istinu o demokratiji u ovom parlamentu.

Iz čista mira, ljudi se organizuju, napuštaju svoje poslaničke grupe i čitaju lekcije ovde kako neko ima ili nema vreme. Nemojte da nas dovodite u zabludu. Niko ovde nije lud. Svi se sećaju Dijane Vukomanović, koja je bila na tribinama, zalagala se za Socijalističku partiju Srbije, Aleksandra Vučića, sve najgore govorila o Đilasu i o Vuku Jeremiću. I to je istina. Bože moj, što se stidite toga? To je istina, to zna čitava Srbija. Evo, kolege vaše, koje su napravile grešku i dovele vas u Parlament.

(Dijana Vukomanović: Dajte mi reč.)

Ne dolazi u obzir, nemate pravo na to.

(Dijana Vukomanović: Dobro, po Poslovníku imam pravo.)

Po članu ... vodim sednice, jednako kao što su vođene sednice...

(Dijana Vukomanović: Vi se bojite da date opoziciji reč.)

Vas se naročito bojim. Evo, tresem se od straha.

(Dijana Vukomanović: Dajte mi reč.)

Hoću, kad budete vi predsednik Parlamenta.

(Dijana Vukomanović: Ne možete samovoljno...)

Vi niste samovoljni? Vratite mandat pa dokažite da niste samovoljni.

Pauza od pet minuta zbog nepristojnog ponašanja poslanice Dijane Vukomanović.

(Dijana Vukomanović: Kako ste smešni!)

Bili ste šef poslaničkog kluba koji sada napadate. Nova Dijana Vukomanović.

(Posle pauze.)

PREDSEDNIK: Molim vas da se prijavite ponovo svi vi koji ste imali nameru da govorite.

Reč ima Igor Bečić.

IGOR BEČIĆ: Gospođo predsedavajuća, vi ste dozvolili ovde da poslanici koji zastupaju interese ljudi koji su opljačkali građane Srbije, kao što je Vuk Jeremić, koji je, istina, više novca opraio preko svojih međunarodnih organizacija, ali i dok je bio ministar spoljnih poslova znao je da ošteti budžet Republike Srbije... Takođe, i gospodin iz Demokratske stranke, koji je ne samo prijavio 24.000.000 evra nego radio i druge stvari koje je radio na štetu građana Srbije.

Moj kolega Martinović je pogrešio – nije jedan od govornika uništio samo svoju lokalnu samoupravu, nego je uspeo čak i da uništi Demokratsku stranku i svede je na to da ni u Beogradu ne pređu cenzus, kao predsednik Izvršnog odbora. Jednostavno, učinio je da stranka koja je imala vlast u Republici i uništavala u svim segmentima javnog života ne pređe cenzus ni u Beogradu, a i da bude uništena i potpuno ispod cenzusa i da nikada ne bude u mogućnosti da vrši javne funkcije. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Mirko Krlić, po Poslovniku.

MIRKO KRLIĆ: Ja sam, predsedavajuća, morao da ukažem na član 107, na vređanje Skupštine, zbog toga što je svako izgovaranje neistine zaista velika uvreda i za građane Srbije a i za Skupštinu. Govorim o poslaniku koji je govorio po redosledu; izgovorene su najgore reči za člana Izvršnog odbora i Glavnog odbora Zorana Milojevića, koji je inače poslanik s Kosova, uvaženi predstavnik Srpske liste, kome se ovde predviđaju hapšenja i govori o njegovom despotizmu i njegovom fizičkom nasilju nad drugim ljudima, nad Paraćinom, u izbornoj kampanji, svemu i svačemu.

Ko ne zna Zorana Milojevića, on je otprilike konstitucije mog prijatelja Marijana Rističevića; pa ako on tuče ceo Paraćin, onda svaka vama čast. Zoran Milojević je bio hapšen i Zoran Milojević je bio iza rešetaka za Božić 2013. godine kada ga je Rosu, ta kriminalistička policija, uhapsila i tukla usred suda u Prištini. Oni koji danas takođe priželjkuju ovakvo hapšenje isti su kao i oni koji su ga tada hapsili. Jer kako kaže stara latinska: „Sličan se sličnom raduje“.

Tu ste se svrstali, to su vaši koalicioni partneri, tako hapsite Zorana Milojevića.

Inače, veliki francuski filozof, ako imam još malo vremena, Volter, rekao je u svojoj definiciji politike: „Politika je smisao da se slaže u pravom trenutku“. Nije znao pre trista godina Volter da postoji u srpskom parlamentu poslanik koji laže iz časa u čas, koji, ja mislim, ustaje dva sata ranije da bi stigao da slaže, ne može da laže koliko može da postigne, malo mu je 24 časa.

PRESEDNIK: Hvala, poslaniče.

Po Poslovniku, Radoslav Milojević.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Poštovana predsedavajuća, reklamiram član 108, da se o redu na sednici Narodne skupštine stara predsednik Narodne skupštine, i član 109. Bili ste u obavezi da izreknete opomenu prethodnom govorniku jer je rekao da je na vlasti na Kosovu sa Haradinajem Demokratska stranka. Pomešao je, jeste neko na vlasti, ali to su Aleksandar Vučić i Srpska napredna stranka, oni su koalicioni partneri Ramuša Haradinaja, Kadrija Veseljija i ostalih bandita koji... (Isključen mikrofon.)

PRESEDNIK: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović, replika.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Mi smo takvi saveznici sa Haradinajem i Tačijem da je gospodin Marko Đurić, predsednik Kancelarije za KiM, zverski pretučen i vođen u lancima kroz Prištinu samo zato što je imao hrabrosti da dođe među Srbe na sever Kosova i Metohije i da im kaže da ih se država Srbija nikada neće odreći.

Što se tiče gospođe Vukomanović i njenog izlaganja, ona je politikolog, bilo bi dobro da nam objasni u kom tom demokratskom, evropskom parlamentu, u svetu jedna stranka ima dve poslaničke grupe. Dakle, Vuk Jeremić u Narodnoj skupštini ima dve poslaničke grupe iako čovek uopšte nije učestvovao na izborima. Jedna poslanička grupa se zove Nova Srbija – Pokret za spas Srbije, kojoj pripada, ako se ne varam, i gospođa Vukomanović, a druga poslanička grupa, opet poslanička grupa Vuka Jeremića, zove se Socijaldemokratska stranka – Narodna stranka.

Mislim da to ne postoji nigde u svetu, da čovek koji uopšte nije učestvovao na izborima, koji u momentu izbora nije čak ni imao registrovanu partiju, nego nevladinu organizaciju, Centar za održivi razvoj i međunarodnu saradnju, i preko svojih međunarodnih ortaka i kriminalaca stekao preko sedam miliona dolara, sada u Narodnoj skupštini Republike Srbije ima dve poslaničke grupe.

Meni nije jasno, kada se jave za repliku da ga brane, malo gospodin Aleksić, malo Dijana Vukomanović, ko je u stvari autentični predstavnik Vuka Jeremića, da li Sanda Rašković Ivić, da li Dijana Vukomanović, da li Miroslav

Aleksić, da li Đorđe Vukadinović. Ko ovde zapravo predstavlja Vuka Jeremića? Izgleda da ga predstavljaju svi, a vezivno tkivo, zna se šta je – novac, ništa drugo.

PREDSEDNIK: Reč ima Dijana Vukomanović.

DIJANA VUKOMANOVIĆ: Hvala, predsednice.

Evo, da objasnim uvaženom kolegi Martinoviću. Isto kao što kolega Martinović, isto kao što ja vas lično, premda ste šef Poslaničke grupe SNS, ne doživljam kao predstavnika i ličnog portparola Aleksandra Vučića, tako nemojte ni vi nas koji smo članovi novoosnovane Narodne stranke da doživljavate kao lične portparole Vuka Jeremića.

Kada već citirate tu nevladinu organizaciju, odnosno tink tenk takozvani, Institut CIRSD, onda izgovarajte pravilno prevod s engleskog na srpski – Centar za međunarodne odnose i održivi razvoj; dakle, permutovali ste.

Vuk Jeremić je ime koje je dovoljno izgovoriti u inostranstvu i da svi drugi, iz svih država sveta, bez obzira da li je istok, zapad, sever ili jug, sa uvažavanjem primaju informaciju zasnovanu na činjenici da je Vuk Jeremić bio predsednik Generalne skupštine UN, skoro dvesta članica sveta. Dakle, nema značajnije globalne međunarodne organizacije nego što su to Ujedinjene nacije. Da su Hrvati, odnosno Hrvatska, Slovenci, odnosno Slovenija, Crnogorci, Crna Gora, Makedonci, Bugari, bilo ko, Mađari, Nemci, Englezi, bilo ko iz našeg okruženja, imali političara koji je na čelu Generalne skupštine UN, oni bi sa uvažavanjem, bez obzira na to da li pripadaju vlasti ili opoziciji, izgovarali to ime.

Dakle, još jednom kažem, ja sam ponosna što sam saradnik Vuka Jeremića. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Po Poslovniku, narodni poslanik Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Član 107, dostojanstvo Narodne skupštine. Upravo je poslanica svojim rečima da je ona poslanica Narodne stranke ovde u Parlamentu ugrozila dostojanstvo.

(Dijana Vukomanović: Član, član?)

Niste čuli, član 107. Da se ne ogledate u ogledalu, čuli biste šta govorim.

Član 107. Znači, ugrozili ste dostojanstvo Narodne skupštine time što obmanjujete građane Srbije da ste vi ovde predstavnik nekakve Narodne stranke, koja nije učestvovala na izborima, nije osvojila ni jedan jedini glas. Prema tome, nemojte da obmanjujete Parlament. Ovde sede samo poslanici partija i lista koje su učestvovala na izborima. Vi ste odbegli poslanik Socijalističke partije Srbije. Vi ste ovako lepo govorili o predsedniku SPS-a gospodinu Ivici Dačiću i zato sedite ovde u Parlamentu.

To što vi niste postali ministar obrazovanja, pa ste se naljutili i otišli kod Vuka Jeremića jer vam je obećao da ćete biti počasni konzul Nikaragve u Paraćinu, to je nešto drugo. Parlament ne treba da trpi to što vi ovde obmanjujete građane Srbije i kažete da ste poslanik nepostojeće partije na nepostojećim izborima. Izađite na republičke izbore, da vidimo koliko će Narodna stranka tačno da osvoji poslaničkih mandata i da razgovaramo onda o vašoj politici.

O Vuku Jeremiću najbolje govore njegovi donatori, koji su sada u Sjedinjenim Američkim Državama u velikom problemu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravno na repliku, Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, evo, ja se duboko izvinjavam gospođi Vukomanović što nisam dobro naveo tačan naziv nevladine organizacije Vuka Jeremića. Inače, ja mislim da je to čista organizacija za pranje prljavog novca i ne mogu da kažem ništa drugo sem onoga što je rekao predsednik SNS-a i predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić – da je Vuk Jeremić deo jedne međunarodne bande lopova.

Što se tiče njegovog ugleda u svetu, mislim da je on ugledan jedino kod dva čoveka koja su mu inače finansirala tu njegovu nevladinu organizaciju, kod Patrika Hoa, nekadašnjeg ministra unutrašnjih poslova Hongkonga i šeka Tidijana Gadioa, koji je bivši šef diplomatije Senegala. Inače, obojica su uhapšena u SAD. Bili su finansijeri te Jeremićeve nevladine organizacije i od njih je, po njegovom sopstvenom priznanju (dakle, gospođo Vukomanović, on je to priznao), dobijao milionske uplate na račun svoje privatne agencije za pi-ar usluge i konsalting.

Nadam se da vam je poznato da je osim od Patrika Hoa i ovog gospodina iz Senegala predsednik vaše stranke dobijao pare i od Ambasade Katara u Berlinu, i to 200.000 dolara, a nadam se da vam je takođe poznato da je Katar jedna od država u svetu koje finansijski najviše pomažu tzv. islamsku državu Iraka i Levanta, odnosno tzv. ISIS. Mislim da je gospodin Vuk Jeremić ugledan osim u Hongkongu i Senegalu, doduše samo kod ove dvojice finansijera, izgleda da je popularan i kod ISIS-a zato što je prijatelj s onima koji ih finansiraju.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, Dijana Vukomanović.

Izvolite.

DIJANA VUKOMANOVIĆ: Zahvaljujem se, potpredsedniče.

Dakle, ja upućujem kolege iz SNS-a, dvoje prethodnih govornika, da iskoriste svoje poslaničko pravo, vrlo dobro znaju Poslovnik, i daju inicijativu za sazivanje nekakve posebne sednice, tematske sednice, na kojoj će biti razmatrani lik i delo Vuka Jeremića.

Zaista ne želim ovde da odgovaram na gomilu insinucija, nedokazanih tvrdnji, tabloidnih napisa, različitih konstrukcija o tokovima novca. Ja bih samo naglasila da je Vuk Jeremić, kada je bio poslanik, koliko ja znam, isto kao i svi mi poslanici, poštovao proceduru, da je tražio saglasnost za konsultantske usluge od Agencije za borbu protiv korupcije. Ova imovina, ovi novci koje pominjete, basnoslovni, mogu da se provere, postoje verovatno izveštaji u toj Agenciji za borbu protiv korupcije. Poreska inspekcija je bila u dotičnoj organizaciji, koja nije politička stranka, dakle, treba razlikovati Narodnu stranku od CIRSD-a.

Vaše je legitimno pravo da plasirate, kao poslanici, nedokazane tvrdnje, insinucije, besmislene optužnice, ali ja kažem da će istina uvek izaći na videlo, pravda je spora ali dostižna. Ako imate nekakva saznanja, kao građani Srbije slobodni ste da se obratite tužbom bilo kom sudu, prvom sudu koji vam je u okolini. Mislim da je jako teško dokazati to što vi tvrdite, a mi zaista mislimo da narod ne naseda na takve besmislene optužbe.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, članovi 103. i 108.

Slušao sam malopre gospođu, a ima veze i sa dostojanstvom Narodne skupštine, da je Vuk Jeremić, koga ja zovem Vuk „Potomak“, tražio od Agencije i od Administrativnog odbora – gospodine Martinoviću, da li je tako – dozvolu da se upusti u savetodavne usluge. Jeste, tražio je, ali tražio je za jednu firmu, a novac je dobio od sasvim druge dve firme. Dakle, dobijete saglasnost da, recimo, savetujete Narodnu skupštinu Republike Srbije, dobijete saglasnost, a tamo se ispostavi da ste savetovali Katarsku skupštinu ili Skupštinu Albanije i onda kažete – ali ja sam to prijavio. Dakle, vi u suštini to niste prijavili, odnosno on nije prijavio na zakonit način.

I netačno je da je bilo bilo kakvih insinucija. Ja sam pre godinu i po u ovom parlamentu, ko se seća, postavio pitanje vezano za „Stejt Enerdži“ i „Potpuni izvor“, kako se zovu dve firme koje su uplatile milionske iznose dolara na račun Vukove antivladine organizacije (ja to zovem antivladina organizacija), i postavio sam pitanje da li se to desilo. Naišlo je na podsmeh.

Naše Ministarstvo finansija, proveravajući moje navode, zamolnicom je tražilo od inostranih vlada i inostranih institucija da se proveru da li je to tačno. U toj mreži pala su ova dva gospodina, sasvim nehotice. Ja možda i ne bih tražio tako veliko da je neko priznao, međutim, oni su tvrdili da nije istina i ja sam mislio da je Vuk Jeremić nevin.

Još nešto, to što je on predsedavao Skupštini, to je ova država, ova vlast dozvolila i platila predsedavanje Skupštini, to se plaća.

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Dakle, morao se platiti određeni iznos da bi on predsedavao. Plaćen mu je stan, vozač itd. Znači, država se potpuno njemu odužila, a on je radio protiv države. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Po Poslovniku reč ima Dijana Vukomanović.

DIJANA VUKOMANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dakle, član 107 – dostojanstvo, i član 106 – može da se govori samo o temi koja je na dnevnom redu. Vi vrlo dobro znate koje su teme na dnevnom redu.

Dozvolite, pošto je kolega Rističević pomenuo u pogrđnom kontekstu nadimak koji je on sam izmislio, Vuk „Potomak“, da ukažem građanima Srbije, jer je juče upravo bilo, čiji je Vuk Jeremić potomak. On je potomak Nurije Pozderca koji je pre 75 godina, juče je bila godišnjica, poginuo na Sutjesci; bio je i potpredsednik AVNOJ-a. Nurija Pozderac je poznat kao jedan od časnih i istaknutih ljudi pošto je posthumno odlikovan Poveljom časti i Medaljom „Pravednik među narodima“ Države Izrael, uz zahvalnost za spasavanje Jevreja u Drugom svetskom ratu. Eto, takvih je ljudi potomak Vuk Jeremić.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Kolega Martinović me je direktno pomenuo, uzgred rečeno i u neistinitom, netačnom kontekstu.

Pitali ste da li i ko je predstavnik, ko govori ispred... Ja nisam član stranke Vuka Jeremića, nisam ni član poslaničkog kluba Vuka Jeremića, niti u nazivu našeg kluba nema, ovaj klub čine ljudi koji su neki članovi stranke... Ali ono što je bitno, dakle, nemojte širiti ruke, mislim da je gospodin Vuk Jeremić bio vrlo dobar ministar spoljnih poslova. To nisu mislili ni članovi njegovi stranke, nisu baš svi bili oduševljeni. Mislim da je bio solidan ministar spoljnih poslova, mislim da se borio protiv priznanja nezavisnosti Kosova, više ili manje uspešno. Nije imao dovoljno podrške u tome, često ni od sopstvene Vlade, kao što se i ova sadašnja vlada protiv toga bori.

Poenta je da ovo zaista nije sednica posvećena liku i delu Vuka Jeremića i Dragana Đilasa i ne znam zašto kolege iz vladajuće stranke uporno pokušavaju u to da je pretvore. Dakle, niti su na dnevnom redu, niti su direktno ili indirektno povezani s ovim ličnostima.

Uzgred budi rečeno, pohvaljujem to da se više koriste replike, nego da se reklamira Poslovnik. Na repliku se može odgovoriti, više ili manje uspešno. Ali ne vidim da se može dozvoliti da se upotrebljavaju izrazi za bilo koga u ovoj skupštini ili van nje da je „na čelu organizovane kriminalne bande“ i slično. Zamislite kako bi vama bilo kada bih ja nazvao vašu stranku, recimo, da ste organizovana kriminalna banda ili vašeg lidera da je šef organizovane

kriminalne bande. Dakle, to ne radim, a bilo bi osnova i mogli bi se takođe citirati neki medijski napisi i tekstovi i tome slično. To nas neće daleko odvesti.

Ovde je bilo pokušaja, ja bih rekao pohvalnih, da se zalaže za sabornost, zajedničko delovanje. Ovo nije put kojim se ka tome ide i kojim ćemo stići, samo ćemo završiti u jalovoj polemici, koja nikoga ne zabavlja, čak ni one koji nas gledaju. Ali ako treba, možemo i tako. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Vukadinoviću, to što ste sada rekli zapamtite. Nabavićemo vam steno-beleške, šta je sve pričano i o Srpskoj naprednoj stranci, i o njenom predsedniku i o predsedniku Republike.

Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, nema potrebe da se Narodna skupština bavi likom i delom ili, bolje rečeno, nedelom Vuka Jeremića zato što se likom i delom Vuka Jeremića bave Sjedinjene Američke Države.

Gospođo Vukomanović, ovo je zvaničan dokument SAD, *United States District Court*, znači Okružni sud u SAD, Južni okrug Njujorka, gde se navodi s kim je Vuk Jeremić bio povezan. Dakle, evo šta piše u zvaničnim dokumentima američkog Okružnog suda za grad Njujork – Patrik Ho, optužen za niz krivičnih dela u vezi sa korupcijom, podmićivanjem i pranjem novca, uključujući i dva miliona dolara datih predsedniku Čada i 500.000 dolara šefu diplomatije Ugande. Šeik Tidijan Gadio, bivši ministar spoljnih poslova Senegala, vaš drugar, posredovao je, kaže, u podmićivanju afričkih lidera, za šta je dobio proviziju od 400.000 dolara. Dalje kaže ovaj američki sud – Emilio Lozoja, osumnjičen da je bio posrednik u isplati deset miliona dolara predsedniku Meksika od strane brazilske građevinske firme „Odebreht“.

Ko je još u vezi s vašim velikim spasiocem Jevreja u Drugom svetskom ratu? Ji Dianming, uhapšen u Kini pod optužbom da je učestvovao u proneveri od najmanje 38 miliona dolara.

Za Vuka Jeremića stoji da je za nepoznate... Američkom sudu zasad nepoznate, vodi se istraga pa će možda ljudi i da utvrde ko ga je sve konsultovao i preko kojih firmi su išle te konsultantske usluge. Kaže za Vuka Jeremića – za nepoznate konsultantske usluge (to kaže američki sud) preko računa privatne firme i nevladine organizacije primio je 7,5 miliona dolara.

Dakle, ovo ne kaže SNS, ovo kaže Okružni sud Njujorka, koji vodi istragu o Vuku Jeremiću. Prema tome, nemamo mi šta u Narodnoj skupštini da se bavimo likom i delom Vuka Jeremića, on je pod istragom u SAD. Jedino što mogu da zamolim vaše prijatelje Amerikance jeste da malo ubrzaju ovaj postupak pa da vidimo s kim je još bio povezan.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo, reklamiram član 103, u vezi s članom 107.

Ovde je drugarica Vukomanović pokušala grubo da nas obmane. Dakle, ja sam stvarno rekao da je Vuk Jeremić Vuk „Potomak“, ali sam rekao da je on potomak slavnog Murat-age Pozderca. Iza toga stojim. Čovek je dizao bune protiv Austrougara, dizao je bune u Cazinskoj krajini. U tom smislu, pozitivnom smislu, rekao sam da je on potomak čuvenog Murat-age Pozderca.

Ona je rekla da je on potomak Nurije Pozderca. Netačno. Njegova baka Sadeta bila je udata za Šerifa Buljubašića i nije bila udata za Nuriju, dakle nikako nije potomak Nurije Pozderca. Toliko o tome, ne želeći da mu ja izvlačim porodično stablo, ali rečena je jedna velika neistina s ciljem da se on dovede u vezu sa Narodnooslobodilačkom borbom, pa se Marko prvi usprotivio.

Broj dva, Vuk Jeremić, koga ja zovem Vuk „Potomak“, po depešama Vikiliksa, prodavao je ovu zemlju. Naime, on je tražio od Amerikanaca da utiču na kosovske Albance da se proglašenje nezavisnosti Kosova (a te depeše su dostupne i objavljene), naše južne pokrajine Kosova i Metohije prolongira dok Boris Tadić ne bude izabran za predsednika ponovo 2008. godine, što se i desilo. Boris Tadić je izabran 15. februara, položio zakletvu, a 17. februara su Albanci proglasili nezavisnost. On je aktivno učestvovao u izgradnji divlje države Kosovo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, pošto vidim kuda ovo ide, a ne želim da Skupština nadalje nastavi polemiku o čoveku koji nije čak ni učestvovao na izborima za Republički parlament, znači u ovom trenutku potpuno bezvredan, i ne želim da se nastavi rasprava o tome, u skladu sa članom 112. određujem pauzu u trajanju od tri minuta.

(Posle pauze.)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pre nego što bilo šta konkretno kažem o predloženim zakonskim rešenjima, moram reći da je prosto simptomatično kako poslednjih dana imamo napade na ljude sa Kosova i Metohije, među kojima je i gospodin Milojević, čovek koji živi na Kosovu i Metohiji, u Leposaviću, sa porodicom, čovek koji je godinama borac za državnu politiku Republike Srbije na tom području, čovek koji se godinama bori za opstanak Srba na Kosovu i Metohiji. Simptomatično je da u vreme zaoštavanja situacije na Kosovu i Metohiji dolaze napadi na njega i slične od strane Demokratske stranke. Kada bi oni bili

i upola kao ti ljudi koji žive tamo, verovatno bi naši problemi na tom polju bili upola lakši.

Vratiću se na konkretne zakonske predloge. Naime, dobro je što i ova vlada nastavlja sa tim reformama koje su započete još 2014. godine sa Vladom Aleksandra Vučića. U skladu sa tim su i ovi zakoni, pa i Zakon o lokalnoj samoupravi. Naime, jedna od najznačajnijih novina jeste to što će građani sada o važnim odlukama direktno biti pitani, a kud ćete važnije odluke od odluke o budžetu i odluke o tome koji će infrastrukturni projekti u njihovim sredinama biti prioritet.

Mi znamo u Subotici, nije da ni dosad nismo znali koji su projekti bili prioritet, ali od toga nismo imali mnogo koristi, „Ipsilon krak“, Narodno pozorište, revitalizacija Palića itd., međutim, oni su bili prioritet jedino u isisavanju narodnih para i bogaćenju pojedinaca na vlasti, pre svega onih iz DS-a, u ono vreme.

Dobro je što ćete ograničiti, odnosno standardizovati broj pomoćnika gradonačelnika, gradskih većnika lokalnih samouprava, jer mogu nam se desiti katastrofalne posledice. Neke nove generacije, i u biološkom i u političkom smislu, koje dolaze posle nas moći će da imaju primer kako je to izgledalo dok nismo imali neki uređen sistem. Primer za to nekim budućim generacijama može biti Opština Smederevska Palanka. Znao, to je jedna opština sa osamsto miliona dinara gradskog budžeta koja je na kraju završila sa četiri milijarde duga. Maštoviti su bili načini izvlačenja novca i zaduživanja Opštine. Tamo je čak, verovatno prvi put viđeno, neki fudbalski klub pretvoren u javno preduzeće pa je onda iz njega isisavan državni novac.

Ne samo to, ovaj deo koji se tiče ograničenja broja zaposlenih, većnika i pomoćnika, ta opština je imala verovatno duplo od potrebnog broja zaposlenih u lokalnoj samoupravi, što je bio jedinstven primer u Srbiji. Zato će ovo zakonsko rešenje da dobro dođe na tom planu.

Što se tiče drugih zakona, kao što je Predlog zakona o matičnim knjigama, uz dužno poštovanje, mislim da će na život običnog čoveka najviše uticati ovaj Zakon o matičnim knjigama. Zašto? Moći ćete izvode dobijati ne samo u Republici Srbiji nego i u ambasadama i konzulatima širom sveta i regiona. Pre svega, u regionu žive milioni naših sunarodnika i naših državljana, biće rasterećeni za taj deo odlaska po izvode u Republiku Srbiju i moći će to da uzmu u konzulatima i ambasadama, što naravno smanjuje njihove troškove i dokaz je politike koja podrazumeva vođenje računa o našim sunarodnicima u dijaspori i u regionu.

Takođe, na tom tragu su i ovi zakoni koji se tiču upisa nacionalnosti, dobrovoljnog upisa nacionalnosti. To je velika stvar, radi se o politici očuvanja srpskog imena i u Republici Srbiji i Srba u regionu i dijaspori. Mnogo će doprineti očuvanju, jer u 21. veku, kao što znate, sve što nije

napisano, negde kažu da se nije ni desilo. Ali ne samo srpskog imena, to će doprineti i očuvanju imena i identiteta svih nacionalnih zajednica koje sa Srbima zajedno žive u Republici Srbiji, bez kojih Srbija ne bi bila ono što je.

Upravo na tom tragu su i ovi ostali zakoni koji se tiču afirmacije prava i položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji. Nije to ništa novo, srpsko društvo je tradicionalno tolerantno i otvoreno. Dokaz toga je, baš sam nedavno video, i Dušanov zakonik, u kome čak i tada nalazimo tragove uređenja odnosa većinskih zajednica sa manjinskom. Moram reći da ćemo svakako to podržati, pre svega jer dolazim iz Subotice, iz zajednice koja je višenacionalna i možemo biti ponosni na taj deo.

Možemo biti ponosni i na ukupnu ekonomsku sliku Srbije. Danas u Srbiji, posle mnogo godina, imate ozbiljnu finansijsku i političku stabilnost. Posledice toga su, svakako, stabilan kurs dinara u poslednjim godinama, imate inflaciju negde na 1,5%. Dinarska štednja od 2012. godine do danas je povećana tri puta, i to građani moraju da znaju, da se to poverenje u domaću valutu nezaustavljivo vraća. To jeste posledica ove dve stvari – ozbiljne finansijske i ozbiljne političke stabilnosti u prethodnim godinama. Takođe, posledica svega toga su investicije od 2,6 milijardi i, na kraju krajeva, privredni rast od skoro 3%.

Verujem da su upravo ovo bili kriterijumi, pored opširne i zaista zavidne biografije Jorgovanke Tabaković, kada je predsednik države Aleksandar Vučić nju predlagao za reizbor na mesto guvernera NBS. Mi ćemo svakako u danu za glasanje ovaj predlog rado podržati, kao i sve ove zakonske predloge, a od gospođe Tabaković očekujemo u narednom periodu minimalno ovakve rezultate, ako ne i nešto bolje.

Toliko, poštovane kolege, i hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Miletić Mihajlović.

MILETIĆ MIHAJLOVIĆ: Poštovani potpredsedniče, gospodine ministre i saradnici, dame i gospodo narodni poslanici, prvo, u samo nekoliko reči izneću svoje mišljenje o izmenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije s obzirom na to da sam i sam predlagač zajedno sa kolegama koje su potpisnici ovog predloga da opština Bor i opština Prokuplje dobiju status grada. Smatram da svakako to treba učiniti jer su to sedišta upravnih okruga, reč je o Borskom okrugu i Topličkom okrugu, koji obuhvataju po četiri opštine.

Naravno, ta podrška je iz srca, kako moja tako i svih članova Poslaničke grupe SPS, sa napomenom, pošto razgovaramo i o pravima nacionalnih manjina, da u opštini Bor od ukupno 14 naselja u 12 naselja preovlađuju Vlasi kao nacionalna manjina, i to ima nekog svog smisla i

razloga da to podržimo. Dakle, podržavamo da Bor i Prokuplje budu gradovi ubuduće i nadam se da ćemo to usvojiti.

Kada je reč o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, reč je o Zakonu koji je donet 2007. godine, međutim, postoje brojni razlozi za usklađivanje sa zakonima koji uređuju pojedina pitanja od značaja za rad i funkcionisanje lokalne samouprave. To je jedan od razloga, a drugi je otklanjanje mnogih manjkavosti i nedostataka koji su se pokazali kroz ovaj niz godina unazad.

Tako se dešavalo, na primer, da i male opštine, nerazvijene opštine imaju kao svoj izvršni organ opštinsko veće sa jedanaest članova, što je apsolutno neprimereno i neekonomično, tako da ovo sada to ispravlja kroz normiranje, da tako kažem, koje je apsolutno u funkciji. A time se izbegavaju i političke kalkulacije i dogovori na teret lokalnih budžeta.

Ono što je takođe pozitivno jeste da su pomoćnici predsednika opštine bili veoma pod znakom pitanja u dosadašnjem zakonu jer tu je stajala odredba da se statutom opštine može predvideti da se u opštinskoj upravi postavljaju pomoćnici predsednika opštine, što su bila mala vrata ako se želelo to iz političkih razloga, da ti pomoćnici sutradan postanu službenici lokalne samouprave, tako da su po toj liniji, na mala vrata, ulazila lica, iz političkih razloga, da budu u stalnom radnom odnosu. Ova odredba da se pomoćnik predsednika opštine, odnosno gradonačelnika imenuje u kabinetu predsednika opštine odnosno gradonačelnika najduže na period dok traje dužnost predsednika opštine odnosno gradonačelnika, sasvim je u redu.

Ono na šta bih skrenuo pažnju, lično smatram, a i drugi u Poslaničkoj grupi SPS, da termin „lokalni ombudsman“ nije primeren ovom zakonu i da to treba izmeniti. Mi smo predložili amandmanom da to bude „lokalni zaštitnik građana“ i da to bude u skladu s onim što je rešenje ove institucije na republičkom nivou. Primera radi, i u drugim zemljama on ima svoje ime. Tako, na primer, „branilac naroda“ je u zemljama španskog govornog područja, „branilac građana“ u Italiji, „zaštitnik stanovnika“ u Kanadi, „parlamentarni zastupnik za administraciju“ u Velikoj Britaniji itd.

Ono što je takođe dobro jeste da se kroz ove izmene uređuje status i način izbora i odnosa mesne zajednice sa jedinicama lokalne samouprave, pitanje nadzora, nadležnosti, što je stvaralo mnogo velike probleme, i to treba pozdraviti.

Želim takođe da u pozitivnom smislu ocenim rad Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu kroz funkcionisanje i dodelu sredstava iz Fonda za razvoj programa jedinica lokalne samouprave. Ove godine planirano je i biće podeljeno 320.183.000 dinara za tri cilja. Jedan od ciljeva je program razvoja infrastrukture i ulaganje u rekonstrukciju objekata kulture, sportskih objekata, vaspitno-obrazovnih, upravnih zgrada itd. Cilj dva je

pružanje finansijske, tehničke i druge pomoći za razvoj i uvođenje elektronske uprave. Treći cilj je pružanje pomoći u organizaciji kulturnih, sportskih, turističkih i drugih manifestacija. Dve stotine šezdeset i dva miliona je za prvi cilj, za program razvoja, već podeljeno, odnosno komisija je to rasporedila; za cilj podrške elektronskoj upravi – 48.027.000; za pružanje pomoći u organizaciji kulturnih, sportskih i turističkih manifestacija – 10.069.000. To je ukupno 320.183.000 dinara, dok je u 2017. godini za ove svrhe utrošeno samo 10.400.000 dinara; uvećanje u ovoj funkciji je negde 30,7 puta u odnosu na prošlu godinu.

Želim da kažem da će ovo ministarstvo, na čelu sa ministrom Ružićem, takođe pomoći preko Razvojnog programa Ujedinjenih nacija UNDP, gde će se određena sredstva usmeriti na lokalne samouprave za razvoj tih lokalnih samouprava. To je procedura koja će se, verujem, izvesti do kraja godine.

Ovo su, naravno, podaci koji zaslužuju visoku ocenu za dobar rad ovog ministarstva.

Kada je reč o manjinskim zakonima, o zakonima koji se odnose na položaj i prava nacionalnih manjina, imamo ovde pre svega najvažnija dva zakona: Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina i Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Dakle, ovi zakoni se zasnivaju na ustavnom osnovu, pre svega na članu 14. i nekim drugim članovima, da ih ne nabram. Takođe, sva rešenja u zakonu su u saglasnosti sa međunarodnim konvencijama o ljudskim i manjinskim pravima, pre svega s Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Saveta Evrope, što je još jedan dokaz o tome da naša država Srbija zaista zdušno radi na unapređivanju prava nacionalnih manjina i po tome možemo i da se pohvalimo da smo na značajnom mestu u Evropi. Reč je o tome da se unapređuju i individualna i kolektivna prava nacionalnih manjina, kao dodatna prava u odnosu na većinsko stanovništvo, naročito u oblastima kulture, obrazovanja, obaveštavanja, službene upotrebe jezika itd.

Razlozi za donošenje ovih zakona, pre svega kada je reč o Zakonu o nacionalnim savetima, jesu i ovlašćenja. Znači, definišu se ovlašćenja umesto nadležnosti, a to je na osnovu preporuka relevantnih međunarodnih tela koja su izvršila monitoring, ujedno i sugerisala depolitizaciju ovih organa koji su u funkciji zaštite i unapređenja manjinskih prava.

Ono što bih još dodao u vezi s ovim zakonima jeste ono što je po meni sporno, a to je pitanje finansiranja nacionalnih saveta, koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije, iz budžeta autonomne pokrajine i iz budžeta jedinica lokalne samouprave. To je rešenje koje je bilo i ranije, ali moram da kažem da tu ima dosta samovolje i paušalnog odnosa pojedinih lokalnih samouprava u odnosu na obavezu finansiranja nacionalnih saveta. Dakle, smatram da ministarstvo sa nadležnim organima treba više da vrši nadzor i

pritisak na lokalne samouprave, koje moraju da ispoštuju kriterijume i da učestvuju u finansiranju nacionalnih saveta.

Završiću onim što je fond ovog ministarstva koji se odnosi na finansiranje projekata i programa za potrebe unapređenja jezika, službene upotrebe jezika, kulture, obrazovanja i obaveštavanja u lokalnim samoupravama. U 2017. godini za ove potrebe je bilo izdvojeno samo 1.800.000. Sada, u ovoj 2018. godini, dvanaest puta je veći taj fond i iznosi 21.800.000 dinara i znatno će poboljšati položaj u smislu realizacije projekata za potrebe nacionalnih saveta. Zbog toga Ministarstvo takođe zaslužuje veliku pohvalu.

Naravno, imao bih puno još da pričam, ali ostaviću vremena i za druge. Podržaćemo ove zakone.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite.

MILIJA MILETIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, kolege poslanici, građani Srbiji, ja sam Milija Miletić i dolazim iz Svrljiga, a to je najlepša opština u Srbiji, koja se nalazi pored grada Niša, a to je najlepší grad u Srbiji.

Inače, sada govorimo i razgovaramo o predlozima zakona, a ja kao jedan od žitelja opštine Svrljig već četiri godine govorim o lokalnim samoupravama, malim sredinama, brdsko-planinskim područjima jer stvarno želim kao narodni poslanik, pošto je sada ta šansa, da se čuje i glas ljudi iz takvih opština.

Inače, ja predstavljam ovde u Skupštini Ujedinjenu seljačku stranku, izabran sam sa liste SNS.

Što se tiče ovog zakona vezanog za lokalnu samoupravu, mogu da kažem samo nekoliko stvari. Konkretno, nadležnost veća, to je dobro, a za ograničenje broja članova veća ja sam tu stavio amandman, mislim da je tu moglo da se stavi do 10.000 ljudi koji žive u jednoj lokalnoj samoupravi da ima pet većnika, a preko 10.000 do 50.000 da ima pravo na sedam većnika, ali to je nešto o čemu će ministar odlučiti, odnosno mi ovde na Skupštini.

Što se tiče pomoćnika predsednika opština, mislim da je trebalo da se gleda broj stanovnika u odnosu na teritoriju. Konkretno, postoje opštine koje imaju manji broj stanovnika a imaju veliku teritoriju, brdsko-planinska područja, imaju nadležnosti koja su data od strane Republike a, s druge strane, potrebno je da svakom građaninu izađemo u susret. Moramo da pridemo do svakog sela i kada je teška situacija, kada je sneg, kada je kiša, kada je loše vreme, kada su ovakva nevremena, mi tad moramo svuda stići, moramo prići do svakog čoveka. Tu moramo imati predstavnike i Ministarstva zdravlja i doktore interne medicine, hitne pomoći, moramo imati radnike socijalne

zaštite i svega ostalog, a veliki broj tih malih sredina kao što su opštine Svrljig, Bela Palanka, Vladičin Han to nema.

U zakonu je data mogućnost da se nekoliko manjih opština udruži i da zajedno svojim angažovanjem – a tu mogu i javna preduzeća da se udružuju – potpomognu svojim meštanima.

Kao narodni poslanik, ja ću glasati za set ovih zakona i kao predstavnik Ujedinjene seljačke stranke pozvati sve lokalne samouprave da se da veća podrška selu, poljoprivredi, a samim tim i razvoju naše Srbije.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Snežana Paunović.

Izvolite.

SNEŽANA PAUNOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, uzimajući u obzir da je jedan od prioriteta Vlade Republike Srbije stvaranje efikasne, stručne, moderne i racionalne javne uprave, možemo da kažemo da nas ovih devet predloga zakona koji se danas nalaze na dnevnom redu približavaju konačnom cilju, a to je sveobuhvatna reforma javne uprave, koja je ključni preduslov za uspeh celokupnih reformi u Republici Srbiji.

Ovo je dobra prilika i da se podsetimo šta su to do sada uradili Ministarstvo i Vlada Republike Srbije i dokle se stiglo kada je reč o reformi javne uprave.

Rezultati nedvosmisleno govore o posvećenosti cele Vlade ovom procesu, a ono što je važno istaći jeste da je donet niz zakona, od izmena Zakona o državnim službenicima, Zakona o zaposlenima u autonomnoj pokrajini i jedinicama lokalne samouprave, do zakona koji regulišu plate i sistem koeficijenata za određivanje plata u državnoj upravi, čime su otklonjene dugogodišnje nedoumice oko toga šta je posao državnog službenika, koje su mu odgovornosti, koji se koeficijenti primenjuju na kom radnom mestu itd. Zatim, zakoni koji stvaraju uslove za permanentnu i kontinuiranu edukaciju državnih službenika kroz Nacionalnu akademiju za javnu upravu, zakoni o elektronskim servisima i elektronskoj upravi, koji su olakšali građanima mnoge komplikovane procedure i čekanje na šalterima, ali o svemu tome smo već govorili u ovom domu.

Ovo jesu opipljivi i vidljivi rezultati i upravo ovih devet predloga zakona prate dalji proces reformi javne uprave. Ja ću se u tom smislu osvrnuti na Zakon o lokalnoj samoupravi i državnoj upravi.

Predlogom izmena i dopuna Zakona o lokalnoj samoupravi zapravo se preciznije definišu nadležnosti jedinica lokalne samouprave, način rada skupštine, opštinskog veća i uprave, obezbeđuje se učešće građana i – čini mi se da je to najvažnije u ovom zakonu o radu lokalne samouprave – reformiše funkcionisanje mesnih zajednica i jača međuopštinska saradnja kada je u

pitanju obavljanje poslova opština i gradova koji su od interesa za sve građane.

Jako je važno podvući da iako su dosad neke opštine i gradovi sprovodili javne rasprave kada je u pitanju priprema investicionog dela budžeta, ovim predlogom zakona zapravo se uvodi obaveza svih lokalnih samouprava da konsultuju građane kroz sprovođenje javne rasprave.

Gospodine ministre, ostali ste dosledni svom stavu koji stalno ističite, a to je da su građani prioritet, odnosno da je prioritet transparentnost u radu lokalne samouprave, čime će, sigurna sam, biti zaustavljena pre svega bahatost pojedinaca u odnosu na one građane koji su im ukazali poverenje. To, nažalost, nije slučaj samo kada su u pitanju lokalne samouprave. Mi smo i danas imali prilike da se suočimo sa bahatošću ljudi koji su zloupotrebili volju građana, ali je dobro da se zakonom reguliše makar odnos prema građanima kada je u pitanju lokalna samouprava.

U istom pravcu posmatramo i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj upravi, koji će takođe doprineti otvorenom i transparentnom dijalogu sa predstavnicima udruženja, organizacijama civilnog društva i celokupnom zainteresovanom javnošću prilikom izrade zakona i drugih propisa i akata, jer se i ovde predviđa obaveza svih organa državne uprave da sprovode javnu raspravu u najranijoj fazi pripreme različitih propisa.

Smatramo da je održivi konsultativni proces javnosti i organa koji pripremaju i donose propise od izuzetnog značaja za demokratski proces kreiranja politika, u kojem svakako svi građani igraju važnu ulogu.

Ministre Ružiću, potpuno uvereni u vašu sposobnost i sposobnost vašeg tima, očekujemo da ćete brzo i uspešno realizovati sve ciljeve Ministarstva i Vlade Republike Srbije. Zato imate punu podršku Poslaničke grupe SPS, koja će u danu za glasanje podržati set zakona koji se nalazi pred nama.

O ostalim predloženim zakonima kolege su već govorile i govoriće posle mene.

Osvrnuću se još na predlog za guvernera NBS koji je Parlamentu uputio predsednik Republike gospodin Aleksandar Vučić. Suština ovog predloga jeste sadržana u obrazloženju koje smo dobili i u prilog tome govore i pozitivni rezultati. Doktor Jorgovanka Tabaković uspela je da zajedno sa Vladom Republike Srbije očuva makroekonomsku stabilnost, uz punu koordinaciju monetarne i fiskalne politike. Podsećanja radi, kada je u pitanju inflacija, ti procenti su vidljivi i ja ću kratko o njima: 2001. godine ona je iznosila 40,7%, pa 2004. godine 13,7%, pa u 2016. godini 1,6%.

Prikazani rezultati sigurno su garancija da je predloženi guverner stručan i pouzdan. U veri da će u narednom mandatu uspešno rukovoditi poslovima NBS vodeći računa o sveukupnoj ekonomskoj stabilnosti i razvoju

Republike Srbije i dobrobiti svih građana, Poslanička grupa SPS podržaće predlog za guvernera NBS. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Muamer Bačevac.

Nije tu.

Preostalo vreme SPS-a je minut i četrdeset tri sekunde.

Reč ima narodni poslanik Danijela Stojadinović.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Zahvaljujem.

S obzirom na to da je ostalo malo vremena, a namera mi je bila da govorim o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, ovo kratko vreme iskoristiću da odmah na početku pohvalim ažurnost ministra gospodina Branka Ružića i njegovih saradnika pre svega zbog ovakvog jednog biltena gde je sve stavljeno i taksativno pobrojano. I, ono što je imponantno jeste – „Uprava po meri svih nas“, znači, rečenica koja je ključna i koja daje karakteristiku svih ovih devet predloga zakona o lokalnoj samoupravi, gde se ističe da lokalne samouprave postoje zbog svojih građana i da su građani ključna tema svake lokalne samouprave.

Ono što je interesantno, što se provlačilo i ranije kroz ove zakone, a na šta bih ja stavila naglasak, to je inicijativa građana. Znači, građani mogu sada sa 5% podrške sa biračkog spiska da podnose inicijative i da saraduju međusobno da bi te zajednice bile bolje, da bi stanovništvu bilo bolje životno okruženje.

Još jedna interesantna i jako bitna stvar jesu mesne zajednice, jer je ovim zakonom položaj mesnih zajednica popravljen. To važi i za mesne zajednice i za lokalne uprave u celini.

U danu za glasanje podržaćemo ovaj set zakona. Poslanička grupa SPS podržava, inače, zdušno ministra Branka Ružića i ovo ministarstvo. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Ljupka Mihajlovska.

Izvolite.

LJUPKA MIHAJLOVSKA: Hvala, predsedavajući.

Koleginice i kolege, zaista ću se truditi da se držim onoga što je na dnevnom redu iako smo imali prilike da slušamo o svemu i svačemu.

Prvi zakon na koji ću se osvrnuti jeste Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama. Tu pre svega želim da pohvalim deo koji se odnosi na mogućnost promene matičnog broja kod osoba koje su odlučile da promene pol.

Ono na šta bih prvenstveno želela da ukažem jeste – a imala sam prilike da čujem i juče i danas od nekih kolega narodnih poslanika, iako mi jesmo na ovaj ili onaj način izabrani od strane građana da govorimo o raznim temama i da možemo da imamo mišljenja o svemu – da bi ipak trebalo da se o

određenim temama informišemo i da bi govor mržnje i jezik diskriminacije trebalo da izbegavamo. Dakle, osobe koje odluče da promene pol ne rade to iz hira. To rade pre svega zbog toga što je to pitanje i deo njihovog identiteta.

Ono što u zakonu nije do kraja definisano jeste šta se dešava u onom vakuum periodu kada osoba još uvek nije izvršila promenu pola a podvrgla se tom činu. Zapravo, čuli smo od organizacija koje se bave transrodnim osobama i raznih eksperata da postoji taj problem u tom vakuum periodu, jer ovde je rešenje da Ministarstvo zdravlja u roku od petnaest dana nakon promene pola dostavi podatak o tome i tada osoba može da izvrši promenu matičnog broja.

Međutim, vi znate da je to proces koji traje minimum dve godine, da tom procesu prethodi psihološka priprema ljudi koji se tome podvrgavaju. Uostalom, to ne bi trebalo da bude samo pitanje promene pola, već prosto samog osećaja osobe, kako se ta osoba oseća i kako vidi taj svoj deo identiteta.

Možda bi trebalo razmisliti da se nađe neko rešenje gde će ipak osobe i tokom trajanja samog procesa... Jer zbog hormonske terapije i zbog svega oni se uveliko identifikuju sa polom koji menjaju, a praktično u matičnom broju i dalje stoji onaj drugi pol.

Takođe, kao neko ko je bio članica Nacionalnog saveta makedonske nacionalne zajednice mislim da mogu da govorim legitimno o tome sa kojim teškoćama se u radu suočavaju nacionalni saveti, pa ću se malo osvrnuti i na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima.

Dobar je cilj koji je predviđen i obrazložen, a to je da se smanji politizacija nacionalnih saveta, ali iskreno mislim da je to nemoguće zato što konkretno i u ovom parlamentu, dakle u delu zakonodavne vlasti, mi imamo predstavnike određenih manjinskih zajednica čiji se glas čuje, za razliku od nekih drugih predstavnika manjinskih zajednica u Srbiji čiji glas ne možemo čuti u Parlamentu splotom različitih okolnosti.

Takođe, u svakoj Vladi Republike Srbije mi imamo bar jednu manjinsku zajednicu koja učestvuje u radu Vlade. Samim tim, za ne verovati je da se ta manjinska zajednica koja učestvuje u radu Vlade neće na neki način zalagati da manjinska grupacija kojoj pripadaju ima bolji položaj u odnosu na druge manjinske zajednice.

Ovo će se, pretpostavljam, ne mora nužno da znači, najviše manifestovati kroz član 43. Predloga zakona o izmenama i dopunama, koji se odnosi na član 119. važećeg zakona gde se kaže da budžetskim fondom za nacionalne manjine upravlja nadležno ministarstvo. To je u redu, međutim, bliže kriterijume uređuje Vlada, u kojoj, kao što smo rekli, učestvuju predstavnici određenih manjinskih zajednica.

Kvartalno izveštavanje o trošenju budžetskih fondova je, čini mi se, previše ambiciozno.

Mislim da će odredba koja se odnosi na stalne troškove nacionalnih saveta, a koji ne smeju biti veći od 50% ukupnog budžeta, biti sporna za nacionalne savete koji imaju manji budžet. Recimo za savete koji imaju godišnje budžete oko 70.000 evra, neka je to u proseku 6.000 evra mesečno; vi za taj novac, ako želite da imate profesionalce, pravnike zaposlene u nacionalnim savetima, treba da održavate sajt, da plaćate knjigovođu, mislim da to nije dovoljan iznos sredstava.

Imam još nešto, ali neke stvari smo rešavali kroz amandmane.

Nemam mnogo vremena pa bih se samo osvrnula i na Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisama. Vi ste predvideli da se pripadnici nacionalnih manjina koje učestvuju sa 2% u ukupnoj populaciji Srbije mogu obratiti na jeziku nacionalne manjine kojoj pripadaju u Parlamentu. A mi smo razmišljali korak dalje, i volela bih da čujem ministra šta misli o tom predlogu, da pripadnici nacionalnih zajednica koje u jedinici lokalne samouprave čine 2% od ukupnog stanovništva jedinice lokalne samouprave mogu u gradskoj ili opštinskoj skupštini da se obrate takođe na jeziku nacionalne zajednice kojoj pripadaju. Tako bi, recimo, u Pančevu pripadnici makedonske nacionalne zajednice mogli da govore na svom jeziku.

Pitanje za predstavnika Visokog saveta sudstva. Ne sumnjam da su se stvorili zakonski uslovi za izbor novih sudija, niti ću se baviti njihovim biografijama, ali prema Izveštaju Evropske komisije o napretku Srbije kaže se da je Vrhovni kasacioni sud utvrdio da s punim radnim vremenom u Srbiji ima 2.586 sudija, što je na 100.000 stanovnika 37 sudija, evropski prosek je 21, a sudstvo nam je i dalje neefikasno.

(Predsedavajući: Privedite kraju, kolegice.)

Po ovom podatku možemo zaključiti da nama neefikasnost sudstva ne proizlazi iz manjeg broja sudija, nego je problem u nečem drugom. Šta se može po tom pitanju uraditi s obzirom na to da, što se tiče reforme pravosuđa, prema svakom izveštaju Evropske komisije i dalje dobijamo vrlo negativne ocene? Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem.

Pomenuli ste dosta interesantnih pitanja. Jedno od prvih koje ste spomenuli je praktično tema vezana za Zakon o matičnim knjigama. Ovim predlogom zakona je propisana promena pola u matičnim knjigama rođenih. Ono što takođe piše jeste da će Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave sa Ministarstvom zdravlja propisati postupak upisa i obrazac koji će lekar popuniti, potpisati kada lice promeni pol.

Nema vakuuma, zakon stupa na snagu 1. januara 2019. godine i do tada će taj podzakonski akt koji će tretirati ovo pitanje biti završen, mi ćemo

zajedno sa Ministarstvom zdravlja taj obrazac formatirati na način koji je adekvatan. Nakon potpisanog obrasca od strane nadležnog lekara, matičar će upisati u matičnu knjigu rođenih promenu pola. Naravno, Ministarstvo zdravlja će, kao stručnjak za tu oblast, opredeliti trenutak u tom procesu kada će lekar izdati tu potvrdu o činjenici promene pola, a ovo je praktično formalizovanje tog zdravstvenog nalaza.

Što se tiče finansiranja iz budžeta, mislim da je nadzor nad trošenjem tih sredstava... Taj budžet, a imamo tri nivoa budžeta (dakle, budžet Republike Srbije, budžet autonomne pokrajine i budžet lokalnih samouprava), sav taj novac i sva ta sredstva su sredstva poreskih obveznika. Mislim da je važno da kao država vršimo nadzor nad trošenjem tih sredstava. A takođe je važno da nacionalni saveti nacionalnih manjina rade ono što je zakonom predviđeno. Tako da ovaj predlog praktično ide u pravcu toga da se zadovolji sadržajem ono što jeste funkcija nacionalnog saveta, a ne da se sredstva potroše isključivo za plate, jer, plastično govoreći, koja je onda funkcija nacionalnog saveta.

Što se tiče manjih nacionalnih saveta, podsećam vas da smo prošle godine aktivirali taj budžetski fond za nacionalne manjine, ove godine ga podigli na iznos od 21.800.000 dinara, da na te projekte mogu, odnosno, sada je konkurs završen, ali je, mislim, pristiglo od 164 aplikanta. Naravno, nevladine organizacije i organizacije koje osnivaju nacionalni saveti imaju pravo da apliciraju i, takođe, na taj način se neka dodatna sredstva mogu opredeliti za nacionalne savete. Takođe, ono što stoji na raspolaganju nacionalnim savetima, to su donacije, na koje imaju pravo i koje mogu koristiti. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Momo Čolaković.

Izvolite.

MOMO ČOLAKOVIĆ: Hoćete, Rističeviću, sestri da može da se radi?

Poštovani potpredsedniče i predsedništvo, poštovani ministre Ružiću sa saradnicima, uvaženi narodni poslanici, žao mi je što predstavnici Visokog saveta sudstva nisu danas ovde prisutni, da nešto kažemo i u vezi sa kandidatima koje su oni predložili.

Uvažena poslanica Vera Paunović je iznela osnovne stavove poslaničke grupe Partije ujedinjenih penzionera Srbije u vezi sa predlozima zakona koji su danas na razmatranju u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Meni je ostalo nekoliko minuta da saopštim još nekoliko naših stavova u vezi s tim i posebno u vezi sa predlogom kandidata za guvernera i predlogom kandidata za predsednike sudova.

Dobro je i pozitivno, gospodine ministre, što ste prepoznali mesnu zajednicu kao mesto gde se živi, mesto gde se rešavaju problemi porodice,

pojedinaца i građana. Zbog toga mislim da je veoma bitno što danas razmatramo – i, nadam se, usvojićemo – ovaj set zakona vezan za lokalnu samoupravu.

Uloga mesne zajednice je veoma značajna i bitna. Nećemo se vraćati na period iz kojeg ja potičem, ali je veoma značajno i bitno da prepoznamo mesnu zajednicu gde se čovek uključuje i gde je kopča u ostvarivanju vlasti i prava, ustavnih i zakonskih regulativa. U tom smislu pozdravljam i prihvatom ono što je naša uvažena poslanica iznela, da ćemo podržati ove zakone. Tu se, mogu da kažem, ostvaruje i političko i društveno delovanje svakog građanina.

Posebno ističem, i ovo je veoma značajno, o tome nije bilo reči, da se radi o preko 4.000 sela u Srbiji, a to je preko 4.000 mesnih zajednica, gde žive ljudi koji su uglavnom starijeg doba i korisnici penzija. To je veoma značajno za nas. Zbog toga mislim da treba da podstaknemo ono što ministar Milan Krkobabić radi i deluje, a to je da u svakom selu mora biti zadruga, mora biti lekar, mora biti crkva, mora biti pošta itd.

Lično mislim da taj spoj ministarstava i saradnja između pojedinih ministarstava mora biti mnogo bolja nego što je sada. U tom smislu posebno ističem tu potrebu, brigu o starima i brigu o korisnicima penzija koji se nalaze u tim mesnim zajednicama, a mogu da kažem da je to blizu dva miliona građana naše države. Zbog toga i prihvatom predloge ovih zakona i mi ćemo u danu za glasanje to podržati.

Takođe napominjem... Vi ste, gospodine ministre, napomenuli da je neko podržao predlog, o kome je posebno dr Laketić govorio, da se Bor i Prokuplje proglase gradovima. Podsetiću vas, vi ste bili tada narodni poslanik, da je naša poslanička grupa 2016. godine predložila amandman u vezi s tim da se te dve opštine već tada proglase gradovima. Ja lično mislim da je to jako dobro i mi ćemo to podržati.

Druga stvar koja je veoma značajna za nas, to je pitanje izbora guvernera Narodne banke. Ovde je bilo dosta reči, potpredsednik Arsić je o tome najviše govorio, zašto Jorgovanka Tabaković treba da bude ponovo guverner. Ističem još jedan elemenat koji je veoma bitan – Narodna banka Srbije izvanredno saraduje sa Narodnom skupštinom Republike Srbije, posebno sa Odborom za finansije. Lično mislim da to treba podržati i mi ćemo tu podršku dati.

I treća stvar ...

(Predsedavajući: Privedite kraju, gospodine Čolakoviću.)

... Neprisustvo predstavnika Visokog saveta sudstva, mi ćemo podržati predloge koje su dali. Zahvaljujem na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Desanka Repac.

Izvolite.

DESANKA REPAC: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pozdravljam gospodina ministra sa saradnicima. Ja bih nešto rekla o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi.

Lokalna samouprava je osnovna organizacija vlasti. Razvijenost lokalne samouprave je jedan od uslova demokratije i pravne države. Država ima obavezu da stvori uslove za kontinuirano funkcionisanje lokalne zajednice kao celine. Koliki je značaj lokalne samouprave, svedoči usvajanje Evropske povelje iz 1985. godine od strane Evropskog saveta, koja jamči osnove lokalne demokratije i najvažnije elemente statusa lokalne samouprave.

U Srbiji jedinice lokalne samouprave jesu opštine, gradovi i Grad Beograd.

Ovaj zakon uvodi neke novine i pravi izmene. Zakon treba da omogući bolju međuopštinsku saradnju, unapredi mehanizme neposrednog učešća građana u obavljanju poslova lokalne samouprave, obezbedi učešće javnosti u pripremi nacrtu zakona i drugih propisa organa državne uprave.

Izmene i dopune Zakona o lokalnoj samoupravi omogućiće da se bolje primene instituti neposredne demokratije i da se građani više uključe u donošenje odluka koje su važne za njihove zajednice. Ovim zakonskim izmenama predlaže se obavezno konsultovanje građana u pogledu kreiranja budžeta lokalnih samouprava u oblasti investicija. Po rečima ministra, neke opštine to već čine, ali to treba postati obaveza svih ostalih lokalnih samouprava.

Biće unapređeno funkcionisanje mesnih zajednica i njihov odnos sa pojedinim organima lokalne samouprave, radom skupštine, opštinskog veća i opštinske uprave.

Cilj je da se unapredi proces konsultacije sa javnošću koja je zainteresovana da učestvuje u najranijim fazama pripreme propisa, pa se već kroz izmene i dopune Zakona o državnoj upravi predviđa da pored obaveznog postupka javne rasprave javnost bude obavestena i uključena u najranijoj fazi primene nacrtu zakona.

Ja dolazim iz lokalne samouprave Subotice, koja je posle totalnog uništenja Demokratske stranke krenula da se obnavlja i razvija. Dobra vertikala za njenu obnovu je – grad, Pokrajina, Republika. Veliki značaj čini Srpska napredna stranka, na čelu sa Aleksandrom Vučićem.

Subotica je bila jedna od retko razvijenih opština, koja je imala na desetina fabrika. Dvanaest godina vladavine Demokratske stranke u Srbiji, odnosno šesnaest u Vojvodini, uništile su Srbiju i razorile njenu budućnost. To je bruka Srbije! Od fabrika su samo ostali portiri. Radnici, preko 30.000, ostali su na ulici. To su uradili menadžeri koji su pribavljali materijalnu korist za sebe kroz pljačkaške privatizacije, nameštene tendere, burazerske procete,

provizije, čerupanje državnog budžeta. Samo se setite vaših kriznih štabova, kako ste tukli ljude i menjali ih, stavljali svoje na direktorska mesta.

Političke lekcije ne mogu da nam dele oni koji su bukvalno razorili zemlju, iza kojih je ostala najveća stopa nezaposlenosti i siromaštva u Evropi. Upropastili ste sve ugledne firme, dozvolili ste kriminalu i korupciji da se razmahnu.

Sve dok nas budete napadali, mi ćemo znati da smo na pravom putu, u časnoj i bespoštednoj borbi za bolji život naših građana, uz Srpsku naprednu stranku i Aleksandra Vučića. Mislim da u Srbiji nema nijedne mesne zajednice, odnosno lokalne samouprave koju Aleksandar Vučić nije obišao i počeo neku obnovu i neko ulaganje.

Toliko ste nas uništili, sve ste upropastili, svaki pedalj ove zemlje i trebaće još dugo, dugo vremena za njen oporavak.

Ja dolazim iz zdravstva, gde se bolest ne leči simptomatski, onako kako simptom nalaže, neko se leči kauzalno i mislim da se aspirinom ne može lečiti karcinom koji ste vi napravili Srbiji.

Uz pomoć SNS-a i Aleksandra Vučića gradi se i radi u svim lokalnim samoupravama. Rad aktuelne vlasti su dela, a ne reči. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Imamo, kao i obično, čudnu raspravu, koja je neobična, što može nekada da bude dobro, nekada loše. U našem slučaju, to retko kada bude dobro, odnosno skoro nikad.

Slušali smo ovih par dana različite diskusije o svemu i svačemu. Osim napisanih, i sa teškom mukom pročitanih, sastava koje čujemo sa druge strane, svaka iole ozbiljnija rasprava je bila daleko od teme, od ovih predloga zakona koji su pred nama. To nije dobro ne samo zbog medija, zbog građana Srbije, koji verovatno vrlo slabo prate Skupštinu jer, praktično, ako nisu željni nekih bizarnosti, primitivizma i kršenja svega što ima veze s parlamentarizmom, nemaju mnogo šta ni da vide.

Svašta smo slušali danas. U prepodnevnoj raspravi jedno sat i po, možda i dva, bilo je posvećeno Saši Paunoviću iz Paraćina, koji se po zakonu, pravilima, dobrim običajima, obratio Kongresu lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope svojom žalbom da ima probleme zato što je predsednik, vlast u jednoj lokalnoj samoupravi i misli da ima pritiske centralnih vlasti na sebe, koji su daleko od onoga što bi bili zakonski i normalni odnosi. To je proglašeno izdajom.

Koliko se ja sećam, još uvek u Krivičnom zakonu Srbije postoji i to krivično delo – izdaja. Ako ne postoji, onda postoje krivična dela koja su blizu toga. Tako da kada neko misli da je neko izdajnik, da neko radi protiv interesa svoje zemlje, prvo što treba da uradi jeste da podnese krivičnu prijavu protiv njega, da zakonskim sredstvima, posebno ako je vlast... Time daje i afirmaciju institucija i poštovanju zakona, što nam je inače jedna od najvećih, permanentnih zamerki prijatelja iz Brisela, prijatelja, ako hoćete sa navodnicima ili bez navodnika, kako god ko želi, kažu – tu ste ostvarili neke napretke, ovamo niste, tamo jeste delimično, ali ništa niste uradili na poštovanju zakona.

Zamislite jednu državu za koju kažu – imate možda sređen fiskalni sistem, možda sređene javne finansije, možda ovo, možda ono, ali sigurno ne primenjujete zakone. Kako onda mislite, nije važno da li ćemo biti deo EU, kako mi da živimo u državi koja ne primenjuje zakone?

Ja mislim da je Saša Paunović iskoristio svoje pravo da se žali. Koliko se sećam te procedure – a nekada davno, neke 1997. godine prošlog veka, bio sam predsednik Stalne konferencije gradova i opština, koja se tada zvala Jugoslavije, sada Srbije – to je potpuno normalna stvar. U to vreme, u vreme težeg terora, Miloševićevog terora, desilo se da predsednik skupštine, gradonačelnik jednog opozicionog grada, bude na čelu Stalne konferencije gradova i opština, a da je, pored toga, i predsednik Saveza slobodnih gradova u to vreme.

Hoću da kažem da je vreme da se vratimo onome što jeste uloga, značaj, mesto, pijedestal ovog doma u kome se nalazimo, a to je da se ovde vode ozbiljne rasprave o temama koje su na dnevnom redu.

Da se u ovo malo vremena koliko mi je ostalo osvrnem na par stvari. Prvo, nedopustiva je zajednička rasprava o lokalnoj samoupravi, guverneru i Agenciji za borbu protiv korupcije. Onda možemo da pričamo o svemu, o Narodnom muzeju, o kanalizaciji i borbi protiv belih miševa, kome to već smeta. Hajmo da se vratimo, da poštujemo sebe i ovaj dom, ne zbog sebe nego zbog građana Srbije.

Guvernerka koja je predložena je već ceo mandat, možda i više, na toj funkciji. Podeljena su mišljenja vlasti i opozicije da li to što ona radi jeste dobro ili nije dobro. Mislim da ona ima jednu nepremostivu prepreku da bude na tom mestu – ona je zamenik predsednika jedne stranke, i to stvarno ne treba da bude. Može da podnese ostavku na to mesto. Pošto ja nju jako dugo znam, mislim da ima dovoljno iskustva, ako ne i verifikovanih znanja za taj posao, da može da obavlja taj posao odlukom skupštinske većine, ali to što birate zamenicu predsednika vaše stranke na mesto gde apsolutno nema mesta politici jeste besmislena stvar.

Da vas podsetim, ja sam smenio jednog guvernera koji se zvao Mlađan Dinkić, pre puno godina.

Imamo izbor, zajedno s tim, i za člana Odbora Agencije za borbu protiv korupcije. Moram da upozorim kolege poslanike svih boja i opredeljenja da nam je predsednica Skupštine utajila, odnosno sakrila, odnosno nije nas obavestila o jednom dopisu koji je dobila prekuče, 11. juna, gde joj se obraća Poverenik za informacije od javnog značaja, koji kaže: „Gospodo predsednice, obraćam vam se jer smatram svojom obavezom da pažnju vas, a vašim posredstvom kao predsednice i svih narodnih poslanika“, znači trebalo je da bude poslato i nama, „skrenem na mogući predmet razmatranja u Narodnoj skupštini koji bi se bez osnova vezivao za instituciju Poverenika“. On kaže u daljem tekstu, da ne čitam sve, da su nezakoniti predlozi, da imamo dva nezakonita predloga o kojima treba da odlučujemo. Jedan je predlog koji su zajedno utvrdili još 2015. godine Poverenik za informacije i Poverenik za ...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Živkoviću.)

Da, hoću.

... Gde je novi Poverenik za zaštitu prava građana povukao taj predlog, a onda je dao svoj predlog, na koji nema pravo jer taj predlog mora da bude predlog dva poverenika.

Samo hoću da vam ukažem da pored svih nezakonitosti koje su obeležile rad ovog i prethodnog saziva.... Ne mogu da glasaju o nečemu što nema veze sa strankom.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Živkoviću.

Po Poslovniku, narodni poslanik Aleksandar Marković.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Član 107. Narušeno je dostojanstvo Narodne skupštine zato što je prethodni govornik spominjao teror, urušavanje institucija i slične stvari, a o institucijama države govori čovek koji je urušio sve institucije, čovek koji je zaveo vanredno stanje, sećate se „Sablje“, svi se sećamo „Sablje“, kada je hapsio ljude, desetine hiljada ljudi pohapsio potpuno neosnovano. O teroru priča čovek koji je zapalio ovu zgradu. Zapalio ovu zgradu! Kada ste prebijali ljude samo zato što imaju drugačiji politički stav, upadali sa oružjem u institucije tadašnje Savezne Republike Jugoslavije.

Molim vas, mislim da ste morali da ga opomenete, da ga prekinete i izreknete mu opomenu. Zahvaljujem.

(Zoran Živković: Povreda Poslovnika!)

PREDSEDAVAJUĆI: Polako, kolega Živkoviću, prvo da odgovorim kolegi Markoviću.

Kolega Markoviću, ja zaista ne mogu da utičem na narodne poslanike šta će da govore. Znam da je gospodin Živković neke stvari rekao na svoju

štetu, recimo, da je smenio guvernera Mlađana Dinkića glasovima iz Bodruma. Ali ja ne mogu da ga sprečim da nanosi sam sebi štetu.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni?

(Aleksandar Marković: Ne.)

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Član 107. Prvo, prethodni govornik...

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Živkoviću, bilo je 107.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Član 106.

PRESEDAVAJUĆI: Sada 106, u redu. Nastavite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Dozvolili ste kolegi da zloupotrebi instituciju povrede Poslovnika i, pored toga, da izrekne pet-šest sumanutih rečenica kojima je povredio mnoge druge članove Poslovnika.

Prvo, ako je on uveren da je neko spaljivao ovu skupštinu, da sam to ja, bilo je vreme, a ni sada nije kasno, da podnese krivičnu prijavu protiv mene povodom toga.

S druge strane, da sam hapsio, da sam uveo vanredno stanje, žao mi je što kolega nema minimum poznavanja materije koju bi morao da zna, ali vanredno stanje ne uvodi predsednik Vlade, nego to predlaže predsednik države, a Vlada sprovodi mere iz te oblasti.

Treća stvar, 10.000 ljudi nije privedeno bez osnove, nego su svi prevedeni sa puno osnove. I malo je bilo, trebalo je još.

Opravdano je što kolega pamti to, i ako oseća jedan nivo straha zbog toga što se desilo u „Sabli“, njegov strah je potpuno opravdan. Ali to nema nikakve veze... (Isključen mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Živkoviću, moram da vas prekinem.

(Zoran Živković: Ako morate, ja vam čestitam.)

Moram da vas prekinem da ne biste vi sada narušavali dostojanstvo, odnosno ja narušio dostojanstvo Narodne skupštine tako što bih vas pustio da pričate šta vam padne na pamet.

Vi ovde pretite da ćete, ukoliko se vratite na vlast, da hapsite ljude mimo Ustava, jer je celo vanredno stanje bilo neustavno. Da li sam ja dobro razumeo?

(Zoran Živković: Nisi razumeo ništa.)

PRESEDAVAJUĆI: Ja sam odlično razumeo.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o ovome?

(Zoran Živković: Naravno!)

Izjasniće se.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem.

Član 108. reklamiram iz prostog razloga što je Aleksandar Marković izrekao niz veoma grubih kvalifikacija na račun gospodina Zorana Živkovića.

Optužio ga je ne samo da je palio Skupštinu, već da je mimo Ustava i mimo zakona naredio hapšenje, odnosno akciju „Sablja“ u kojoj je uhapšeno 10.000 ljudi.

Morali ste da ga prekinete, ali sada vidim da ni vi, gospodine Arsiću, ne znate do kraja... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Božoviću, prvo, ja nisam taj koji je u stanju da meri ocene Ustavnog suda, nisam vlastan za tako nešto. Znam samo da predsednik Republike ima ustavno ovlašćenje da pokrene po određenoj situaciji vanredno stanje. U tom trenutku, da vas ispravim, da ne biste nastavili dalje da sebe blamirate, predsednik Republike Srbije nije ni postojao, nego vršilac dužnosti, koji samo obavlja neophodne poslove. Nije postojao ni ustavni osnov da se zavede vanredno stanje. To je rekao Ustavni sud, a ne kolega Marković.

Prema tome, kolega poslanice, kao i svi drugi, po Zakonu o Ustavnom sudu, čini mi se da je član 167, svi su dužni da poštuju i izvršavaju odluke Ustavnog suda, pa i narodni poslanici.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Niste mi dali, gospodine Arsiću, da završim.

Akcija „Sablja“ je, kao što i sami znate, sprovedena nakon ubistva premijera, premijera Republike Srbije, kojem vaša stranka želi da odaje priznanje za sve što je uradio u svom životu. Vlast SNS-a je nastavila sa politikom da treba da se obeleži mesto stradanja Zorana Đinđića.

Dakle, akcija u kojoj je uhapšeno deset hiljada kriminalaca i mafijaša u Srbiji ne može da bude neustavna.

Ono što je vaša greška danas jeste to što niste opomenuli gospodina Markovića kada je iznosio paušalne ocene time što je optužio Zorana Živkovića da je on palio Parlament. To nije istina. Zna se ko je palio Parlament jer je hteo da izazove krvoproliće u Srbiji 2000. godine.

Prema tome, ono što se... Mnogi od vas su tada bili u Parlamentu, zapaljenom, koji danas sede u klupama Srpske napredne stranke. Ali ono što je suština jeste da ste morali da opomenete gospodina Markovića da mu takve stvari više nikada ne padnu na takvu pamet kakvu ima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Pošto sam dužan da vam odgovorim, kolega Božoviću, ja ne znam nikoga od poslanika SNS-a ko je palio Parlament, s jedne strane. S druge strane, vi ste pravnik pa znate da je vanredno stanje zavedeno na neustavan način i da je policija, tužilaštvo sve dokaze koji su bili pribavljeni suprotno Ustavu moralo da odbaci od strane suda.

(Zoran Živković: Netačno, Ustav ne definiše to, sudi se na osnovu zakona.)

Tako da je čak, hteli vi to da prihvatite ili ne, vanredno stanje pomoglo da neki budu danas na slobodi zato što su dokazi pribavljani suprotno Ustavu.

Gospodine Živkoviću, ne bih da polemishem s vama o tome.

(Zoran Živković: Dajem vam samo savet.)

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Povredili ste član 103. Vi ste bili dužni da ovom „drvenom advokatu“, koji brani ono što se ne može braniti, oduzmete reč i izreknete opomenu jer je branio nešto što se braniti ne može.

Znači, jedan kriminalni akt kao što je ubistvo premijera ne može biti opravdanje za deset hiljada puta veći kriminal koji je gospodin Živković sproveo tokom „Sablje“ hapseći političke protivnike, trpajući ih u zatvor bez ikakvog razloga i dokaza.

Prema tome, „drveni advokati“ nek se bave nadripisarstvom na drugom mestu a ne u Skupštini. A vi ste morali da mu uzmete reč i prekinete ga, jer taj zlikovački čin koji je zloupotrebljen da bi se borilo sa političkim protivnicima, da bi Srbija platila zbog toga ogromnu svotu štete, koji uopšte nije doprineo da se ubice premijera pronađu i procesuiraju, ni na koji način se ne može braniti. Hvala.

(Zoran Živković: Povreda Poslovnika!)

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, član 103, u vezi s članom 107.

Ja sam jedini u ovoj sali koji je glasao za pokojnog premijera, jedini koji sam glasao za pokojnog premijera Đinđića. Može se neko ceriti koliko hoće, ali s tim u vezi da izjavim da je vanredno stanje uvedeno protivustavno. Tadašnji Ustav je rekao da se vanredno stanje može uvesti na delu teritorije Republike Srbije. Ono je uvedeno, preko Nataše Mičić, na celoj teritoriji Republike Srbije.

Sve što je proisteklo, i zakon koji je donet bio je mešavina zakona o vanrednom stanju i ratnom stanju, i zato je Ustavni sud rekao šta je rekao, i zato su sva ona hapšenja i odluke bili gotovo ništa. Od 12.000 razvaljenih vrata, 2.000 je zadržano, a, mislim, samo par stotina procesuirano.

Kad se vanredno stanje uvodi, uvodi se da se otklone razlozi, a razlog je bio ubistvo premijera.

Moj kolega poljoprivrednik je bio savezni ministar policije i dopustio je da mu ubiju premijera jedne federalne jedinice. I još gore, seo je na njegovo mesto. I još gore, republičkog ministra unutrašnjih poslova, koji je bio u momentu ubistva ministar unutrašnjih poslova, ponovo je stavio u Vladu. Dakle, sami zaključite kolika je odgovornost mog kolege poljoprivrednika za ubistvo premijera Đinđića, za koga sam samo ja glasao.

I kad on priča o tome kako se išlo na lekarski pregled, jeste Đinđić vodio ministre na lekarski pregled. Ali on nije vodio ministre na lekarski pregled jer nije mogao da povede ni sebe. Hvala.

(Zoran Živković: Povreda Poslovnika!)

PREDSEDAVAJUĆI: Sada, u skladu sa članom 112. Poslovnika, određujem pauzu u trajanju od tri minuta.

(Posle pauze.)

PREDSEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovo je po redosledu, da ne bude neke zabune.

Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine Arsiću, nije moj kolega poljoprivrednik oborio Dinkića guvernera, obrnuto je. Zbog glasanja iz Bodruma i podruma, verovatno podruma pića, Dinkić se revanširao tako što je oborio vladu mog kolege poljoprivrednika.

Kad već govorimo o lokalnim samoupravama, postoji lokalna samouprava Vračar, u kojoj je moj kolega poljoprivrednik najavio protest u ponedeljak, evo ovde i, gle čuda, uz obećanje probao da blokira Nebojšinu ulicu, stao čovek na pešački prelaz. Evo, ako to nije tačno, ako se juče nije desilo, ja onda snosim punu materijalnu i svaku drugu odgovornost. I, došao pauk, nova pravila, došao pauk i odneo vozilo. I sad verovatno moj kolega poljoprivrednik mora iz šteka malo da izvadi i da to plati.

Kako je funkcionisala njegova lokalna samouprava kad je on bio vlast, a više je delio slast, nego vlast? On jeste bio savezni ministar, jeste bio republički premijer, ali nikada nije znao da vlada sobom. Onaj ko ne zna da vlada sobom, ne može da vlada nad drugima. Ima još jedna poslovice, koja glasi da je onome ko je vladao nad drugima nenasnosna vlast drugih nad njim. On to očigledno pokazuje. Blokirao je Nebojšinu ulicu, to su mu odneli, ali, gle čuda, sad znam, njegova lokalna samouprava je funkcionisala tako... Ljudi se udružuju u lokalnu samoupravu jer ne može svako sebi da nosi smeće, ne može svako sebi da pravi ulice, puteve itd. i zato plaćaju ljudi neke račune da bi se to uradilo. E, on je svojim građanima rekao – račune u bure. Zašto baš u bure, što nije našao kantu? Tek onda, posle tih čuvenih računa – baci u bure, što se građanima osvetilo jer su morali to da plate uz kamatu, tek mi je onda bilo jasno zašto su ga zvali Zoran, kolega poljoprivrednik, „Rubin“. Znači, mi smo nekada, dok smo bili u Skupštini Srbije i dok je on pričao kako je funkcionisala lokalna samouprava, imali običaj da kažemo Zoran „Politrić“.

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.)

U poslednje vreme on je, izgleda, Zoran „litrić“, izgleda da radi indžekšn, direktno ubrizgavanje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Zoran Živković.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Član 107, dostojanstvo. Ponovo ste dopustili da neko priča van dnevnog reda, da priča ortodoksne laži o drugom poslaniku, da iznosi apsolutne neistine na sve strane.

Da bih dokazao svoje tvrdnje, moram da vam kažem jednu poražavajuću činjenicu. Mislim da je to bio neki 18. mart 2003. godine, u trenutku kada me je Narodna skupština Republike Srbije birala za predsednika Vlade, i prethodnik je glasao za mene. To smatram jednom od najgorih stvari koje su mi se desile u životu, ali šta da radite. Takođe, glasao je i za onog ministra unutrašnjih poslova Srbije za koga je rekao malopre da bi bilo... Bez obzira na nezasluženo iskustvo u Parlamentu, kolega bi morao da zna da ne bira premijer ministre, nego da poslanici biraju ministre, te je on svojim glasom glasao za sve ono protiv čega sada, navodno, ima stavove.

Njegove neistine i laži su procenjene na nekoliko desetina miliona evra. To vam je kao pedeset silosa da popasete, da neko, ne vi naravno, da neki pacovi, miševi, lemuri, primati i neke druge sorte pojedju, a sve je to bilo u deviznim, u robnim rezervama, još je daleko od deviznih.

Prema tome, ja vas molim, predsedavajući, vi ste danas jednom već pokazali da imate dobar način da vodite Parlament, molim vas da zaštitite srpsku javnost od ovoga što nam se desilo malopre.

Takođe, neke kolege mi se žale, koje sede tamo blizu, da se javlja neki neprijatan miris sa te strane... (Isključen mikrofonom.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem. Ne smatram da sam prekršio navedeni član Poslovnika iz prostog razloga što je kolega Rističević govorio po redosledu. Teško je predvideti, nemoguće je predvideti o čemu će i na koji način poslanik sagledavati aktuelnu temu, a koliko sam shvatio, on je govorio o jednoj lokalnoj samoupravi i načinu na koji je vođena ta lokalna samouprava.

Moram da vas pitam svakako – da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika?

(Zoran Živković: Naravno! Hvala.)

Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, član 108, gospodine predsedavajući, morali ste da preduzmete neke mere.

Ovaj Balša Božović koji se tu ceri valjda deli utiske kolege poljoprivrednika Zorana Živkovića, čuvenog vinodelca, čuvenog vinodelje. Samo da podsetim da je otac Balše Božovića bio telohranitelj Zorana Đinđića.

Evo vam još jednog utiska. Što se tiče utiska Zorana Živkovića da sam ja imao tu nesreću da glasam za njegovu vladu, iz pijeteta prema pokojnom premijeru, dakle, nijednog trenutka nije osporio da je bio savezni ministar, da je Balšin otac bio svojevremeno telohranitelj, da je Mihajlović bio republički ministar, da je on predložio ponovo Mihajlovića za sastav Vlade. I da ga podsetim da poslanici glasaju u celini, ne glasaju po ministarskim mestima i, tačno je, iz pijeteta prema gospodinu Đinđiću, pokojnom premijeru, mi smo glasali za Vladu Zorana Živkovića.

Sada, po pitanju Balašević i smrada sa farme, to ne govori o meni, to govori o njima. To je njihovo mišljenje o poljoprivrednicima. To je ono na šta se Balša ceri. To je ono kada napišu farmeru, kao „majmune“, kao što Balša Božović napiše meni. To nije mišljenje o meni, to je mišljenje o svim farmerima, jer oni misle da tanjir koji im miriše tri puta dnevno ne pune upravo ti farmeri.

Što se tiče robnih rezervi, treba da pita svog potpredsednika Čedomira Jovanovića. Ja sam ga uhvatio u krađi, 22.500 tona od ukupno 80.000 tona je nestalo u Krčedinu. I, gle čuda, vlasnik tog silosa je bio Dobrivoje Sudžum, čovek koji je potpisao Živkoviću čuvenih 525.000 za vinograd.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.

Kolega Rističeviću, ne mislim da sam prekršio Poslovnik, navedeni član Poslovnika. Koliko sam shvatio, i vi i gospodin Živković ste insistirali na jednom, a to je da se držimo dnevnog reda i da ovu sednicu uvedemo, nastavimo sa jednim demokratskim dijalogom.

Upravo iz tog razloga sada ću ponovo napraviti pauzu, shodno članu 112, u trajanju od jednog minuta, a onda nastavljamo po redosledu prijavljenih narodnih poslanika. Zahvaljujem.

(Posle pauze.)

PREDSEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom po redosledu prijavljenih narodnih poslanika.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Nije baš neka prijatna atmosfera i gotovo se čovek oseća neudobno. Koliko smo se juče držali u okvirima, danas smo o svemu pričali samo ne o dnevnom redu i ovim tačkama koje su važne. Naravno da ima razloga i potrebe i za nekom političkom raspravom, dijalogom, polemikom i zato uvek podržavam to da se replike dozvole a da se ne zloupotrebljava Poslovnik.

Bilo kako bilo, zaista jeste loše, skandalozno, kako god hoćete, ovo objedinjavanje baba i žaba u našem dnevnom redu, plus izuzetno mali rok, znači samo 24 sata, za pripremu o tako različitim tačkama dnevnog reda. Ja nisam supermen kao neke moje kolege koje su navodno sve to proučile, ali u onome što sam pogledao ima naravno, kao i obično, i kvalitetnih predloga, i manje dobrih, i mogućnosti i potrebe da se amandmanski interveniše. Ali to će, naravno, ostati u drugom, trećem planu jer ova, čak ni dnevno-politička nego neka gora reč treba, borba ili potreba, želja, impuls prevladava i onda na kraju više niko ne zna o čemu je bilo reči.

Elem, ja sam imao dobru volju da glasam za ove predloge – pa me je kolega Živković zbunio jer nisam znao za ovaj dopis koji on pominje – za članove Agencije za borbu protiv korupcije, i gospodina Živojina Rakočevića, koga lično znam i mislim da će dobro obavljati taj posao, i gospodina Janka Lazarevića. Dakle, mislim da su to kvalitetni, različiti ali kvalitetni predlozi, da bi mogli da doprinesu radu te agencije. Međutim, sada ću se raspitati da vidim koje je prirode proceduralna primedba i ovo pismo koje je kolega Živković navodio. To kažem zbog toga što, bez obzira na to što neće naš glas, naše grupe odlučiti, prosto treba da se trudimo, koliko možemo, da govorimo stvari i da odlučujemo ne na zvonce ili na nečiju komandu, bilo čija bila ta komanda, nego po nekoj savesti, pa koliko dobro ili pogrešno procenimo.

Isto tako, pozdravio bih ova rešenja, i to je već pominjano više puta od strane kolega sa oba dela ove sale, i dobro je što će se naći konačno mesto i rešenje za mesne zajednice, koje su nekoliko godina bile u bezvazдушnom prostoru, i da bi valjalo da se tu negde nađe prostora. Ali ono što je problem jeste to što takva dobra rešenja negde ostaju u drugom-trećem planu ove naše dnevno-političke borbe. Znači, dobro je i lepo je što će se naći neko institucionalno mesto za tu važnu, potencijalno važnu ili najosnovniju, najelementarniju instituciju demokratije u ovom sistemu, ali da ...

S druge strane, podržavam i ovo da Bor i Prokuplje, dve opštine, dobiju status grada ako će to značiti, kao što smo već čuli, tim sredinama, možemo to da podržimo. Međutim, mislim da tu ima potrebe, i to pitam direktno gospodina ministra, za ozbiljnim preispitivanjem te politike dodeljivanja statusa grada, a posebno statusa opštine. Velika je asimetrija tu širom Srbije, jako su različiti kriterijumi. Znam da ne može biti kriterijum samo veličina i broj stanovnika, ali mislim da tu treba ozbiljno poraditi na toj rekonstrukciji.

Ovo je sada linija manjeg otpora, to su administrativni centri, to su najveće opštine u tim okruzima i onda će dobiti status grada. Neka dobiju, nadam se da će im biti od neke koristi.

Ali, pravo da vam kažem, imate mesne zajednice u Srbiji, u Vojvodini (Batajnicu, Futog, Sivar), dakle imate neke mesne zajednice koje su maltene veće ne od opština nego od gradova, odnosno od ovih gradova koji imaju

status grada. Dakle, to je jedna ozbiljna anomalija i tu prosto treba promeniti i politiku dodeljivanja statusa opštine, a možda i statusa grada. To sada možda nama nije važno, ali nije tako nebitno.

Ono što pak jeste najvažnije i čime sam hteo da završim, a kao mali prilog ovoj diskusiji koja se vodi u ovoj atmosferi– znate, pravda je kada smo ravnopravni, kada imamo sličan tretman, kada predsedavajući imaju sličan tretman. Ja ću samo malo ilustrovati da vidite u kakvoj atmosferi i šta smo sve čuli, i to ne najgore stvari koje su predstavnici opozicije čuli od predstavnika vlasti ovde samo tokom današnje rasprave, i time završavam.

Kako bi bilo da sam ja to rekao ili neko od mojih kolega, koliko bismo dobili opomena, kazni i koječega drugog? Neću ići na ubistva i ko je kriv za ubistva, to preskačem. „Razorili ste zemlju“; „sve dok vi budete nas napadali, mi ćemo znati da smo na dobrom putu“; „toliko ste uništili i upropastili Srbiju da će nam trebati godine da se oporavimo“; „karcinom koji ste vi napravili Srbiji ne može se izlečiti aspirinom“, trebaće vam neka jača medicina, ovo zadnje dodajem ja. Da li zaista mislite da se u atmosferi takvih, a ovo je samo deo, i to ne najgori deo, optužbi koje se čuju na račun opozicije može kvalitetno i ozbiljno razgovarati o bilo čemu, a pogotovo o ovim važnim tačkama dnevnog reda koje su nam danas tu?

Što se tiče izbora Jorgovanke Tabaković, ne ulazim u ove privatne argumente i afere koje su pominjale neke kolege, ali pohvaljujem to što je inflacija držana na niskom nivou, pohvaljujem i devizne rezerve, ali mislim da je NBS trebalo mnogo više da se posveti ovom razvojnom elementu privrede zemlje, a ne samo očuvanju fiskalne stabilnosti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Vukadinoviću.

Reč ima narodni poslanik Radoslav Cokić.

Izvolite.

RADOSLAV COKIĆ: Dame i gospodo, poštovane kolege i kolegice, danas razgovaramo o više zakona od kojih je jedan od jako bitnih zakona, a to je Zakon o lokalnoj samoupravi. Mislim da bi bilo nekorektno da ja o tome ne kažem neku reč s obzirom na to da sam dosta godina proveo u lokalnoj samoupravi; zapravo, obavljao sam poslove predsednika izvršnog odbora opštine, biran sam za predsednika opštine većinskim putem, kao što su to gospođa Maja Gojković, Dragan Jovanović, Dragan Marković Palma. Pre ove funkcije, pre ovog posla koji sada radim, bio sam načelnik Podunavskog okruga. Mislim da treba da kažem koju reč i biću veoma kratak s obzirom na iskustvo koje u toj oblasti imam, a da bi druge kolege mogle da kažu koju reč.

Mislim da su ovo prvi koraci usklađivanja ovog zakona sa našim ciljem da uđemo u EU i da ovu oblast uskladimo sa tom našom namerom. Vidim da predlagač teži racionalizaciji, što je jako bitno, što je u stvari najbitnije, da lokalne samouprave budu servisi građana, da onaj ko dođe da obavi neki

posao u opštini ne bude u podređenom položaju već da bude uvažen na odgovarajući način.

Smanjili ste broj članova veća, što je jako dobro, odnosno dimenzionisali ste ga prema broju stanovnika (za nešto moramo da se vežemo), broj pomoćnika takođe.

Jedino, kad je u pitanju zakazivanje sednica, ja bih vam sugerisao da o tome razmislite, dobro je zakazivati sednice u kraćem roku da bi se obavljali raznorazni poslovi brzo i efikasno kada je u pitanju dolazak investitora, pre svega stranih investitora, ali mislim da izbor predsednika opštine i predsednika skupštine treba da bude iz ovoga izuzet, odnosno da zakazivanje sednica u te svrhe bude onako kako je bilo do sada.

Moja jedina namera jeste da izbegnemo raznorazne kombinatorike u ovom periodu kada SNS ima ubedljivu većinu. U mnogim opštinama to neće da se događa, međutim, kažem, to treba uzeti sa rezervom i o tome svakako razmisliti.

Mi smo pominjali okruge... Kratko je, kažem, vreme i kroz pojedinosti malo ću i o tome da govorim, o njihovim nadležnostima, a sada bih samo da iskoristim priliku da pohvalim inicijativu predstavnika Bora i Prokuplja da ovi gradovi dobiju status grada. Vrlo su dobra obrazloženja, ja to podržavam svesrdno zato što (predlažem Vladi da i o tome razmisli) ovo znači gradovima koji dobiju taj status, znači ljudima koji tu žive, oni su stimulisani da tu ostanu da žive i dalje; znači za dolazak investitora, znači kad se pregovara sa bilo kim. Prema tome, treba razmisliti da i drugi gradovi koji imaju iznad 40.000 stanovnika, imaju neka obeležja grada, dobiju taj status, jer, kažem, tu ništa ne gubimo, samo svi dobijamo.

Ono što još danas hoću da kažem jeste da apsolutno podržavam izbor gospođe Jorgovanke Tabaković za guvernera. Ja nju lično ne poznajem, poznajem samo njen rad. Ovo što je radila kao guverner jeste za svako poštovanje, jeste stabilnost dinara koju imamo. Drugo obrazloženje, mislim da nije potrebno. Hvala vam veliko.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Milanka Jevtović Vukojičić.

Preostalo vreme poslaničke grupe je tri minuta i dvadeset sekundi.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, poslanice, SNS svakako će u danu za glasanje podržati sve predložene zakone zato što su oni sastavni deo reformskih programa i reformskih aktivnosti koje sprovodi Vlada Republike Srbije.

Ono na šta bih htela da se osvrnem, to je predlog predsednika Republike Aleksandra Vučića da za guvernera Narodne banke Srbije ponovo

bude izabrana gospođa Jorgovanka Tabaković. Smatram da je predlog apsolutno opravdan, a opravdanost ovog predloga potvrđuju rezultati rada Jorgovanke Tabaković u periodu od 2012. do 2018. godine.

Naime, 2012. godine, kada je Jorgovanka Tabaković preuzela Narodnu banku Srbije, dinar je bio četvrta najgora valuta na svetu od 178 zemalja. To je ono što je „žuto preduzeće“ posle svoje vladavine ostavilo SNS-u kada je u pitanju vrednost dinara. Za ovih šest godina, što se tiče dinara, prošle godine dinar je proglašen za drugu najbolju valutu u svetu.

Jorgovanka Tabaković takođe treba da bude ponovo izabrana za guvernera NBS zato što je očuvana niska inflacija, inflacija je u granicama cilja i kreće se oko 2%. Moram da naglasim da od ukupno 44 zemlje EU, 31 zemlja ima nisku inflaciju, odnosno deflaciju. U tu 31 zemlju spada i Republika Srbija. Posle vladavine „žutog preduzeća“, 2012. godine, inflacija je bila dvocifrena.

Prema tome, i jedno i drugo su rezultati odgovorne monetarne politike, koja je apsolutno bila usklađena sa fiskalnom i finansijskom politikom koju je sprovodila Vlada Republike Srbije.

Ono što moram takođe da naglasim, to je poverenje građana Republike Srbije u dinar kao svoju valutu, jer je štednja u dinarima za ovih šest godina znatno porasla.

Takođe moram da istaknem da i strani investitori i te kako imaju poverenja u političku i finansijsku stabilnost. To pokazuje i povećana tražnja za hartijama od vrednosti, što svakako pokazuje da investitori imaju nameru da u Srbiji ostanu, da otvaraju fabrike i da se otvaraju nova radna mesta. Investitori doživljavaju Srbiju kao sigurnu i ekonomski stabilnu zemlju za svoje ulaganje.

Jorgovanka Tabaković, sem svog impresivnog dela i postignuća na obrazovnom planu, gde se pokazala kao stručnjak u oblasti finansija, u oblasti bankarstva, poseduje još jedan kvalitet, a to je ekonomski patriotizam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Srđan Nogo.

Nije prisutan.

Reč ima narodni poslanik Zoran Radojičić.

Nije prisutan.

Narodna poslanica Marija Janjušević?

Ne.

Narodni poslanik Dragan Vesović?

Ne.

Narodni poslanik Miladin Ševarlić?

Ne.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ja bih pre svega želeo da krenem od jednog citata koji mi se posebno nametnuo ovih dana, koji kaže: „Ovako opasno ponašanje i zloupotreba policije ne ide u prilog dugoročnoj bezbednosnoj situaciji i odnosima građana i policije jer se stvara nepotrebna tenzija i nepoverenje. Policija se primorava da radi nešto što nije njena nadležnost, a to je da pegla fleke neuspele vladine ekonomske politike i primenom represije sprečava građane da pokažu šta misle o njoj“, rekao je 5. avgusta 2011. godine član Glavnog odbora Srpske napredne stranke Marko Đurić.

U stvari, ovo možda nema puno veze s temom, nego sam hteo samo da skrenem pažnju, gospodine predsedavajući, da postoje dvostruki aršini kada govorimo o ovoj tački dnevnog reda koja je danas ovde, a to su dvostruki aršini od strane vladajućeg režima. Jedno je ponašanje kada ste na vlasti i onda vam smetaju protesti građana i koristite svaku priliku da govorite negativno o tome, a kada ste vi bili opozicija 2011. godine, onda ste podržavali proteste radnika, poljoprivrednika i malinara i kritikovali policiju i medije. Onda je sve to bilo dozvoljeno.

Ja bih samo apelovao da se vratimo na konstruktivnost i na jedno, da kažem, političko poštenje i da ono što ste vi radili opoziciji dozvolite da opozicija radi takođe sada kada ste vi na vlasti.

Druga stvar, ja sam, ministar Ružić je, mislim, bio toga veoma svestan i svedok, govorio veoma konstruktivno o tačkama dnevnog reda. Dakle, govorio sam o pozitivnim efektima izmena i dopuna zakona o lokalnoj samoupravi, o matičnim knjigama, o nacionalnim savetima nacionalnih manjina i time pokazao da ja nisam opozicija državi Srbiji, ja sam opozicija aktuelnoj vlasti SNS-a i SPS-a.

Sve dobro što predložite uvek će imati podršku Srpskog pokreta Dveri bez obzira na to što mi spadamo u jednu od žešćih opozicija aktuelnoj vlasti, ali morate biti svesni da ne predlažete vi ovde samo dobre stvari i da mi kao opozicija imamo pravo valjda da govorimo o tome šta vi loše ovde predlažete.

Gospodin ministar mi je ostao dužan da odgovori na te teme – zašto je izbačeno podsticanje zadrugarstva iz Zakona o lokalnoj samoupravi, primera radi, da mi objasni šta su osetljive grupe koje treba podržavati, da li se tu možda misli na migrante. To su vrlo konkretna pitanja, gospodine ministre.

Onda sam vas pitao zašto načelnik opštinske uprave ne odgovara za svoj rad skupštini grada ili opštine nego opštinskom veću. Vrlo konkretno pitanje.

Niste mi odgovorili o počasnim građanima Tomislavu Nikoliću i Aleksandru Vučiću, koji su bez ikakvog uporišta u bilo kakvim zaslugama za

lokalne samouprave dobijali titule počasnih građana. I to ste preskočili da odgovorite.

Niste mi odgovorili na ključno pitanje koje sam ovde postavio, a to je – kakve veze ima EU sa Zakonom o lokalnoj samoupravi? Zašto namećete lokalnim samoupravama da prilagođavaju sebe Evropskoj uniji i da uvode nekakve standarde, da učestvuju u čitavoj toj praznoj, zaludnoj, prevaziđenoj, potrošenoj, besmislenoj priči o evropskim integracijama? Pa samo im još treba da im to nametnete, da se i one prilagođavaju jednoj lažnoj i besmislenoj priči o evropskim integracijama i Evropskoj uniji, u koju nikada nećemo ući, nikada. I to svi znamo i pravimo se ludi. A zbog tog puta u EU pristajemo na gomilu ucena, pritisaka i najstrašnijih maltretiranja od strane iste te Evropske unije. Ja to ne razumem, ali to je već sad neka sado-mazo varijanta koju voli aktuelni režim.

Ono što ste mi takođe prećutali jeste gde je uloga službe za matične knjige u velikom procesu nestalih, odnosno ukradenih beba. Zašto to niste razmotrili kroz ove izmene i dopune Zakona? Ko je odgovoran za nestale i ukradene bebe iz srpskih porodilišta decenijama unazad? A velika je uloga matičnih službi i matičnih knjiga u tom najstrašnijem i najjezivijem kriminalu otimanja rođene dece od roditelja i preprodaje dalje, i proglašavanja dece mrtvom, naravno. To je nemoguće bez sadejstva matične službe.

Naravno, niste mi odgovorili na onu skandaloznu priču vezanu za izbacivanje naziva „srpsko“ iz državljanstva u pasošu od 1. oktobra ove godine. Zar je moguće da će u državi Srbiji neko da se stidi što tamo piše „srpsko državljanstvo“ i da promeni i stavi „državljanstvo Republike Srbije“? Zašto? Zato što se jedan pripadnik muslimanske veroispovesti iz Raške oblasti osetio diskriminisanim zato što mu u pasošu piše „srpsko državljanstvo“. Sledeći put će isti taj pripadnik neke nacionalne manjine da se oseti diskriminisanim zato što se ova država zove Srbija, jer u reči „Srbija“ ima reč „Srbi“, a ne piše nešto drugo od drugih nacionalnih manjina, pa će da traži da se izbaci reč „Srbi“ iz reči „Srbija“ ili da se promeni naziv države jer je on diskriminisan!

Niste mi odgovorili o javnim agencijama. Koliko ih ima? Koliko zaposlenih? Kako se to do sada zapošljavalo bez konkursa? Koliki deo budžeta ove države troše te paralelne strukture, koje nikome ne podnose izveštaj o radu?

Dakle, gospodine ministre, ja sam vrlo konkretan. Sa mnom nema šale, ja se ozbiljno pripremam za ovo. Niste mi odgovorili ni na jedno od ovih pitanja. Molim vas, moram da vam kažem, ja hvalim ono što je dobro, ali ono što je loše kritikujem i očekujem vaše odgovore. Možda za nešto ja nisam u pravu pa ćete mi vi pojasniti. Ali činjenica je da mi na sva ova ozbiljna pitanja niste odgovorili.

Kao ni onaj sudija koji je pobjegao ili, kako se to kaže, nije prisutan danas, koga sam veoma jasno pitao da li on ima onaj VIP kredit koji mu je dodelila banka. Da li druge sudije imaju VIP kredite koje im dodeljuju banke, koje ne može da dobije nijedan drugi građanin Srbije? Jasno je da banke imaju interes da dodele te najpovoljnije kredite sudijama kako sudije ne bi sudile po zakonu u slučaju kada su bankarski klijenti oštećeni i tuže banke. Pa recite mi bilo koji drugi motiv na ovome svetu da banke daju sudijama najpovoljnije kredite, koje ne može da dobije niko drugi, izuzev da ih korumpiraju. I svi znamo da ih korumpiraju i svi znamo da je to kriminal i korupcija u vrhu države između banaka i sudija, i ćutimo i gledamo šta nam rade banke i sudije.

I posle ćete da me ubeđujete da ponovo izglasamo Jorgovanku Tabaković za drugi mandat na čelu NBS, Jorgovanku Tabaković, najvećeg lobistu za strane banke u Srbiji, koja uvek kada bira između banaka i oštećenih bankarskih klijenata staje na stranu banaka. Valutne klauzule – pljačka, provizije – pljačka, poreska utaja banaka – pljačka. Gde je bila Jorgovanka Tabaković šest godina? Nije bila nigde, naravno.

Uvoznički lobi. Ona je sjajan kandidat za uvoznički lobi, koji ovde uvozi sve ono što mi ovde možemo da proizvedemo i uništava konkurenciju domaće privrede i poljoprivrede, zato što njen kurs dinara štiti uvoznički lobi a uništava domaćeg proizvođača. I to svi znamo i pravimo se ludi, kao da nije tako.

Znači, ako biramo kandidata za guvernera NBS koji odgovara bankarskom i uvozničkom lobiju, Jorgovanka Tabaković je kandidat broj jedan i nema boljeg. Ali ako tražimo kandidata koji brine o domaćem ekonomskom interesu, interesu domaće privrede i poljoprivrede i domaćeg bankarstva, onda je Jorgovanka Tabaković najgori mogući kandidat.

Ono što moram da vam kažem, šta ste vi izbegli da donesete kroz ove izmene i dopune Zakona o lokalnoj samoupravi – izbegli ste, naravno, da vratite lokalnoj samoupravi ono što joj je oteto od izvornih nadležnosti, od izvornih prihoda, od izvorne imovine. Dakle, vi ste praktično opljačkali lokalne samouprave, prebacili njihove budžete u državni budžet i onda im sada vraćate na kašičicu, prema podobnosti, pa ko vam je stranački i politički podoban, on može da dobije pare za projekte iz državnog budžeta. Ne, vratite vi pare koje izvorno pripadaju lokalnoj samoupravi, a ona će da pravi te projekte sama.

Takođe ste izbegli, što je veoma važno naglasiti, da ovde ozbiljno govorimo o kriminalnim aferama u lokalnim samoupravama gde ste vi na vlasti. Da vam navedem primer Prijepolja i predsednika Opštine sa pet krivičnih prijavi zbog zloupotreba i nenamenskog trošenja sredstava. Hoćete li primer Požege? Hoćete li primer Zrenjanina gde ne može da se reši decenijama pijaća voda? Hoćete li primer Kraljeva gde je nenamensko

trošenje sredstava za sportske nevladine organizacije za medije? Hoćete li primer Čačka gde se daje ulica budućem nemačkom investitoru koji još nije ni otvorio svoju fabriku itd.?

(Predsedavajući: Zahvaljujem.)

Završavam, gospodine predsedavajući.

Dakle, molim vas, gospodine ministre, veoma konkretne odgovore, nemojte mi vrdati, jer onda ću doći u poziciju da vam postavim pitanje – kako kritikujete bivši režim kada ste vi bili deo bivšeg režima? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Jahja Fehratović, povreda Poslovnika.

JAHJA FEHRATOVIĆ: Hvala.

Član 107. dostojanstvo. Prethodni govornik je vrlo negativno govorio o pripadnicima nacionalnih zajednica i verskih zajednica, muslimanima. On je u svom prethodnom govoru pre neki dan govorio da je Srbija multietnička, multinacionalna država, hvalio je to, a sada mu smeta što pripadnici nacionalnih zajednica i manjinskih naroda žele da iskoriste pravo koje im je Ustavom zagantovano.

Država Srbija jeste multietnička država, u kojoj žive Srbi i ostali narodi, i najnormalnije je da u pasošima stoji da je to državljanstvo Republike Srbije. Ne vidim šta bi to smetalo bilo kome? Pogotovo je vrlo nepotrebna konstatacija da će nekome smetati ime države i da će tražiti da se ono promeni.

Dakle, pripadnici nacionalnih zajednica manjinskih naroda su lojalni ovoj državi, ali žele da iskoriste prava i koriste prava koja su im Ustavom i zakonima zagantovani. To je ono što smo hvalili, da su zaista Ustav i zakoni Republike Srbije dobri i da poštuju prava nacionalnih zajednica, ali da je ponekad bilo manjkavosti u implementaciji. Evo, ovim se to ispravilo i to je na čast i na ponos celoj državi Srbiji, upravo i ovakav čin, da se u državljanstvu mogu prepoznati svi oni koji nisu Srbi a građani su ove države.

Na koncu, ovo je dokaz da gospodin koji je govorio pre mene nikada neće prihvatiti da živi sa drugim i drugačijim, iako to ponekad pokušava da kaže i ovoj skupštini, jer mu se ne da; prvo govori da je Srbija multietnička država, a onda poništava sve što nije srpsko. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović, povreda Poslovnika.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala. Član 108, koji se tiče staranja o redu na sednici Narodne skupštine.

Malopre ste čuli Boška Obradovića kako je započeo svoje izlaganje nekim citatom pokušavajući na taj način da provuče tezu o nasilju, da blati srpsku policiju, što je, bili smo svedoci poslednjih dana, apsolutna neistina. Počeo je to jednim citatom.

A meni je opet pao na pamet neki drugi citat, od velikog Njegoša: „Kome zakon leži u topuzu, tragovi mu smrde nečovještvom“.

Ne zaboravite, a onda počinje o konstruktivnosti... Ne zaboravite da je topuzom Boško Obradović došao u ovaj parlament, da se topuzom održavao u ovom parlamentu, napadom na predsednicu Narodne skupštine, građani to treba da znaju; da je topuzom učestvovao u kampanji, napadom na Gocu Uzelac i Maru Dragović, novinarku TV Pink; da je topuzom ovih dana nasrtao na građane na putevima u Republici Srbiji; da je topuzom nasrtao na srpske policajce; da je maltretirao i šikanirao srpskog patrijarha, on i njegove pristalice, Dragana Đilasa, Jeremića i ostalih. Ne možete onda tražiti nekakvu lažnu konstruktivnost i za sve to optuživati još i srpsku policiju.

Izneo je tezu da se neko ovde stidi prideva „srpski“. Ne zaboravite da ova stranka nosi naziv Srpska napredna stranka. Prema tome, nikako ne možemo da se stidimo tog prideva „srpski“ pošto u imenu imamo pridev „srpski“, a Pokret Dveri to nema.

Prema tome, ja vas molim da sledeći put primenite član 109, oduzmete mu reč i izreknete mu opomenu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega, znate da je jako teško u određenom trenutku pronaći ravnotežu između poštovanja prava poslanika pozicije i poslanika opozicije, a na drugoj strani imati na umu i ono što je interes građana, a to je efikasnost u radu Parlamenta. Maločas sam rekao da je jako teško predvideti o čemu će narodni poslanici govoriti i na koji način će sagledavati aktuelne teme.

Nije mi bila namera da prekidam narodnog poslanika jer bi se onda opet provlačila teza da imamo dvostruke standarde i dvostruke aršine u vođenju sednice. Kao što vidite, nemamo ih. Pokušavamo da pronađemo ravnotežu. Koliko uspevamo u tome, videćemo.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović, povreda Poslovnika.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Predsedavajući, pre svega, ja bih ukazao na član 27, da se predsednik Narodne skupštine stara o primeni Poslovnika, u ovom slučaju vi kao predsedavajući. Ne kažem da ste ga previše prekršili, ali se niste dovoljno dobro starali, jer je trebalo upozoriti kolegu koji je govorio pre mene da ovo što on govorio spada u oblast replike, a ne povrede

Poslovnika. Da ste mu dali repliku i da je ovo govorio, to bi bilo sve u redu, a ovako je zloupotrebio povredu Poslovnika da meni replicira. A ja ne mogu da dobijem pravo na repliku jer nema replike na povredu Poslovnika. To je onda pogrešna primena Poslovnika, u skladu sa članom 27. Kako da vam ukažem na taj paradoks koji ovde funkcioniše?

Vladajuća Srpska napredna stranka, kada je bila u opoziciji, onda je sve bilo dozvoljeno. Kada je došla na vlast, sada opozicija ne sme ništa da radi protiv vlasti i sve je nasilje što se radi protiv vlasti. U njihovo vreme moglo je da se radi protiv vlasti šta hoćeš, a sada ne može.

Naveo sam vam i citate, imam ih još tu ako je potrebno. Primera radi, saopštenje SNS-a od 30. maja 2011. godine: „Sramotno je da kolone traktora koje su danas iz cele Vojvodine krenule zbog svega toga u znak protesta ka Beogradu sprečavaju jake policijske blokade po glavnim putevima, dok se istovremeno na režimskim medijima, koje nažalost finansiraju svi građani Srbije, ne može čuti ni reč o tome“. Potpisujem, ja potpisujem ovo saopštenje SNS-a od 30. maja 2011. godine. Danas je potpuno isto, samo što su oni danas na vlasti.

Tu vi sada treba, u okviru primene Poslovnika, da nam pomognete da imamo jedan ravnopravan status i da nas zaštitite od tog političkog licemerja. Nešto što su oni radili u vreme kad su bili opozicija bilo je prava stvar, a kada mi to isto radimo danas, onda je to nasilje. Ne, nije to nasilje, nego je to opoziciona borba protiv vlasti, samo su oni zaboravili šta su radili kada su bili opozicija pa bi nama da zabrane da budemo opozicija. E to ne može.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, kao što vidite, omogućen vam je isti tretman kao i poslanicima pozicije, omogućeno vam je da obrazložite povredu Poslovnika shodno članu na koji ste ukazali. U obrazloženju ste rekli da ne možete da nađete način da nešto saopštite. Upravo ste ga pronašli. Mislim da ste time prekršili ono na šta ste ukazali, ali, evo, opet kažem, to je još jedan pokazatelj da nema dvostrukih standarda. Na meni je da vas pitam da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika. (Ne.)

Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, član 103, u vezi sa članom 108.

Gospodin Obradović je pokušao da preuzme vođenje Narodne skupštine. To mu svakako ne možete dopustiti.

Kao druga stvar, on je ovde vukao neku paralelu između blokade 2011. godine i nedavne neprijavljene blokade. Godine 2011. poljoprivrednici u Vojvodini su prijavili protestnu vožnju (vožnju!) magistralnim pravcima do

Beograda. Inače je vožnja traktorom pojedinačno dozvoljena, ali s obzirom na veliki broj traktora, tadašnja vlast, ta Đilasova vlast, ta čuvena Đilasova levica, otprilike ona „leva ruka – desni džep“, zabranila je vožnju traktorom do Beograda. To je velika razlika. Dakle, ona je sprečila kretanje u saobraćaju, što je sad uradila kao opozicija. Dalje, seljaci na toj blokadi nisu prebili nikoga kao što je ovaj čovek prebijen, nikoga. Ovaj je zverski pretučen u Borči. Probaću da saznam da li su to ista lica vezana za pranje novca koje se desilo preko Borče.

Nadalje, nijedan od lidera nije otišao u Preljinu da blokira raskrslu. Vidite ovoga koji je to reklamirao kako blokira raskrslu. Nadalje, nikom od nas poljoprivrednika ni na kraj pameti nije bilo da sazivamo nelegalne demonstracije, nelegalno zaustavljanje saobraćaja, kao što je to radila Marija Janjušević Nedić. Evo njenih fotografija, evo i transparenta: „Nemam goriva, jebiga“. Time je zaustavljen srpski patrijarh. Niko od nas, iz poštovanja prema crkvi, veri, bez obzira na to o kom verskom poglavaru se radi, nijedne vere, veroispovesti, crkvene zajednice, ne bi to učinio, a oni jesu, i to je velika razlika između nas i njih.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović, pravo na repliku.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, Srpska napredna stranka jeste podržavala proteste protiv režima Borisa Tadića, ali SNS nikada nije sprovodila bilo kakve akte nasilja za razliku od Dragana Đilasa, Vuka Jeremića, Boška Obradovića i njima sličnih. Zahvaljujući njima, u selu Belosavci, u Topoli, žena je imala spontani pobačaj zato što su ovi koji se predstavljaju kao opozicija blokirali put. Žena je devet godina pokušavala da ostane u drugom stanju, išla na program veštačke oplodnje a zbog ludaka kao što su Dragan Đilas, Vuk Jeremić, Boško Obradović žena je na licu mesta doživela spontani pobačaj.

Zbog blokade puteva ovih koji blokiraju puteve „audijima“, džipovima, „be-em-veima“ itd., petsto ljudi u Sopotu nije moglo na vreme da primi hranu, ljudi koji se hrane u narodnoj kuhinji.

Postavlja se pitanje vezano za konkurse, kaže – da li je bilo konkursa u javnim agencijama. Mene zanima, kao predsednika Poslaničke grupe SNS, da li je Boško Obradović po konkursu primljen za portparola Gradske biblioteke u Čačku u vreme Velimira Ilića? Da li je u vreme Velimira Ilića i u vreme kada je gradonačelnik Čačka bio Velimir Stanojević po konkursu rođeni brat Boška Obradovića primljen u Gradsku upravu za urbanizam grada Čačka, pa mu je posle toga, isto po nekom konkursu, snaja, odnosno supruga rođenog

brata, zaposlena u jednu javnu ustanovu grada Čačka? Da li je sve to bilo po javnim konkursima...

(Predsedavajući: Zahvaljujem.)

...Ili je to bilo po političkom prijateljstvu sa Velimirom Ilićem?

Dakle, bilo bi dobro da Boško Obradović, pre nego što pita nas, odgovori na ova pitanja jer on stalno priča o nekom parazitskom sistemu, partokratiji itd. Mene baš zanima po kom osnovu su svi ti ljudi iz njegovog najbližeg okruženja dobili posao ...

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolega.)

... Da li zato što su najobrazovaniji, a vidim da nisu, jer iako je čovek profesor srpskog jezika, ne zna akcente u srpskom jeziku... (Isključen mikrofonom.)

PRESEDAVAJUĆI: Moraću da vas prekinem. Pretpostavljam da će biti vremena za nastavak rasprave.

Kolega Obradoviću, ako dozvolite, pošto ste postavili određena pitanja ministru Branku Ružiću, da najpre damo reč ministru, a onda ćemo nastaviti sa raspravom.

Reč ima ministar Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem.

Gospodine Obradoviću, naravno, nikada nismo izbegavali da odgovorimo na pitanja koja su smisljena. Mislim da sam i juče, ako sam ispustio neke odgovore, u kasnijem delu sednice odgovorio na sijaset vaših pitanja. Ne znam da li ste bili u sali, ali nije to ni važno.

Što se tiče zadrugarstva koje ste danas spomenuli, mislim da juče niste ali nije ni to bitno, ovde se radi, to sam rekao i juče, o promenjenom konceptu. Radi se o oblastima koje se baziraju na Ustavu i posebnim zakonima. Nakon toga, a već sada se radi jedinstvena evidencija poslova, promenama sektorskih zakona će se ti poslovi još ažurirati. Već smo uradili 80% evidencije ili popisa tih poslova, tako da ništa nismo izbacili. Što se toga tiče, radi se samo o konceptu, ako me dobronamerno razumete.

Što se tiče načelnika opštinske uprave, i sami znate da je skupština predstavničko telo, da predstavničko telo ne može biti drugostepeni organ i da je veće izvršni organ i da se načelnik bira na veću, imenuje na veću nakon sprovedenog konkursa, odnosno postavlja se na veću nakon sprovedenog konkursa. To je prosto razlika između predstavničkog i izvršnog organa. Takođe se radi o konceptu ako ni o čemu drugom.

Što se tiče uvođenja u red teme o počasnom građaninu, prosto se primenjuje istovetan princip kao kada se daje saglasnost npr. za nazive ulica, a daje se saglasnost iz Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave upravo da ne bi dolazilo do toga da se narušava društveni interes, da ne dolazi do

konfrontacije kod lokalnog stanovništva ukoliko se radi o nekim kontroverznim istorijskim ličnostima, spornim ličnostima itd. Tako da bi valjda, s obzirom na to da ste vrlo principijelni, bio red da pohvalite jer uvodimo nešto u red, a ne da kritikujete. Ne ulazeći, naravno, personalno u to ko je gde dosad proglašavan za počasnog građanina, pa su nekima te titule i oduzimate.

Što se tiče Evropske unije, razumljiv je vaš politički program i politički stav koji imate, koji je otvoreno antievropski. To je vaše pravo, ali prosto želim da vas upoznam da je strateški cilj države Srbije već duži niz godina ulazak u EU, da imamo 35 pregovaračkih poglavlja, da se 70% upodobljavanja našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU odnosi upravo na jedinice lokalne samouprave, da se 21 ili 22 poglavlja upravo odnose na to, u velikoj meri, dominantno, tako da je sasvim logično da to stoji u zakonu. Kada antievropska politika bude prevagnula, onda ćete imati svakako priliku da inicirate promenu ovih političkih orijentacija i zakonskih odredaba.

Što se tiče pasoša, mislim da je nesporno da smo svi državljani Republike Srbije.

Što se tiče onoga što prosto jeste vaš manir, koji je legitiman i način da steknete neki politički profit, to je vaše pravo, ja kao ministar nemam nameru da ulazim u polemiku oko toga, niti ova tema ima veze sa bilo kojim od zakona koji su danas i juče na dnevnom redu.

Takođe nije predmet ovih zakona ono što ste govorili o nekim navodnim tvrdnjama o kriminalu, nepravilnostima, kojih je sigurno kroz istoriju bilo u lokalnim samoupravama, zato što postoje drugi nadležni organi i drugi zakoni koji uređuju ovu materiju.

Što se tiče Zakona o javnim agencijama, odnosno platama u javnim agencijama, u registru zaposlenih ima petnaest javnih agencija. Neke pojedinačne agencije se posebnim zakonom formiraju. Neki obuhvat rada koji neke institucije koje nazivamo agencijama imaju, prosto nisu agencije... Generalno, mislim da je važno – to ste, ako se ne varam, juče pohvalili – da su sada konkursi obavezni. Primenjivale su se odredbe Zakona o radu koje nisu predviđale obavezu sprovođenja konkursa, ali to nije značilo da ti konkursi nisu sprovedeni u nekim slučajevima. Sada je to definitivno postala imperativna norma.

Što se tiče nestalih beba, mislim da se radi o kriminalnim aktima. Mislim da to svakako ne može biti predmet ovog zakona, ali je Vlada osnovala komisiju koja se bavi pitanjem nestalih beba. Mislim da je jedan sistemski pristup za koji je Vlada opredeljena zbog tih nesrećnih slučajeva koji su se dešavali tim roditeljima koji su ostali bez svoje dece nešto što je jasna orijentacija Vlade Republike Srbije. Ali prosto nije politički korektno na tome sticati političke poene, a naročito ne kada govorimo... Lako je sada uvezati sve

zakone, ali govorimo o Zakonu o matičnim knjigama i sada će neko pomisliti da to sve ima veze jedno s drugim. Zaista nema. Ostavimo komisiji da radi svoj posao, ostavimo nadležnim organima da na osnovu nalaza te komisije urade ono što je do njih i da se barem u nekom procentu ispravi ta, rekao bih, ne višegodišnja, nego višedecenijska nepravda, jer to jeste stvar krivične odgovornosti, a ne pitanje Zakona o matičnim knjigama. Čak mislim da je član ove komisije i državni sekretar iz ovog ministarstva, tako da ćemo svakako imati potpunu informaciju i uvid u funkcionisanje ove komisije.

Mislim da sam vam sasvim jasno odgovorio na sva vaša pitanja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre.

Kolega Obradoviću, želite repliku?

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Hvala, gospodine ministre, što se uvažili i odgovorili na moja pitanja. Naravno, teško ćemo se složiti oko većine stvari.

Ne pripadam nikakvom antievropskom političkom pokretu, ja se samo protivim ulasku Srbije u Evropsku uniju, a to je velika razlika. Evropska unija i Evropa nisu isto. Mi Srbi smo drevni, stari, hrišćanski, evropski narod i pripadamo evropskoj civilizaciji. Ja se apsolutno zalažem za zajednicu evropskih naroda i za Evropu nacija, u kojoj bi se poštovali teritorijalni suverenitet i identitet svih naroda. Ali Evropska unija, briselski „centralni komitet“ svima naređuje kako ćemo mi živeti po Evropi. To je nešto drugo i ja sam protiv toga. I nisam samo ja, nego ogroman broj Evropljana koji se protive briselskom „centralnom komitetu“, i na Zapadu i u svim drugim delovima Evrope i same Evropske unije, u kojoj sve više pobeđuju evroskeptične političke opcije poput Dveri.

Dakle, budite pažljivi kada govorite o tome, Dveri nisu antievropske, Dveri su protiv ulaska Srbije u EU. To je ogromna razlika.

Dalje, ako se vi stidite da stoji u državljanstvu reč „srpsko“, to je vaš problem, kao Socijalističke partije Srbije. Kako ćemo mi kao Srbi da ostvarimo svoje pravo da nam tamo stoji – srpsko državljanstvo? Znači, vi sada diskriminišete većinski narod u državi Srbiji. To je ono što je ovde veliki problem.

Drugi problem, niste rešili platne razrede. Niste rešili platne razrede. Da navedem primer naših koleginica ovde iz Daktilografskog biroa: znate li kolika je plata ovde u Narodnoj skupštini Republike Srbije? Od 23.000 do 26.000 dinara, a rade od jutra do sutra. Evo, danas su ovde deset sati i rade svoj posao.

I na kraju, zašto je u ovoj skupštini tema opozicija, a ne vlast? Zašto se vređaju politički protivnici? Zašto se vređaju naše porodice? Zašto se vređaju

ljudi koji su odsutni, ili napadaju dame, poput gospođe Dijane Vukomanović? Zato da bi se izbeglo da se govori o onome što vi loše radite i da biste skrenuli pažnju javnosti na nešto drugo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Obradoviću.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa pitam da li žele reč predsednici odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika.

Reč ima narodna poslanica Tatjana Macura.

Izvolite.

TATJANA MACURA: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ja ću prvo da izrazim nezadovoljstvo zbog toga što se i ova sednica, potpuno nepotrebno, zakazala u veoma kratkom vremenskom roku, po mojoj evidenciji, manje od 24 sata. Ali pošto je u pitanju samo pola sata, neću praviti veliki problem, veći je problem što je i ova sednica tako zakazana. Nadam se da to neće postati praksa, posebno što smo sada u radu Parlamenta koji se zove i kada se zakazuju sednice naziva – zakazivanje vanrednih sednica, u kojima nema dopuna dnevnog reda, čega se vladajuća većina očigledno najviše plaši. S tim u vezi, nije mi jasno da se vanredne sednice zakazuju u roku koji je 24 sata, ili nekad i manje.

Ono što hoću da pohvalim, to je ovaj pamflet koji sam zatekla u poslaničkom klubu kada sam se pojavila na poslu. Mislim da je ovo jedna lepa praksa, koju bi trebalo da primenjuju sva ministarstva a ne samo Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Ne mogu da se sa sadržajem u potpunosti složim zato što imam neke zamerke, ali mislim da je jedna dobra praksa. Osim narodnim poslanicima, koji nisu prioritet zato što se mi po prirodi stvari pripremamo za sednice i čitamo materijale, mislim da je značajnije da ovako nešto izađe u javnost i bude dostupno građanima.

Pošto sam vas pohvalila javno, dobila sam informaciju putem vašeg naloga na društvenim mrežama da će ovo biti dostupno putem vašeg sajta. A ja mislim, gde god ima prilike za ovo, trebalo bi da se objavljuje i prikazuje građanima. Građani moraju da znaju kakvi se zakoni usvajaju u Narodnoj skupštini, i to se ne tiče samo ovog seta zakona nego uopšte.

Krenuću onako kako ste i vi napisali ovaj vaš pamflet. Dakle, vi ste se prvo osvrnuli na zakone o lokalnoj samoupravi i o državnoj upravi i na jedno načelo koje je meni izuzetno blisko i jako mi je drago što se nalazi u ovom zakonu, ali se ne nalazi na način koji zadovoljava kriterijume modernog uređenja, kako bih ja očekivala. Dakle, osvrnuli ste se na načelo neposredne demokratije i većeg uključivanja javnosti.

Ja sam pre nekoliko meseci i sama to pokušala da radim ne znajući da će Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu to raditi, možete i da

pogledate, sajt se zove *tisepitas.rs*. Tu sam napravila jedan presek, sa svojim saradnicima sam analizirala budžet jedne opštine, Opština Zemun je u pitanju. Napravila sam paralelu između opštinskog budžeta, koji je usvojen po programima i projektima koji su bili predloženi, sa onim šta bi bila volja građana da se uradi za njihov novac koji je u opštinskom budžetu. Naravno, programi su nepromenjivi, oni su fiksni, takvi kakvi jesu, međutim, kada pogledate taj sajt, videćete da su rešenja građana daleko zanimljivija nego što je bilo rešenje na nivou Opštine. I videćete da oni svakako znaju da upravljaju novcem, samo ako znaju koliki je novac u pitanju.

Ovo načelo neposredne demokratije ne može da bude bez načela transparentnosti. Dakle, javno vršenje javne vlasti mora biti u skladu sa vršenjem neposredne demokratije, samo zbog toga što je to jedna celina koja jedna bez druge ne može.

Da biste planirali neke buduće projekte, da biste građane pozvali da vam ne iskazuju samo spisak lepih želja, da vam ne govore o tome šta bi oni voleli da vide, vi morate njima da kažete kojim novcem oni raspolažu. Onda će oni znati – aha, meni je za obrazovanje malo milion dinara u opštinskom budžetu, smatram da, ne znam, šišanje trave u opštini Zemun nije trebalo da košta šest miliona i da je za obrazovanje trebalo preusmeriti razliku koja nedostaje. Tako ćete, u suštini, uključiti građane da vam na pravi i adekvatan način odgovore na ove zahteve.

Dakle, sviđa mi se načelo i mislim da treba biti značajnije dopunjeno. Pominjao je ministar u svojim replikama narodnim poslanicima da će se rešavati to različitim podzakonskim aktima. Ja bih volela to da vidim i lično bih podržala.

Nastaviću da radim ovo što sam započela i nadam se da ću uspeti da to proširim na teritoriju čitave zemlje. Dakle, meni nije potpuno načelo neposredne demokratije ukoliko nema načela transparentnosti. Ja sam uspela ovo da uradim za budžet iz 2017. godine. I tu isto postoji problem zato što vi na sajtovima lokalnih samouprava nemate izvršenje budžeta, nemate tačno stavke, do poslednjeg korisnika, kako je taj novac potrošen i onda je bilo pomalo teško napraviti sve to, ali može da se napravi. Dakle, ja sam probala i sigurno može da se napravi.

Što se tiče Zakona o lokalnoj samoupravi, vi ste, između ostalog, u ovom pamfletu naveli da će i na lokalnom nivou postojati mogućnost da se zakazuju sednice u roku od 24 sata. Evo, i malopre, najavljujući da se žalim na to kako imamo problem sa zakazivanjem sednica u roku koji je 24 sata, nekad i manji, plašim se da predsednici skupština mogu da iskoriste to pravo da zakazuju sednice u kraćem roku nego što je to predviđeno.

Imajte u vidu da narodni poslanici imaju stručne saradnike u okviru svojih poslaničkih klubova i, bez obzira na to što je tako kratko vreme, mi na

silu boga uspemo da se pripremimo za sednice. Odbornici u lokalnim skupštinama nemaju tu privilegiju. Kada odbornicima u lokalnoj skupštini zakažete sednicu u roku od 24 časa, a na primer tiče se rasprave o budžetu, oni jednostavno to ne mogu da urade.

Videćemo u decembru, hajde da kažem da ćemo staviti Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave uskoro na test pa ćemo videti da li je bilo zloupotreba od strane predsednika skupština. Ja se iskreno nadam da do toga neće doći.

Na jednu stvar bih se osvrnula, isto se tiče Zakona o lokalnoj samoupravi, a to je – broj lokalnih funkcionera zavisiće od broja stanovnika opštine ili grada. Vrlo pohvalno. Osvrnuću se opet na Opštinu Zemun, to je moja opština i tu imam sjajan primer. Dakle, vi u opštini Zemun, koja ima 168.000 stanovnika prema popisu iz 2011. godine, imate predsednika Opštine, koji je izabran kako je izabran, na teret mu ide njegova biografija, koja nije sjajna, prilično je romansirana u javnosti. On je za svoj kabinet imao ekskluzivno pravo da izabere pet pomoćnika, među kojima imate Milorada Radulovića, koji je ugostiteljski tehničar, koji bi trebalo da, u ovom zakonu, samo da tačno pročitam kako stoji stavka, evo, piše da bi pomoćnici trebalo da „predlažu projekte i sačinjavaju mišljenja u vezi sa pitanjima koja su od značaja za razvoj u oblastima za koje su postavljeni i vrše druge poslove po nalogu predsednika opštine“. Dakle, on jednostavno nije kvalifikovan – dajem vam samo jedan primer jedne opštine u Srbiji – jednostavno nije kvalifikovan da obavlja ono što je u njegovoj nadležnosti. I nije on jedini, jer od pet pomoćnika imamo najmanje još jednog takvog, drugi je bio, čini mi se da je prezime Topalović, vozač nekadašnjeg predsednika države. Dakle, ja ne znam da li oni imaju potrebne kvalifikacije da se bave nadležnostima koje su im opisane u zakonu.

Plašim se da ćemo im samo ograničiti broj pomoćnika, ali da ih nismo obavezali da te pomoćnike biraju po stručnosti. Dakle, imaju to pravo, stoji da mogu da ga iskoriste, ali bi onda trebalo i da ga, ako ništa drugo, iz moralnih razloga i poštuju.

Govoreći o lokalnim skupštinama, moja koleginica je govorila i o tome, mi ćemo danas tj. ovih dana izglasati zakon koji kaže da će nacionalne manjine, ukoliko su u opštoj populaciji zastupljene sa 2%, moći da se obrate na jeziku nacionalne manjine kojoj pripadaju. Značajnije je mnogo da tu privilegiju imaju nacionalne manjine u lokalnim skupštinama i da onda odredba ovog člana glasi da je važno da pripada nacionalnoj manjini čiji broj u jedinici lokalne samouprave prelazi 2% prema poslednjem popisu. Tako ćete moći, neko od kolega je pomenuo ovde, u opštini Stara Pazova da imate nacionalnu manjinu, jer ona prirodno postoji tu, koja može da se obrati na

svom jeziku, jednako kao i u Skupštini u Pančevu i u mnogim drugim opštinama gde za ovim realna potreba postoji.

Vraćam se sada na Zakon o matičnim knjigama. Mogu da pohvalim ono što je takođe moja koleginica Ljupka Mihajlovska govorila o izmeni matičnog broja u slučaju kada osobe koje promene pol imaju potrebu za menjanjem matičnog broja. Zaista, tu postoji jedan jaz pošto promena pola nije kratak proces, on traje najmanje dve godine i postoji ozbiljan jaz kada osobe koje su u transferu praktično ne mogu da regulišu svoj status. Ovde postoji druga zamka, to nisu samo osobe koje su medicinskim zahvatima, hirurškim zahvatima promenile svoj pol, postoje osobe koje se prirodno osećaju kao pripadnici drugog pola a nikada nisu izvršile hirurški zahvat, i u tom smislu će isto imati problem sa matičnim brojem.

Mi smo ovde u Skupštini organizovali, tj. Ženska parlamentarna mreža je organizovala „Jedan na jedan sa narodnom poslanicom“ kada su nam dolazile predstavnice različitih nevladinih organizacija. Tada sam imala priliku da razgovaram sa profesorkom dr Zoricom Mrščević, koja je o ovom problemu govorila da se tom tematikom bavi već dugi niz godina i zaista postoje osobe koje su u nekom transferu, pod hormonskom terapijom na primer, a ne žele da izvrše hirurški zahvat, osećaju se kao osobe drugog pola i imaju karakteristike drugog pola, a u isto vreme ne mogu da to imaju u matičnom broju.

Dugoročno gledano, ovo može da se reši tako što nećemo imati matični broj građana, nego neki drugi identifikacioni broj, kao što je, recimo, u Americi to rešeno sa *Social Security Number*, ili na neki drugi način da bude rešeno kako bi se ova problematika izbegla. Do tada, mislim da treba napraviti podzakonskim aktima neko bolje rešenje za vakuum period koji nastaje.

Što se tiče zapošljavanja, dakle zakona koji se tiču javnog konkursa u javnim agencijama, tu bih rekla da zaista treba da postoje javni konkursi i provera znanja. Imali smo situacije i dan-danas, i pitanje je šta nas sve čeka s obzirom na najezdu lažnih diploma kojoj smo nažalost izloženi, pitanje je kakvi nas sve kadrovi očekuju danas-sutra u javnim agencijama.

Međutim, tu postoji jedna... Da se ne bavimo sada tom temom jer nije tema rasprave. Dakle, tu postoji jedna druga zamka, a to je da ljudi koji bi želeli, koji su kvalifikovani da se bave nekim poslovima u javnim agencijama... Konkurs je previše komplikovan. On može biti mnogo jednostavniji nego što je sada na sajtu. Ti ljudi ne lete na Mars, oni treba da rade ovde u Srbiji i njihov proces konkurisanja za posao može značajno da se pojednostavi.

Druga stvar, oglašavanje samo u „Službenom glasniku“ ili na sajtovima ministarstava (ili gde se već sada oglašavaju konkursi) moglo bi da se proširi na mnogo komercijalnije sajtove, kao što je recimo Infostud, i onda biste imali

bolji priliv kadrova koji su kvalifikovani da se prijave. Dakle, ne verujem da je to u budžetu Ministarstva, na primer, državne uprave i lokalne samouprave velika stavka, da ne može, kada ima potrebe za zapošljavanjem novih ljudi, da plati oglas, recimo, Infostudu i onda zaista očekuje veći broj kandidata, jer su sam „Službeni glasnik“ i sajt Ministarstva nedovoljni.

Što se tiče Zakona o teritorijalnoj organizaciji, vratiću se ponovo na Zemun. Prvo ću da pohvalim kolege koje su predložile ovaj zakon, zaista treba raditi na decentralizaciji, ali ne samo tako što ćemo rešavati status lokalnih samouprava pa ih preimenovati iz opštine u grad ili im dati status opštine, već ta decentralizacija mora da počiva prvo na povećanju finansija na nivou lokalnih samouprava.

Volela bih... Dakle, ja sam trenutno u fazi u kojoj pišem predlog izmene i dopune ovog zakona; sačekacu da se ovaj usvoji, da bude kompletan, dakle predložiću to isto i za Zemun. Zemun je 1934. godine administrativno, preko Savskog mosta, praktično pripojen Beogradu; do tada je bio grad i zaista je postao deo Beograda nakon Drugog svetskog rata. Dakle, pre toga je bio grad, sada ima status opštine, a velika naselja kao što su Zemun Polje, Ugrinovci, Batajnica, koja imaju veliki broj stanovnika, imaju potrebu da budu opštine, to nažalost nisu. Ja se nadam, pošto očekujem da će vladajuća većina podržati ovaj zakon, i ja ću ga podržati, očekujem da će danas-sutra moj predlog zakona naići na dobru volju sa druge strane i da ćemo uspeti od Zemuna da dobijemo jedan grad, ono što je nekada i bio.

Što se tiče izbora guvernerke Narodne banke Srbije, mislim da su apsolutno svi predstavnici opozicije rekli sve što imaju. Mogu samo da ponovim da se njoj na teret stavljaju različite afere, kao što je kupovina stana od strane „Telekoma Srbije“, tj. firme u kojoj je ona nekada radila, da je koristila i zloupotrebljavala službeni automobil za potrebe članova svoje porodice, da ima sumnjiv doktorat i izostanak zaštite korisnika bankarskih usluga. Jednu stvar koju sam dobila iz spoljnog sveta da je pozitivna, to je stabilan kurs. S obzirom na to da jedna pozitivna stvar ne može da nadjača afere koje ona ima, nažalost, na svom teretu, mi u tom smislu nećemo podržati njen izbor.

Što se tiče Predloga odluke o izboru predsednika sudova, ne ulazeći u predložene kandidate (moja koleginica je započela tu temu, nedostatak vremena je imala, pa je prekinuta), mi se brinemo kakva je, u stvari, efikasnost sudija u Srbiji. Imajući u vidu da u izveštaju o napretku Srbije postoji podatak koji kaže, izveštaj Evropske komisije o efikasnosti pravosuđa, da je evropski prosek 21 sudija na 100.000 stanovnika, a prema godišnjem izveštaju o radu sudova Visoki kasacioni sud je izneo podatak da mi imamo čak 37 sudija na 100.000 stanovnika, što je 43% više nego što je evropski prosek, pitamo se da

li ima potrebe da imamo toliki broj sudija s obzirom da nismo 43% efikasniji od evropskog proseka praktično.

Dakle, neki zakoni su nam korektni, neki nisu, tako ćemo i glasati u danu za glasanje.

Još jednom ću da ponovim, ovo treba da se nastavi i da ide ka građanima, ne ka narodnim poslanicima, i nadam se da će načelo neposredne demokratije biti upotpunjeno načelom transparentnosti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branko Ružić.

Izvolite.

BRANKO RUŽIĆ: Zahvaljujem.

Hvala na ovim konstruktivnim kritikama i, naravno, pohvalama.

Samo jedna stvar oko koje se očigledno nismo razumeli: dakle, do sada je vreme za sazivanje, najranije vreme za sazivanje sednica skupštine bilo nula, sada smo uveli 24 sata. Znači, ispod 24 sata ne može, od 24 sata nadalje. Tako da taj deo niste razumeli. Bilo je tih zloupotreba ranije, upravo iz tog razloga smo uveli tu odredbu.

Što se tiče jedinstvenog matičnog broja građanina, to je u nadležnosti MUP-a i MUP ima svoje propise kojima to pitanje reguliše.

Što se tiče momenta koji se smatra relevantnim za promenu pola, to zaista nije predmet regulisanja Zakona o matičnim knjigama, to je pre svega vezano za domen medicine i naravno da u tom smislu jeste predviđeno da se donese podzakonski akt. Zakon stupa na snagu, kao što sam rekao danas, 1. januara 2019. godine. Mi ćemo taj obrazac formatirati zajedno sa Ministarstvom zdravlja. Onog momenta kada nadležni lekar potpiše taj obrazac, tog momenta je moguće da matičar odradi svoj deo posla. To je to. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, ministre Ružiću.

Reč ima predlagač, narodna poslanica Studenka Kovačević.

Izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, neću dužiti, evo, privodimo kraju načelnu raspravu po dnevnom redu. Na dnevnom redu je i zakon koji smo podnele kolege poslanici i ja, Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije, kojim će grad Bor i grad Prokuplje i zvanično postati gradovi nakon usvajanja ovog predloga zakona.

Izražavam zadovoljstvo što sam čula dosta dobrih izlaganja, mnogo kolega je podržalo ovu inicijativu u svojim izlaganjima. Bor je moderan grad, svakog ko nije bio u Boru pozivam da ga poseti. Bor je dobio novu razvojnu šansu. Uskoro ćemo otvoriti jedan novi rudnik, na kome će raditi hiljadu ljudi.

To je veliki projekat za naš grad. Razvijamo se u svakom smislu, razvijamo se i u smislu turizma, tako da će mi biti zadovoljstvo da svako ko nije došao da vidi kakao izgleda Bor dođe i poseti ga.

Nastavićemo raspravu po amandmanima, ali na osnovu onoga što smo čuli u načelnoj raspravi jasno je da je inicijativa lepo prihvaćena kod kolega poslanika. Moram da zahvalim ljudima koji su zapravo zaslužni za najveću podršku koju sam dobila u svemu ovome, a to su gospodin Aleksandar Vučić i gospođa Ana Brnabić, jer bez njihove podrške ova inicijativa danas ne bi bila na dnevnom redu. Drago mi je što su prvi državnici koji su uvažili istočnu Srbiju, jer istočna Srbija je decenijama unazad bila zapostavljena, nikada je nijedan državnik nije uvažio ni u kom smislu. Sada se to promenilo, mi danas očekujemo nove investicije, možemo da se nadamo razvoju i zaista je nemoguće ne zahvaliti ljudima koji su za to zaslužni.

Još jednom zahvaljujem svim kolegama koje su ovu inicijativu podržale, zahvaljujem i Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave što su tehnički ovo dobro propratili i još jednom pozivam sve one koji se možda još predomišljaju da u danu za glasanje podrže ovu inicijativu. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Kovačević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja verujem da je Bog kaznio one koji su najmanje krivi. Grad i led su udarili u Srbiju, verovatno zbog toga što su ovi „dverići“ i „kupusići“ blokirali patrijarha. Bog je pokazao svoj bes, a pokazaće i naši građani.

Nesporo je da smo 2012. zatekli politički obezglavljenju državu. Da se nije vratio Radulović, ovaj iz „Dosta je bilo“, pa bilo pa prošlo, imaju sad dve grupe valjda, ja ne znam šta bismo mi radili. Država je bila obezglavljena politički, teritorijalno razvaljena. U tom teritorijalnom razvaljivanju pomagali su i oni koji su kao ministri spoljnih poslova trošili 3,5 miliona evra za pet godina, kao bajagi da brane državu, a radili su na divljoj izgradnji divlje države Kosovo, onog što mi smatramo Kosovom i Metohijom, našom južnom pokrajinom.

Država je bila ekonomski nemoćna, ekonomski devastirana, socijalno neodrživa samim tim. Glavni proizvod je bio dug, obveznice itd. Nije se živelo od zarađenog, već od zaduženog. Zapuštena i napuštena država, vojno nemoćna, ne neutralna nego neutralisana, sa jednom letelicom bez akumulatora.

Šta su bile nacionalne manjine? Po mojoj proceni, ako se ne varam, bile su otprilike kao taoci vladajuće većine, koja je htela da ima ekskluzivno pravo na njihove glasove i ništa više. Njihovi problemi se nisu rešavali. Ja mogu kao

narodni poslanik da im se za to vreme, u ime svoje, izvinim, zato što su ih koristili oni koji su gori od njih.

Dakle, ti milioneri koji su opljačkali i manjine i većine, opljačkali milione, od državnih funkcija napravili javne poslove da bi postali milioneri, prodavci oglasa, frekvencija, vazduha i magle, oni su krivi za deficit u lokalnim samoupravama. Lokalne samouprave, to je bila hajdučija – pošalješ miliciju, zauzmeš, ministar onaj, kako su ga zvali, mali Đokica, uzme, potpiše, sve u redu; izbacivali su nas kao kofere iz skupštine. Ta vremena su, na sreću, iza nas. Došao je neko ko je želeo da uredi državu, a ne samo njome da vlada.

Šta da kažemo za Narodnu banku? Niska inflacija, čvrst kurs, jače devizne rezerve, jača devizna štednja, nemamo nikakav problem, jača dinarska štednja, investicije, pokrivenost uvoza izvozom porasla; dakle, ta količina novca, koja je sad veća, pokriva sve naše devizne rezerve i pokriva mogućnost rasta kursa, zato dinar raste. Privreda se oporavlja.

Mi kao poljoprivrednici, koji smrdimo tu nekima, rekli su doslovce tako, mi smo sticaoci ove države. Karađorđe drži tri prsta ovako, na ulazu to pogledajte, i svakoga dana ja mislim da me pita da li čuvam državu. Mi kao sticaoci države i prvi nosioci državne misli, koji smo stvarali modernu državu, vama svima kažem – nemojte da rušite ovu našu kućicu koju smo mukom stvorili iznad naših glava, napravili. Možemo doziđivati, prezidiđivati, dorađivati, ali nemojte da dopustite da nam je tuđin sruši. Mi seljaci želimo našoj državi ono što dobar domaćin želi svojim ukućanima, da po kvalitetu života budemo jednaki našem okruženju, a da što pre stignemo ove koji su daleko razvijeni od nas. To je ono što mi želimo.

Mi prosti seljaci koji smrdimo onima tamo, ali im naši tanjiri prepuni hrane ne smrde, šta mi želimo? Mi smatramo da sadašnja generacija nije sve, da to nije narod, narod je sastavljen od sadašnje, bivše generacije i buduće. Mi smo od bivših generacija nasledili ovu državu, oni su nam je ostavili, skupo su je životima plaćali, krvlju, znojem, gradili, u nemogućim uslovima. Na nama je da državu koju smo od predaka nasledili, ako ne u istom stanju, ono makar u boljem, ostavimo svojim potomcima.

Ja ne branim vlast, neću je nikad braniti, ja branim državu Srbiju i njeno pravo da postoji.

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolega.)

Možete, bolje da me zbog odanosti državi kaznite, nego zbog izdaje nagradite. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.

Reč ima ovlašćeni predstavnik Srpske narodne stranke, narodna poslanica Aleksandra Tomić.

Izvolite.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, kolege poslanici, na kraju smo rasprave o kojoj možemo da kažemo da zakone koje ste predložili i koji su bili predmet Vlade Republike Srbije, predmet sednica koje je predložila Narodnoj skupštini, imaju podršku svih stranaka u Parlamentu. Možda se određene pojedinosti baš i ne slažu, ali očito da ima jedna dobra stvar, a to je da nema suštinskih kritika na temu Zakona o lokalnoj samoupravi, što je jako važno. To znači da je Vlada Srbije prepoznala potrebe lokalnih samouprava i građana gradova i opština koji upravo izlaze na izbore i glasaju za lokalne funkcionere.

Ono što je važno danas reći na kraju, to je da u raspravi o predlogu predsednika Aleksandra Vučića za guvernera NBS, za novi mandat gospođe Jorgovanke Tabaković, sve one izmišljotine i pokušaji da se lično omalovaži ovaj kandidat jednostavno ne stoje. Jedina istina je u tome da gospođa Tabaković ima troje dobre i obrazovane dece, a sve ostalo joj se stavlja na leđa upravo zbog toga što je zatekla velike probleme 2012. godine. Očito da je na jedan uspešan način uspeła da se nosi s njima i rešava jedan po jedan, jer sada ne bismo mogli da razgovaramo o inflaciji koja je bila 12,9%, a sada je 2%, kao u svim razvijenim evropskim zemljama. Ne bismo mogli da govorimo o makroekonomskoj stabilnosti, o stabilnosti deviznog kursa, o povećanju deviznih rezervi, o tome da su smanjene kamatne stope kod kredita koji se plasiraju građanima Srbije, ali i o rešavanju spornih kredita koje je država imala i kojima je praktično bio zarobljen kompletan sistem funkcionisanja države Republike Srbije, pa i budžet.

Onda kada se postavljaju pitanja o tome ko štiti uvoznički, odnosno izvoznički lobi, činjenica da je udvostručen izvoz Republike Srbije u poslednje četiri godine upravo je razlog zbog čega treba reći da su rezultati Narodne banke i ekonomskih mera koje su sprovedene i fiskalne konsolidacije upravo ti da je naš izvoz dupliran, da su mnoge fabrike otvorene, da je uvoz smanjen. A ta priča da je neko štiti uvoznike uopšte ne stoji upravo zbog toga što rezultati pokazuju potpuno suprotno.

Rezultati pokazuju da je neko uveo kredite u „švajcercima“, da je država prevarila građane pre 2012. godine i zarobila 20.000 korisnika nepovoljnim kreditima. Ono na čemu NBS jedino može da radi, to je da tera banke da reše probleme s tim građanima. Ono što nije moglo da se reši, ide u sudski spor. Sudski sporovi su ti koji treba da se završe u korist građana Srbije, i toga smo svi ovde svesni i želimo da to zaista bude u korist građana koji su podigli ovakve kredite. Kada bi NBS stala u zaštitu tih 20.000 korisnika, morala bi da poništi i sve ostale kreditne korisnike, da li su u evrima ili u dinarima, jer onda rušite to pravilo. Prema tome, sudovi su ti koji rešavaju sporove između fizičkih i pravnih lica, a ne država, jer ne bi bilo u redu da budžet Republike Srbije jednostavno daje podršku 20.000 građana.

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolegice Tomić.)

Na kraju, reći ću da će SNS dati podršku izboru guvernera NBS i viceguvernera, sa zadovoljstvom, i svih kandidata za Savet Agencije za borbu protiv korupcije. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Saglasno članu 98. stav 4. Poslovnika, zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima akata iz tačaka od 1. do 14. dnevnog reda.

Sa radom nastavljamo u petak, 15. juna 2018. godine, sa početkom u 10 časova, raspravom o amandmanima.

Zahvaljujem.

(Sednica je prekinuta u 19.05 časova.)